

JAARVERSLAG

WERELD NATUUR FONDS

2020-2021

INHOUD

Voorwoord	6
Veerkrachtige landschappen	8
Amazonë-Guianas	14
Altai-Sayan, Amoer-Heilong en Kazachstan	18
Atlantisch Regenwoud	22
Borneo, Sumatra en Papoea	26
Caribisch Nederland	30
Cerrado-Pantanal	34
Europa	38
Koraaldriehoek	42
Nederland	46
Noordpool	50
TRIDOM	54
Zambezi	58
Food	62
Green Finance	66
Maatschappijbrede beweging	74
Organisatie & bestuur	94
Financieel beleid	114
Jaarrekening	128
Overige gegevens	176

VOORWOORD

Keuzes durven maken. Zelfs onder de lastigste omstandigheden. Dat is de rode draad van het afgelopen jaar, in de verschillende uitdagingen waar WWF voor stond.

Zo kozen wij ervoor samen sterk te blijven staan in het jaar dat de pandemie overal en bij iedereen flink om zich heen sloeg. Niet alleen in Nederland, maar ook bij onze internationale projecten bleven we vasthouden aan wat WEL kon: vol optimisme startten we een groot grensoverschrijdend programma in Zuidelijk Afrika via Zoom; we bogen ons educatieprogramma op basisscholen Toekomstkunde om naar een succesvol online leerprogramma voor ouders met kinderen thuis; en toerden fysieke events om in prachtige online programma's met grote aantallen kijkers. Wij zijn er trots op dat het ons en onze partners is gelukt om een prachtig vernieuwend programma toegekend te krijgen voor 7 landen, Amplifying Voices for Just Climate Action, dat we maar liefst drie verschillende publiekscampagnes wisten te voeren en dat we onze overige natuurbeschermingsprogramma's ondanks alle COVID-uitdagingen in de landen zelf op de meeste plekken goed door konden laten lopen. Daarnaast konden we – in weerwil van de zwartste scenario's – een goed jaar qua fondsenwerving afsluiten.

In internationaal verband kozen wij ervoor om als WWF-netwerk vier gezamenlijke kernwaarden te omarmen – *Courage, Collaboration, Integrity en Respect* – die de ruim 8.000 WWF-collega's verspreid over 100 landen verbinden, van Zeist tot Bogotá. Maar het was ook het jaar dat wij er als WWF-netwerk voor kozen om een onafhankelijk, kritisch onderzoek naar buiten te brengen over de beschuldigingen van mensenrechtenschendingen door parkwachters in overheidsdienst in een aantal landen waar WWF actief is. En ervoor kozen om alle aanbevelingen van het onderzoek te omarmen, en daarmee als organisatie meer te doen om te zorgen dat de rechten van mensen in de gebieden waar wij actief zijn beter beschermd worden. Want alleen als natuurbescherming wordt gedragen door de lokale en inheemse bevolking ter plekke, is het op lange termijn effectief.

Reflecterend op dit alles hebben deze keuzes over het afgelopen jaar ons veel gebracht waar we als organisatie niet alleen trots op mogen zijn maar vooral ook op voort kunnen bouwen. Meer dan alles hebben we laten zien hoe veerkrachtig en adaptief WWF is. De toekomst zal vaker een stevige vuist blijven vragen van een veerkrachtig WWF. Het onlangs uitgebrachte IPCC-klimaatrapport windt er geen doekjes meer om: het is code rood voor de mens. De Europese overstromingen en bosbranden deze zomer maken pijnlijk duidelijk dat die code rood ook voor ons, dicht bij huis geldt. Hoog tijd voor actie, veerkracht en adaptatie in ons gedrag en in onze systemen – en voor scherpere en moedige keuzes, van iedereen. Wij zijn er klaar voor.

Wij danken al onze donateurs, giftgevers, vrijwilligers, partners, medewerkers, kleinere en grotere vermogensfondsen, ambassadeurs en stichtingen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Nationale Postcode Loterij voor hun enorme bijdrage aan ons natuurbeschermingswerk in het afgelopen jaar. Al deze partners maken ons werk als natuurbeschermingsorganisatie mogelijk, dank daarvoor.

VEERKRACHTIGE LANDSCHAPPEN

Het jaar dat gedomineerd werd door een wereldwijde pandemie, politieke uitdagingen en het stilvallen van veel werk en beleidsprocessen, bracht naast al deze negatieve kanten ook lichtpuntjes. Juist door deze vele uitdagingen konden we een stap terug doen uit het normale leven, en vielen er puzzelstukjes op hun plek. De pandemie en de bijbehorende lockdowns in veel landen, leidden tot sociale en economische problemen in veel lage- en middeninkomenslanden waar WWF werkt. Deze gevolgen van COVID-19 onderstreepten de noodzaak om de investeren in natuurlijke oplossingen, die de economische veerkracht van deze landen juist verbeteren. Het Dutch Fund for Climate and Development (DFCD), waar ook WWF bij aangesloten is, identificeerde bijvoorbeeld lokale klimaatprojecten met een investeringspotentieel voor de particuliere sector van ruim 250 miljoen euro.

Ook vergrootte de pandemie het bewustzijn van de fundamentele rol van de natuur op het menselijk welzijn. Het WWF-rapport *The loss of nature and rise of pandemics* toonde het verband aan tussen de exploitatie van natuur en het risico op de verspreiding van besmettelijke zoönose, zoals COVID-19, Ebola en SARS. Dit verband zorgde voor politieke interesse voor het werken met natuur omtrent vraagstukken over onder meer gezondheid en klimaat.

2020 zou eigenlijk een superjaar moeten worden voor het wereldwijde natuur- en milieubeleid, en daarmee voor de natuur zelf. De reisbeperkingen en lockdowns zorgden echter voor uitstel van zowel grote VN-bijeenkomsten over klimaat als van biodiversiteitsconferenties. Bij WWF besloten we om dit te 'omdenken': we maakten gebruik van de vertraging om onderzoek te doen naar

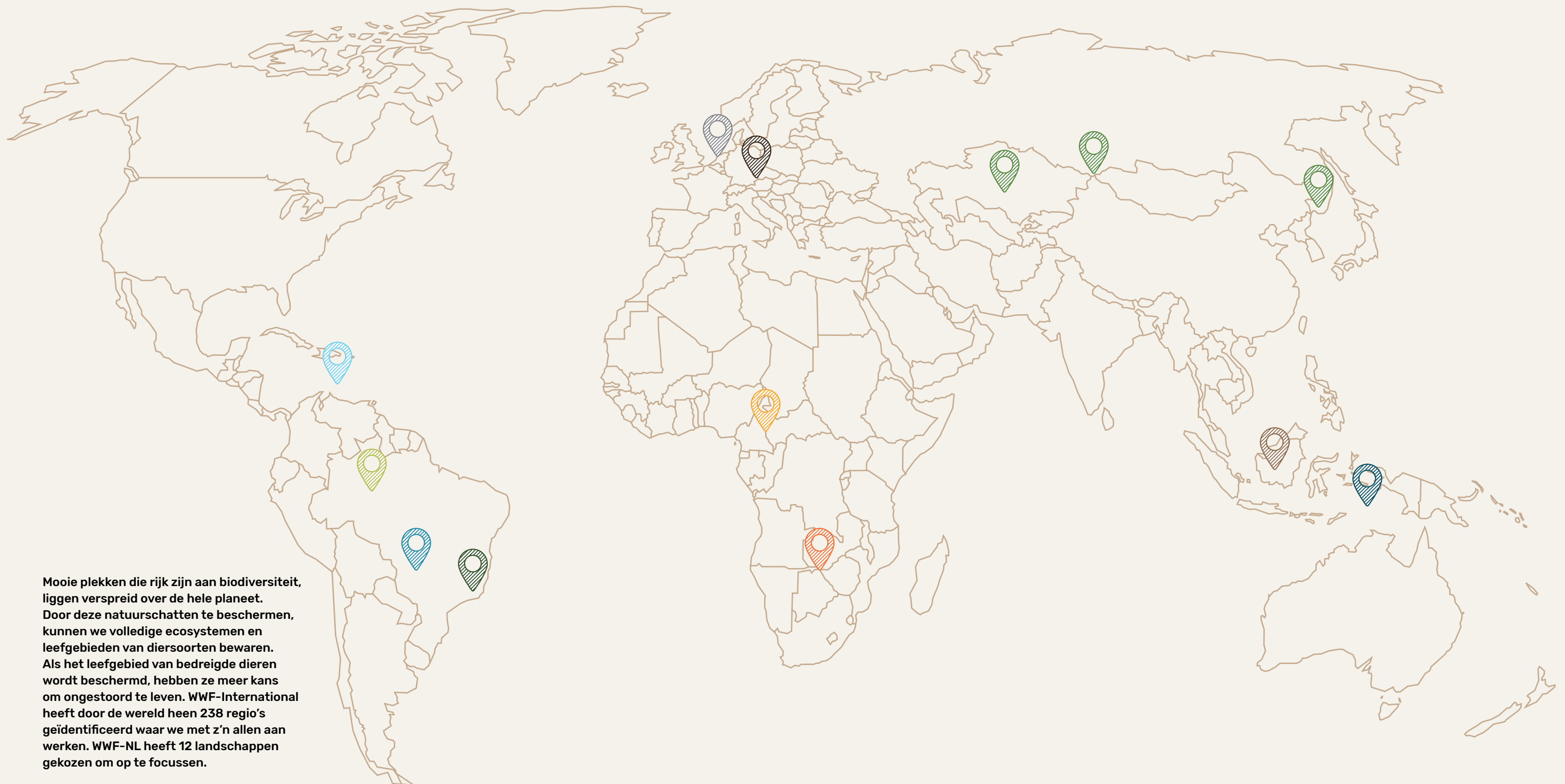
en een studie te realiseren over biodiversiteit. We werkten samen met vooraanstaande wetenschappers van over de hele wereld om aan te tonen dat het mogelijk is om de trend van het verlies van biodiversiteit te keren, en tegelijkertijd het welzijn van een groeiende menselijke bevolking te waarborgen. Deze studie, gepubliceerd met het *Living Planet Report 2020*, was van grote invloed op het inspireren van ambitieuze doelen voor het nieuwe VN Global Biodiversity Framework.

We wisten het al, en afgelopen jaar werd het nog duidelijker: *be one with nature* is cruciaal voor een veilige en stabiele toekomst, voor mens, dier en natuur.

WAAR IS WWF-NL ACTIEF?

- Amazone-Guianas
- Altai-Sayan, Amoer-Heilong en Kazachstan
- Atlantisch Regenwoud
- Borneo, Sumatra en Papoea
- Caribisch Nederland
- Cerrado Pantanal
- Europa
- Koraaldriehoek
- Nederland
- Noordpool
- TRIDOM
- Zambezi

Mooie plekken die rijk zijn aan biodiversiteit, liggen verspreid over de hele planeet. Door deze natuurschatten te beschermen, kunnen we volledige ecosystemen en leefgebieden van diersoorten bewaren. Als het leefgebied van bedreigde dieren wordt beschermd, hebben ze meer kans om ongestoord te leven. WWF-International heeft door de wereld heen 238 regio's geïdentificeerd waar we met z'n allen aan werken. WWF-NL heeft 12 landschappen gekozen om op te focussen.

AMAZONE- GUIANAS

De Amazone-Guianas is de grootste nog overgebleven jungle ter wereld, met een oppervlakte van 6,7 miljoen km².

Deze bijzondere regio beslaat maar liefst negen landen, en herbergt minstens 10% van alle plant- en diersoorten wereldwijd. Ook wonen er zo'n 35 miljoen mensen, die van het gebied afhankelijk zijn voor water, voedsel en grondstoffen. Bijna 9% van de bevolking bestaat uit inheemse gemeenschappen.

Door onder meer grootschalige ontbossing is de druk op dit unieke gebied enorm. Bos maakt in hoog tempo ruimte voor landbouw en veeteelt. WWF zet in op het versterken van landrechten van de inheemse bevolking, het behouden van vrij stromende en gezonde rivieren en het stoppen van ontbossing. Dit doen we door in gesprek te gaan met overheden, bedrijven en financiële instellingen en te focussen op een verandering in consumptiegedrag en investeringsbeleid.

"STEL JE VOOR DAT JE LEKKER OP DE BANK IN JE EIGEN HUIS ZIT. INEENS KOMEN ER MENSEN BINNEN - ZONDER JOUW TOESTEMMING - DIE JE SPULLEN VERNIELEN, JE FAMILIE BEDREIGEN, JE DRINKWATER VERVUILEN EN JE ETEN OPETEN. TOT JE GEEN THUIS MEER OVER HEBT. DIT GEBEURT NIET ALLEEN MET INHEEMSE GEMEENSCHAPPEN, MAAR OOK MET ONZE PLANEET!"
TXAI SURUÍ - NATUURBESCHERMER IN DE AMAZONE

RESULTATEN

1

INHEEMSE GEMEENSCHAPPEN EXTRA GETROFFEN DOOR COVID-19

Al lange tijd kampt de hele wereld met COVID-19, miljoenen mensen wereldwijd ondervinden de impact van deze pandemie. Inheemse volken en traditionele gemeenschappen worden helaas extra getroffen. Door het gebrek aan steun en toegang tot de gezondheidszorg, ligt het aantal slachtoffers in deze gemeenschappen tot 150 procent hoger dan elders. In Brazilië en de Guianas voorzag WWF ruim 36.000 mensen van voedsel, medicijnen en hulpmiddelen. Daarnaast gaven we trainingen over lokaal bestuur en rechten, zodat gemeenschappen hun gebieden beter kunnen beschermen. In Colombia leidde dit tot een afname van ontbossing in en rond het Chiribiquete National Park. In Brazilië biedt WWF inheemse leiders juridische hulp en een platform om hun verhaal een breder publiek te geven.

2

COLOMBIA BREIDT NATUURGEBIEDEN UIT MET 3,5 MILJOEN HECTARE

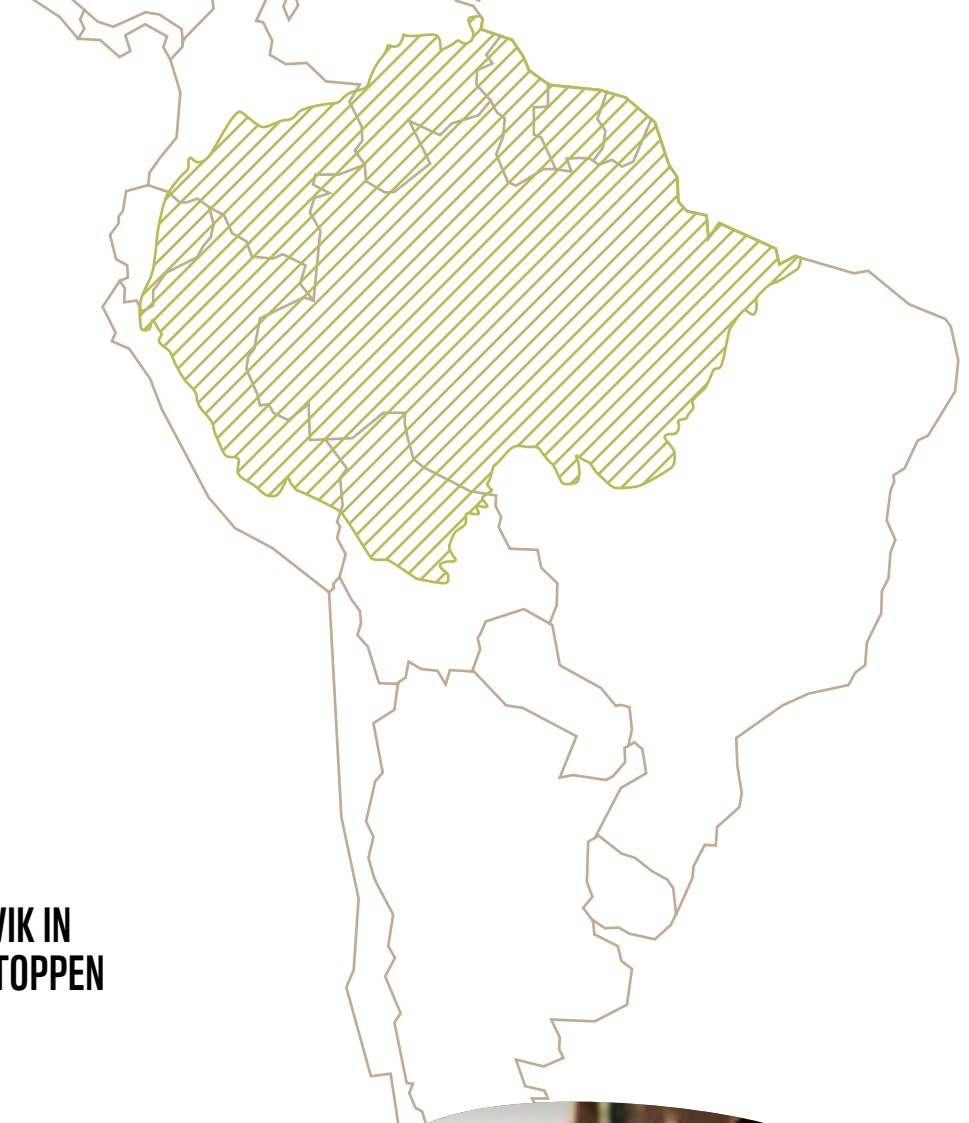
In Colombia leidde overleg met de regering tot een belangrijke toezegging: de belofte om de CO2-uitstoot per 2030 te verminderen met 51 procent én om ontbossing te stoppen. Daarnaast werd afgesproken om de impact van nieuwe wegen te verminderen, en lanceerden WWF en de overheid in augustus 2021 het Heritage Colombia Fund, met als doel om het netwerk van natuurgebieden beter te beschermen en met 3,5 miljoen hectare te vergroten. In Brazilië doet de overheid er juist alles aan om natuurbescherming tot een minimum te beperken. Ondanks een samenwerking van WWF met andere organisaties en het internationale bedrijfsleven werd het voorstel om landroof te legaliseren helaas niet voorkomen, maar wel afgezwakt.

3

GEBRUIK GIFTIGE KWIK IN MIJNBOUW MOET STOPPEN

Tijdens de coronapandemie steeg de waarde van goud en werd het snel aantrekkelijk voor beleggers. Het aantal (illegale) goudmijnen nam daarom halsoverkop toe. Deze goudmijnen zijn funest voor de omgeving: ze zorgen voor ontbossing en kwikvervuiling. In Brazilië werd gestart met een kwikobservatorium en een publiekscampagne, erop gericht om mensen bewust te maken van de gezondheidsgevaaren voor inheemse mensen, en de noodzaak om te stoppen met het gebruik van kwik.

In de Guianas gingen WWF en de Alliance for Responsible Mining (ARM) een samenwerking aan om het gebruik van deze giftige stof in de mijnbouw terug te dringen. Inmiddels zijn de eerste assessments gestart. Hiermee ondersteunt WWF de overheden van Suriname en Guyana, die zich hebben gecommitteerd aan de Minamata-conventie, een internationaal verdrag gericht op het beschermen van mensen en natuur tegen kwik.

ALTAI-SAYAN, AMOER-HEILONG EN KAZACHSTAN

In de uitgestrekte natuur van Altai-Sayan en Amoer-Heilong in Azië leven bedreigde diersoorten als sneeuwluipaarden, saiga-antilopen en tijgers.

De meeste inwoners leven op een traditionele manier, dicht bij de natuur. Toch staan de ecoregio's onder druk door illegaal en niet-duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, zoals stroperij en overbegrazing, ontwikkeling van industrie en uitbreiding van infrastructuur. Ook mens-dierconflicten zijn een probleem. Samen met de lokale bevolking bieden we de bedreigingen het hoofd. WWF-NL wil dat het leefgebied van de sneeuwluipaarden en Siberische tijgers wordt beschermd. Om mens-dierconflicten te reduceren ontwikkelen we in samenspraak met bewoners van de gebieden praktische oplossingen. We bereiden manieren voor om met de effecten van klimaatverandering op de natuur te kunnen omgaan (klimaatadaptatie) en werken aan een strategie om zoetwaterbronnen te beschermen.

De toename van het aantal tijgers in Russisch Amoer-Heilong maakt het mogelijk om op termijn Siberische tijgers te herintroduceren in Kazachstan, waar de soort in de vorige eeuw uitstierf. Daarvoor wordt nu eerst gewerkt aan het herstel van het rivierbos en de prooidierpopulaties in de Ili-Balkasj-delta.

"WE WERKEN ALTIJD NAUW SAMEN MET DE MENSEN DIE WONEN IN HET SNEEUWLUIPAARDENGEBIED, ZIJ KENNEN DAT ALS HUN BROEKZAK. MET EEN LOKALE HERDER HEB IK DE CAMERAVALLEN GEPLAATST OP DE PLEKKEN DIE HIJ AANWEES EN DAT WAS EEN SUCCES."

DR. O.MUNKHTOGTOKH - SPECIALIST SOORTEN, WWF-MONGOLIA

RESULTATEN

1

HALT TOEGEROEPEN AAN ZEER VERVUILENDE MANIER VAN GOUDWINNING

Amoer-Heilong WWF, burgeractivisten en partners kregen voor elkaar dat een halt is toegeroepen aan een zeer vervuilende manier van goudwinning in rivieren in Amoer-Heilong. Data van satellietonderzoek, geïnitieerd door WWF, wezen uit dat 205 gevallen van rivierverontreiniging plaatsvonden in 6.650 kilometer rivier in de periode tussen juli en december 2020. De 18 betrokken mijnbouwbedrijven werden vervolgd vanwege hun illegale operaties en/of overtreding van de wet, met boetes van in totaal meer dan 45.000 euro en ingetrokken vergunningen. Een petitie, waarvoor 1.200 handtekeningen werden opgehaald onder de inwoners van de provincie Amurskaya, heeft geleid tot een strenger beleid en striktere handhaving van de milieuwetgeving voor goudwinning door de regionale autoriteiten.

2

TOENAME AANTAL PROOIDIEREN

Kazachstan De herintroductie van prooidieren zoals Afghaanse edelherten is onderdeel van het grootschalige programma voor het herstel van het ecosysteem van de Kazachse Ili-Balkasjdelta. De kroon op dit herstelwerk zal de terugkeer van de tijger zijn, naar verwachting in 2025. Met de financiële bijdrage van twee Nederlandse stichtingen zijn inmiddels 76 dieren aangekocht en in het gebied vrijgelaten. Het totale aantal herten in het wild (inclusief kalfjes) ligt nu rond de 100. Met de populatie wilde zwijnen gaat het ook goed; die verdubbelde tot zo'n 2.800 dieren ten opzichte van de ongeveer 1.400 in de winter van 2018-2019. Deze toename is te danken aan goede maatregelen tegen stroperij en het bijvoeren van de dieren in de strenge winters. Het herstel van de Ili-Balkasjdelta ligt mooi op schema.

3

GEZONDE POPULATIE SNEEUWLUIPAARDEN

Altai-Sayan Mongolië maakte de resultaten bekend van de allereerste officiële nationale telling van sneeuwlui paarden. Er leven naar schatting 953 volwassen sneeuwlui paarden in het land, wat getuigt van een gezonde populatie. Bij de ruim 40 veldstudies waren meer dan 500 mensen betrokken, waaronder onderzoekers van WWF, de Universiteit van Mongolië, parkrangers en burgers. Sinds 2017 brachten zij de omvang van het leefgebied en de populatie in kaart. 15 sneeuwlui paarden kregen een zenderhalsband om en 1.475 cameravallen werden neergezet om het visuele bewijs te leveren van de aanwezigheid van de grote katten, op verschillende plekken in het leefgebied, dat 8 keer zo groot is als Nederland.

4

ONGEBRUIKTE GRENSHEKKEN VERWIJDERD

Altai-Sayan Acht kilometer aan oude, ongebruikte grenshekken tussen Rusland en Mongolië zijn verwijderd door rangers. De roestige prikkeldraadhekkten op het Ukok-plateau waren op sommige plekken al losgeraakt van de palen waar ze aan waren bevestigd. De hekken en losliggende stukken prikkeldraad vormden een grote belemmering voor de migratie van wilde dieren zoals het argalischap en de sneeuwlui paard, en ook voor het vee van lokale herders. De dieren kwamen erin vast te zitten en stierven een nare dood. WWF in Rusland en Mongolië heeft jaren bij de overheden aangedrongen op het verwijderen van deze hekken op de belangrijkste migratieroutes. In 2012 werd aan de Mongoolse kant van de grens al een stuk hek verwijderd; afgelopen jaar konden we ook eindelijk in Rusland aan de slag. WWF verzorgde het transport naar het afgelegen gebied en kocht een hydraulische pers waarin het verwijderde prikkeldraad tot blokken werd geperst, klaar om te worden gerecycled. Volgend jaar zullen alle in onbruik geraakte hekken van het Ukok-plateau worden verwijderd.

ATLANTISCH REGENWOUD

Uitgestrekt over Argentinië,
Brazilië en Paraguay vind je het
Atlantisch Regenwoud.

Ruim 400 soorten bomen per hectare, duizend soorten vogels, de machtige jaguar en 24 soorten apen: dat is het Atlantisch Regenwoud. Niet alleen voor dieren is dit gebied onmisbaar, maar ook voor mensen: ruim 30% van de bevolking van Zuid-Amerika is afhankelijk van water uit het Atlantisch Regenwoud. Ooit was dit bijzondere gebied ruim 30 keer zo groot als Nederland, inmiddels is hier nog slechts 5 keer van over.

Bossen maakten in hoog tempo plaats voor landbouw en urbanisatie. Hierdoor is het leefgebied van veel dieren versnipperd en verkleind. WWF-NL zet in het Atlantisch Regenwoud in op het beschermen en herstellen van bos. Waar mogelijk kiezen we voor natuurlijk herstel, waar nodig doen we aan bodemherstel en planten we inheemse bomen. Ook werken we samen met lokale boeren aan bosherstel gecombineerd met duurzaam landgebruik. Het land levert daardoor een grotere opbrengst op en de bodem raakt niet uitgeput.

"IK BEN GEBOREN IN HET ATLANTISCH REGENWOUD EN HET IS ZOWEL MIJN PERSOONLIJKE ALS MIJN PROFESSIONELE DOEL OM DIT GEBIED TE BESCHERMEN. ALS WE HET ATLANTISCH REGENWOUD VERLIEZEN, VERLIEZEN WE EEN SCHAT AAN BIODIVERSITEIT. DIE IS NIET ALLEEN ONMISBAAR VOOR BRAZILIË, MAAR VOOR DE HELE PLANEET." BÁRBARA CAVALCANTE - PROJECTCOÖRDINATOR ATLANTISCH REGENWOUD, BIRDLIFE/SAVE BRASIL

RESULTATEN

1

MET OVERHEDEN EN BEDRIJVEN WERKEN AAN BOSHERSTEL

Van het prachtige Atlantisch Regenwoud is al ruim 80 procent verdwenen. Het regenwoud is versnipperd, veel stukken bos zijn te klein om CO2 vast te houden of te dienen als leefgebied voor dieren. De uitdaging is dan ook enorm: voor 2030 1,5 miljoen hectare herstellen. Om dit te bereiken dienen overheden en bedrijven mee te werken én mede te financieren. WWF maakte afspraken met het World Resources Institute en de Braziliaanse deelstaat Espírito Santo om bijna een miljoen euro in bosherstel en duurzame ontwikkeling te investeren. Komend jaar willen we een vergelijkbare afspraak maken met nog twee deelstaten. Ook gaan we aan de hand van recent ontwikkelde bedrijfsmodellen in gesprek met bedrijven in de rubber-, cacao- en koffiesector over de mogelijkheden voor 'agroforestry'.

2

TOCH BESCHERMING VOOR KUSTBOSSEN

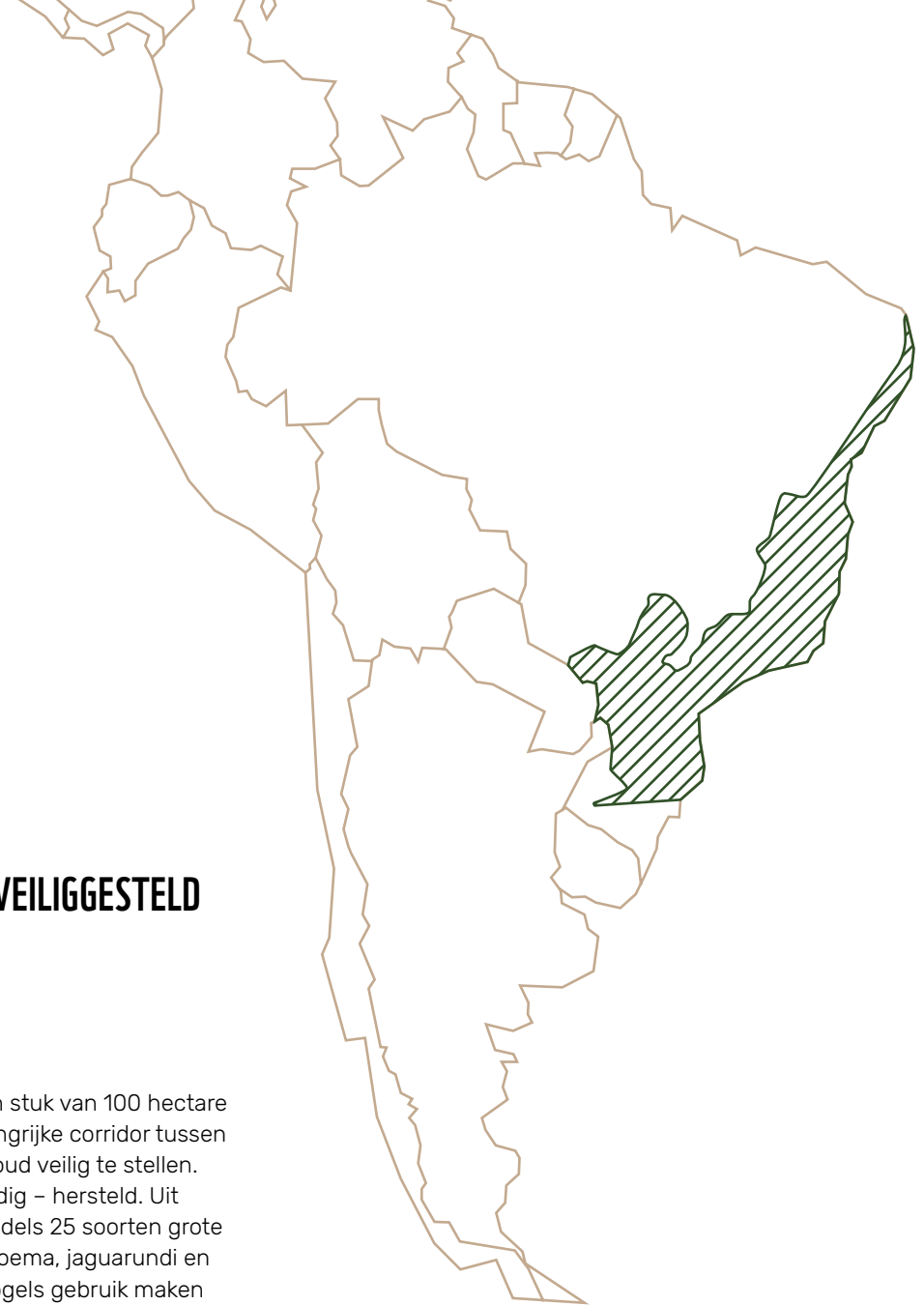
Eind 2020 kwam er slecht nieuws voor mangrove- en staatsbossen in Brazilië: de regering besloot dat deze bossen geen onderdeel meer vormden van het Atlantisch Regenwoud en daarmee ook hun beschermde status verloren. Dit alles om ruimte te creëren voor projectontwikkelaars. Samen met andere organisaties en deelstaatoverheden vocht WWF dit besluit aan bij het Hooggerechtshof, en met resultaat: de kustbossen blijven (voorlopig) goed beschermd.

3

CRUCIALE CORRIDOR VEILIGGESTELD

In Argentinië konden we een stuk van 100 hectare land aankopen om een belangrijke corridor tussen twee grote stukken regenwoud veilig te stellen. Dit jaar is het bos – waar nodig – hersteld. Uit onderzoek blijkt dat er inmiddels 25 soorten grote zoogdieren, waaronder de poema, jaguarundi en de ocelot, en 180 soorten vogels gebruik maken van deze verbindingzone. Na aankoop is het land gedoneerd aan het regionaal park. Ook in Brazilië werken we aan bosherstel: dankzij de WWF-campagne konden we afspraken maken met lokale partners en landeigenaren om vanaf september 2021 ruim 200 hectare bos te gaan herstellen.

BORNEO, SUMATRA EN PAPOEA

Borneo en Sumatra zijn twee van 's werelds grootste eilanden. Je vindt er prachtige regenwouden, authentieke lokale culturen en vele plant- en diersoorten.

Helaas vormt ontbossing een groot gevaar voor deze gebieden. Regenwoud moet wijken voor palmolieplantages en houtkap. Hierdoor raakt het leefgebied van bijvoorbeeld de Sumatraanse neushoorn, de Aziatische olifant en de orang-oetan verkleind en versnipperd. De dieren komen zo sneller in conflict met mensen, met alle gevolgen van dien. Ook op Papoea, het Indonesische deel van Papoea-Nieuw-Guinea, bedreigt grootschalige ontbossing de natuur.

WWF-NL zet zich in voor het behoud en de bescherming van deze prachtige gebieden. Zo werken we op Borneo aan het herstellen en weer verbinden van belangrijke leefgebieden, met als doel om de afname van dierenpopulaties te stabiliseren en ze zelfs weer te laten groeien. Samen met de hout-, pulp-, en palmolie-industrie werken we aan verantwoorde, ontbossingsvrije productieketens. Op Papoea willen we verdere vernietiging van de biodiversiteit voorkomen, en leiden we samen met de lokale bevolking duurzame ontwikkelingen in goede banen.

"WE GEBRUIKEN AL EEN AANTAL SYSTEMEN EN APPLICATIONS. MAAR EEN SYSTEEM DAT KAN VOORSPELLEN EN EEN 'EARLY WARNING' AFGEeft, ZEKER MET HET GEBRUIK VAN KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE, IS ERG BIJZONDER."
MINISTERIE VAN RUIMTELIJKE ORDENING, JAKARTA (INDONESIË)

RESULTATEN

1

ILLEGALE ONTBOSSING VOORSPELLEN

Op Centraal-Kalimantan werd – in samenwerking met de Universiteit van Palangkaraya – een pilot uitgevoerd met het Early Warning System, een systeem dat illegale ontbossing tot zes maanden van tevoren kan voorspellen. Plaatselijke autoriteiten kunnen op basis van deze voorspellingen interventies uitvoeren en zo illegale ontbossing voorkomen. Dankzij dit systeem kunnen de schaarse middelen beter en efficiënter worden ingezet. Het pas ontwikkelde dashboard maakt het makkelijk om informatie uit veldbezoeken en eventuele maatregelen bij te houden en te rapporteren aan diverse stakeholders. Beheerders van verschillende gebieden zien de toegevoegde waarde van het Early Warning System: op Borneo en Sumatra kon dankzij het systeem tussen de 150.000 en 500.000 hectare bos gered worden van illegale ontbossing. De feedback van de eerste gebruikers wordt ingezet om het model en het dashboard verder te optimaliseren. Het systeem wordt momenteel uitgebreid naar Suriname en Gabon.

2

ERKENNING LANDRECHTEN INHEEMSE GEMEENSCHAPPEN

In Papoea werd ruim 58.000 hectare land in kaart gebracht als traditioneel land behorend tot de Yessa-gemeenschap. Van de gemeenschap Demianus Yesawen werd ruim 3.000 hectare geregistreerd. Traditionele rechten en gebruiken spelen een grote rol in Papoea, en deze registratie is een belangrijke stap om de traditionele landrechten erkend te krijgen. WWF werkt in Papoea samen met de gemeenschappen aan het identificeren van traditionele gebieden, het registreren van deze gebieden en het opzetten van lokale regelgeving. Samen met andere partners voeren we lobby op nationaal niveau om de registraties officieel erkend te krijgen.

3

SITUATIE INDONESIË

Per januari 2020 zegde het Indonesische ministerie van Milieu en Bosbouw de Memorandum of Understanding met WWF op. Vlak daarna werd de wereld getroffen door COVID-19. Beide gebeurtenissen hadden impact op het personeel, de financiën en de organisatie van WWF-Indonesië. Werkzaamheden kwamen tot stilstand, en verschillende mensen hebben de organisatie helaas moeten verlaten. Het bestuur van WWF-Indonesië is nauw betrokken bij de ontwikkeling van de organisatie. WWF werkt hard om noodzakelijke en al gecommitteerde projecten en programma's door te laten gaan, en spoedig weer aan de slag te kunnen met nieuwe initiatieven.

De teams in Sabah en Sarawak (Maleisië) zijn overgegaan op een online-werkomgeving en het samenstellen van lobby materiaal om beleid succesvol te kunnen (blijven) beïnvloeden.

CARIBISCH NEDERLAND

Sinds 10 oktober 2010 zijn Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden) 'bijzondere gemeenten' van Nederland en heeft ons land er veel tropische natuur bij.

WWF zet zich al jaren in voor de koraalriffen in Caribisch Nederland door bijvoorbeeld de oprichting van mariene parken. Mede daardoor gaat het nog tamelijk goed met de lokale zeeschildpadpopulaties en is de kwaliteit van de koraalriffen in een redelijk gezonde staat in vergelijking met andere riffen in deze regio. Maar klimaatverandering, vervuiling en overbevissing maken actie urgenter dan ooit.

WWF werkt daarom samen met lokale organisaties aan de bescherming van koraalriffen door verdere achteruitgang te stoppen, ze weerbaarder maken en beschadigde riffen te herstellen. Daarbij ligt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de Nederlandse overheid om de Caribisch-Nederlandse en Europees-Nederlandse natuur gelijkwaardig te behandelen. Cruciaal want Caribisch Nederland heeft de grootste biodiversiteit van ons Koninkrijk.

"IN 2016 WERD DE MINISTER OPGEROEPEN OM ER ALLES AAN TE DOEN OM DE CARIBISCH NEDERLANDSE KORAALRIFFEN TE REDDEN. IN 2021 STAAN DEZE KORAALRIFFEN NOG ALTIJD ONDER DRUK. WE HEBBEN GEEN TIJD TE VERLIEZEN ALS HET GAAT OM KLIMAAT- EN NATUURHERSTEL. EN JUIST HIER KUNNEN WE MET BEPERKTE MIDDELEN GROTE IMPACT BEREIKEN. WERK SAMEN. MAAK KEUZES. HELP ELKAAR. RED MENS EN DIER. VANDAAG." ARJAN DE GROENE - OCEANENEXPERT EN PROJECTMANAGER CARIBISCH NEDERLAND WWF-NL

RESULTATEN

1

AFVALWATER GAAT GEZUIVERD WORDEN

Het 'Water Circles' project is gestart om afvalwater op Caribisch Nederland te zuiveren. Vervuiling is één van de grote drukfactoren op koraalriffen. Op twee van de drie Caribisch Nederlandse eilanden is nog geen enkele vorm van afvalwaterzuivering. En op Bonaire is slechts 15% van het eiland aangesloten op riolering. WWF vindt het een grondrecht van elke Nederlander om toegang te hebben tot een schoon milieu en gezonde natuur. WWF-NL blijft dit agenderen in Den Haag, maar omdat actie voor de koraalriffen urgent is, heeft WWF-NL samen met lokale partijen een plan gemaakt om vast te starten met aanleg van afvalwaterzuivering.

2

JONGE ZEESCHILDPADPOPULATIE ROND BONAIRE BLIJFT GROEIEN

Zeeschildpadden in het Caribisch gebied staan al decennia onder druk. Populaties lieten lang een dalende lijn zien, maar op de Nederlands Caribische eilanden zijn zeeschildpadden al sinds 1991 volledig beschermd. Dankzij jarenlange beschermingsmaatregelen groeien er steeds meer jonge groene zeeschildpadden op Bonaire, van ongeveer 150 rond 2003 tot bijna 500 nu. De jonge schildpadden die veilig opgroeien rondom Bonaire lopen helaas het risico om alsnog gevangen te worden als ze ouder worden en migreren naar andere gebieden. De volgende stap is nu om op regionaal niveau de bescherming van deze unieke dieren te verbeteren zodat ze tijdens hun hele leven veilig zijn.

3

VISSERIJSECTOR SCHAART ZICH ACHTER DUURZAAM VISSERIJPLAN

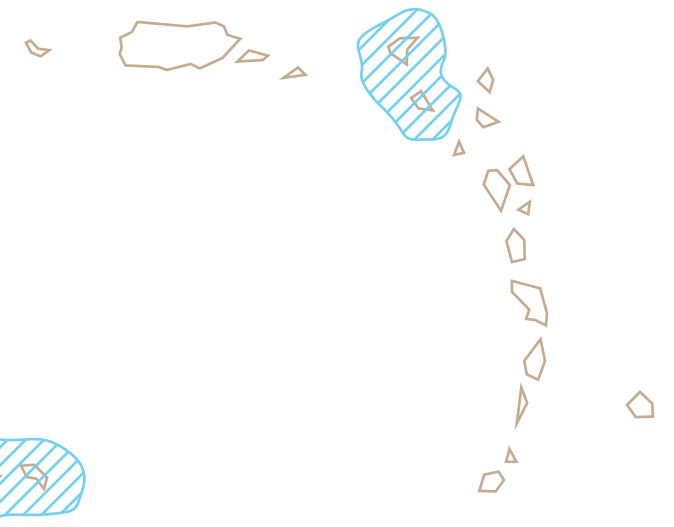
Na een aantal jaren van onderzoek en voorbereiding met visserijcoöperatie PISKABON op Bonaire, hebben alle betrokken partijen op het eiland het afgelopen jaar afgesproken om samen te werken met WWF aan een duurzaam visserijplan voor het eiland, gericht op co-management. Dat betekent dat elke partij een verantwoordelijkheid krijgt en de visserij daadwerkelijk samen beheerd zal worden.

4

PLASTICREDUCTIE

Mede dankzij actieve lobby en ondersteuning van WWF-NL is de lokale overheid op Bonaire voorstander van plasticreductie en werkt actief aan de implementatie van een verbod op wegwerpplastic. Omdat het verbod gevolgen heeft voor alle bewoners van Bonaire heeft WWF-NL onder de hoede van partnerorganisatie Boneiru Duradero een gratis online programma gelanceerd, genaamd Beyond Plastics. Het creëert de mogelijkheid voor iedereen op Bonaire om te leren waarom ze plastic voor eenmalig gebruik moeten verminderen en hoe ze een aanzienlijke plasticreductie kunnen bereiken.

CERRADO- PANTANAL

De Cerrado is de meest biodiverse savanne ter wereld, de Pantanal is het grootste moerasgebied op aarde.

Deze twee natuurgebieden – gelegen in het grensgebied van Bolivia, Brazilië en Paraguay – zijn van onschatbare waarde. In de graslanden, bossen, savannes en moerassen vind je onder andere jaguars, reuzenmiereneters en manenwolven. Helaas wordt deze prachtige natuur bedreigd door ontbossing en de gevolgen hiervan, zoals branden en droogte. In de Pantanal ging in 2020 ruim 4,5 miljoen hectare (30 procent van het gebied) in vlammen op. Ook kampte het normaal waterrijke gebied met droogte: op de Paraguay-rivier was scheepvaart zelfs niet meer mogelijk.

De natuur van de Cerrado maakt in hoog tempo plaats voor sojaplantages: in 2020 lag de ontbossing 13 procent hoger dan in 2019. WWF werkt samen met het bedrijfsleven en financiële instellingen op het gebied van verduurzaming. Ook ondersteunen we platforms voor grensoverschrijdende samenwerking om een sterkere stem te laten horen vanuit de inheemse bevolking.

"HET VUURSEIZOEN BEGON EERDER IN 2020, EN HET WORDT STEEDS INTENSER. WE WILLEN BRANDEN ZO SNEL EN EFFECTIEF MOGELIJK BLUSSEN. EN ONDERTUSSEN WERKEN WE HARD AAN STRUCTURELE OPLOSSINGEN VOOR DIT TERUGKERENDE GEVAAR IN DE PANTANAL." OSVALDO BARASSI GAJARDO - COÖRDINATOR NOODPLAN WWF-BRAZILIË

RESULTATEN

1

NATUURBRANDEN: ONDERSTEUNING OP KORTE ÉN LANGE TERMIJN

Grote natuurbranden komen helaas steeds vaker voor. WWF zet in op hulp op korte én lange termijn. Tijdens en direct na een brand bieden we noodhulp. Afgelopen jaar doneerden we ruim duizend stuks materieel – zoals veilige kleding, maskers, watertanks en brandweerslangen – aan brandweervrijwilligers. Veel inheemse bewoners moesten hun huis verlaten en hadden geen toegang tot voedsel of schoon drinkwater. Daarom werd ook 40.000 kilo voedsel gedoneerd aan inheemse organisaties. In samenwerking met lokale partners kunnen we dit op zeer korte termijn mobiliseren.

Ook werken we aan een oplossing op de lange termijn: het voorkomen dat branden oncontroleerbaar worden. In de Pantanal in Brazilië werd strenge regelgeving ingesteld voor het gebruik van vuur, en in Bolivia zijn natuurbeschermers en lokale bewoners dankzij een training en verbeterd brandbeleid beter voorbereid op toekomstige branden.

2

FINANCIËLE INSTELLINGEN EN WWF IN GESPREK OVER DUURZAAM BELEID

In Brazilië werken we – gezien de complexe politieke situatie – steeds meer samen met de private sector en financiële instelling om ontbossing te stoppen, zoals bijvoorbeeld met de Rabobank. De meeste financiële instellingen controleren enkel op illegale ontbossing, de Rabobank maakte in 2020 bekend dat ook legale ontbossing geen financiering krijgt en dat ontbost land niet als onderpand kan dienen.

Afgelopen jaar namen 83 vertegenwoordigers van 33 financiële instellingen deel aan het trainingsprogramma over *'deforestation risk management for financial institutions'*, ontwikkeld in samenwerking met WWF. De feedback was zeer positief, we verwachten binnenkort meer financiële instellingen te kunnen helpen in het adopteren van een duurzamer beleid.

3

SAMENWERKEN MET BOEREN VOOR EEN GEZONDE WATERBALANS

De natuur en de dieren in de Pantanal worden bedreigd door de aanleg van dammen. Deze dammen veranderen het natuurlijk ritme van de natte en droge seizoenen. Het voorkomen van de aanleg is van groot belang voor een gezonde waterbalans in het gebied. Samen met 30 andere organisaties verspreid over drie landen schreef WWF een statement aan de Braziliaanse overheid over kleine waterkrachtcentrales. Zo wordt grensoverschrijdend samengewerkt om een stem te geven aan de inheemse gemeenschappen in de Pantanal, om deze grote bedreigingen het hoofd te bieden.

Behoud en herstel van brongebieden is cruciaal om een gezonde waterbalans te bereiken. In Mato Grosso do Sul gaan we daarom samenwerken met boeren, die wettelijk verplicht zijn een deel van hun land te herstellen. WWF ondersteunt hen in het maken van plannen om zo goed mogelijk aan de wettelijke verplichting te kunnen voldoen.

EUROPA

Binnen Europa liggen grote kansen voor natuurontwikkeling. WWF-NL zet in op vrijstromende en gezonde rivieren en complete ecosystemen op land waar mens en dier van profiteren.

Rivieren en hun delta's zijn van cruciaal belang voor migratie van vogels, als paaigebieden voor vissen en als voedselbron voor vele diersoorten. Helaas hebben we onze rivieren steeds verder gefragmenteerd door dammen, dijken en wegen waardoor er bijna geen vrijstromende rivieren meer zijn in Europa. Dit heeft grote gevolgen: de populaties van migrerende zoetwatervissoorten zijn sinds 1970 in Europa met gemiddeld 93% gedaald. Daarnaast zijn veel soorten op land die belangrijk zijn voor een goed functionerend ecosysteem verdwenen.

Maar er is reden tot optimisme: de herstelcapaciteit van rivieren is enorm en onder andere door de leegloop van het platteland ontstaat er meer ruimte voor natuur en zijn er mogelijkheden om verdwenen soorten weer terug te brengen.

"IN DE ZUIDELIJKE KARPATEN PROFITEREN BIJNA 600 ANDERE DIERSOORTEN EN 200 PLANTENSOORTEN VAN DE AANWEZIGHEID VAN DE BIZONS. DIT TOONT DUIDELIJK AAN WAAROM HET BEHOUD VAN EUROPESE BIZONS OP LANGE TERMIJN ZO BELANGRIJK IS."

MARINA DRUGĂ - COÖRDINATOR LOKALE REWILDING-TEAM

RESULTATEN

1

VOORKOMEN VAN NIEUWE WATERKRACHTCENTRALES

Waterkrachtcentrales leveren weliswaar hernieuwbare energie, ze vernietigen ook leefgebieden van vele soorten en maken voortplanting van trekvisserij onmogelijk. Eén van de laatste vrijstromende rivieren van Europa – de Vjosa – blijft vooralsnog beschermd. Door een juridische strijd en het vergroten van bewustzijn bij het publiek en de overheid, zijn de plannen om een reeks waterkrachtcentrales te bouwen nu van de baan.

Goed voorbeeld doet volgen: nadat vorig jaar de Federatie van Bosnië en Herzegovina een verbod instelde voor nieuwe kleine waterkrachtcentrales, is dit nu ook van kracht in Montenegro. Ook in Kroatië, Slowakije, Roemenië en Oekraïne wisten we de bouw van een aantal nieuwe waterkrachtcentrales te voorkomen. De strijd is alleen nog lang niet gewonnen – zelfs in Nederland zijn er plannen voor een nieuwe centrale in Borgharen.

Een lastig punt is het stoppen van subsidie en investeringen voor nieuwe waterkrachtcentrales. Overheden willen investeren in hernieuwbare energie en er zijn grote financiële belangen bij de bedrijven die de centrales willen bouwen. We blijven hier de komende jaren op inzetten, in zowel Europees verband als op nationaal niveau.

2

DAMMEN VERWIJDEREN

Met hulp van Nederlandse donateurs verwijderden we het afgelopen jaar eigenhandig 5 dammen. In Slowakije en de Oekraïne maakten we daarmee meer dan 400 kilometer rivier weer vrijstromend. Dammen verwijderen wordt steeds populairder onder andere dankzij de door WWF opgerichte Dam Removal Europe coalitie. In totaal gingen er in 2020 meer dan 100 dammen uit. Ook komt er steeds meer financiering beschikbaar zoals een nieuw privaat fonds. In Zweden betalen energiebedrijven mee en in Finland heeft de overheid middelen vrijgemaakt voor het weghalen van ongebruikte dammen.

Ook hielpen we de natuur een handje door het uitzetten van 10.000 jonge steuren. Door ze te merken hopen we meer te weten te komen over deze bedreigde diersoort.

Voor komend jaar pleiten we ervoor dat de door de Europese Commissie uitgesproken ambitie om 25.000 kilometer rivier weer vrijstromend te maken, ook daadwerkelijk wordt verankerd in regelgeving.

3

BIZONS UITZETTEN

Samen met Rewilding Europe introduceren we sinds 2014 de Europese bizon – nadat deze diersoort 200 jaar geleden was uitgestorven – in de zuidelijke Karpaten. Ook dit jaar lieten we een aantal dieren vrij in het wild, zoals een kudde van 13 vrouwelijke Europese bizons. Er zijn nu rond de 100 dieren (inclusief in het wild geboren kalfjes). De grootste populatie wilde bizons van Roemenië! Het doel is om een levensvatbare populatie te creëren die in het wild voorplant en de basis is voor een bloeiende wilde natuur en lokale economie.

KORAAAL- DRIEHOEK

De zeeën in deze regio behoren tot de (kleur)rijkste op aarde.

"NORMAAL GESPROKEN HALEN WE VIS UIT ZEE OM OP MARKTEN TE VERKOPEN, MAAR NU HEBBEN WE OOK ALTERNATIEVEN. WWF HELPT ONS MET TRAININGEN OVER SPAREN, INVESTEREN EN HET STARTEN VAN EEN BEDRIJFJE. DANKZIJ DE ALTERNATIEVE INKOMSTEN DIE HIERUIT VOORTVLOEIEN, ZIJN WE MINDER AFHANKELIJK VAN VIS EN KUNNEN WE ONZE OCEANEN BETER BESCHERMEN. VOOR NU ÉN VOOR LATER VOOR ONZE KINDEREN EN KLEINKINDEREN."
RINDAH MELSEN - PRESIDENT OF THE NUSATUVA WOMEN'S SAVING CLUB, SALOMONSEILANDEN.

Dit is de rijkste plek op aarde aan biodiversiteit in zee. Maar liefst 75% van alle koraalsoorten, 6 van de 7 soorten zeeschildpadden, walvishaaien, mantaroggen, dolfinen en duizenden soorten vissen zijn hier te vinden. Samen met lokale gemeenschappen beschermen we deze soortenrijkdom. WWF lobbyt daarom bij overheden in Maleisië, Indonesië, Filipijnen, Papoea-Nieuw-Guinea en de Salomonseilanden voor verbeteringen in de implementatie en handhaving van wetten, zoals die tegen het illegaal vangen en verhandelen van zeeschildpadden en rifvissen, en wetten voor de bescherming van belangrijke zeegebieden.

We verlagen de druk op de zeenatuur én verbeteren de leefomstandigheden van lokale bevolking door te helpen bij het vinden van alternatieve voedsel- en inkomstenbronnen. We werken aan het tegengaan van schadelijke visserijmethoden zoals visserij met cyanide en zelfgemaakte explosieven en we helpen met alternatief vistuig dat zorgt voor minder bijvangst. In deze regio is plastic soep een enorm probleem. Het plastic afval stroomt vaak via rivieren in steden naar zee. WWF werkt met grote steden in Azië, Plastic Smart Cities genaamd, samen om de stroom van plastic naar de oceaan te stoppen.

RESULTATEN

1

TOENAME KARETSCHILDPADDEN IN MELAKA, MALEISIË

Karetschildpadden zijn, net als de andere soorten zeeschildpadden in deze regio, bedreigd. Melaka is een kustregio in Maleisië en de thuisbasis van één van de twee belangrijkste populaties karetschildpadden in Maleisië. WWF werkt hier aan de betere bescherming van de karetschildpad door anti-stroperijacties, want stroperij is een grote bedreiging voor deze soort. WWF ondersteunt het ministerie van visserij met het trainen van schildpadbeschermers en bij het monitoren van nesten op alle belangrijke legstranden. Ook coördineerde WWF afgelopen jaar de anti-stroperijacties samen met de handhavers van het ministerie van visserij en de politie. De aanwezigheid van deze handhavingsinstanties op de stranden heeft de incidenten met stroperij effectief verminderd. Het percentage eierstroperij in Melaka daalde tussen april en september 2020 van 14% naar 8%. Dat is goed nieuws, want dit droeg bij aan het 'eindejaarsgetal' met hoge aantallen geboren karetschildpadjes.

2

BESCHERMD ZEEGEBIED, PALOH, WEST KALIMANTAN, INDONESIË

WWF-Indonesië heeft 11 jaar lang de provinciale overheid van West Kalimantan geadviseerd over betere bescherming van cruciale zeegebieden en zodoende is er een beschermd zeegebied aangewezen in de kustwateren van het Paloh district. Bescherming is hier hard nodig, voornamelijk om de populatie zeeschildpadden beter te beschermen. WWF steunt het werk van Indonesië in dit gebied al jaren, we zijn daarom blij met dit resultaat. Door COVID-19 is er echter wel enige vertraging, want er is nog geen goedgekeurd beheerplan. Dit wordt hier de hoogste prioriteit komend jaar.

3

VROUWEN EMPOWERMENT VOOR BETER VISSERIJBEHEER

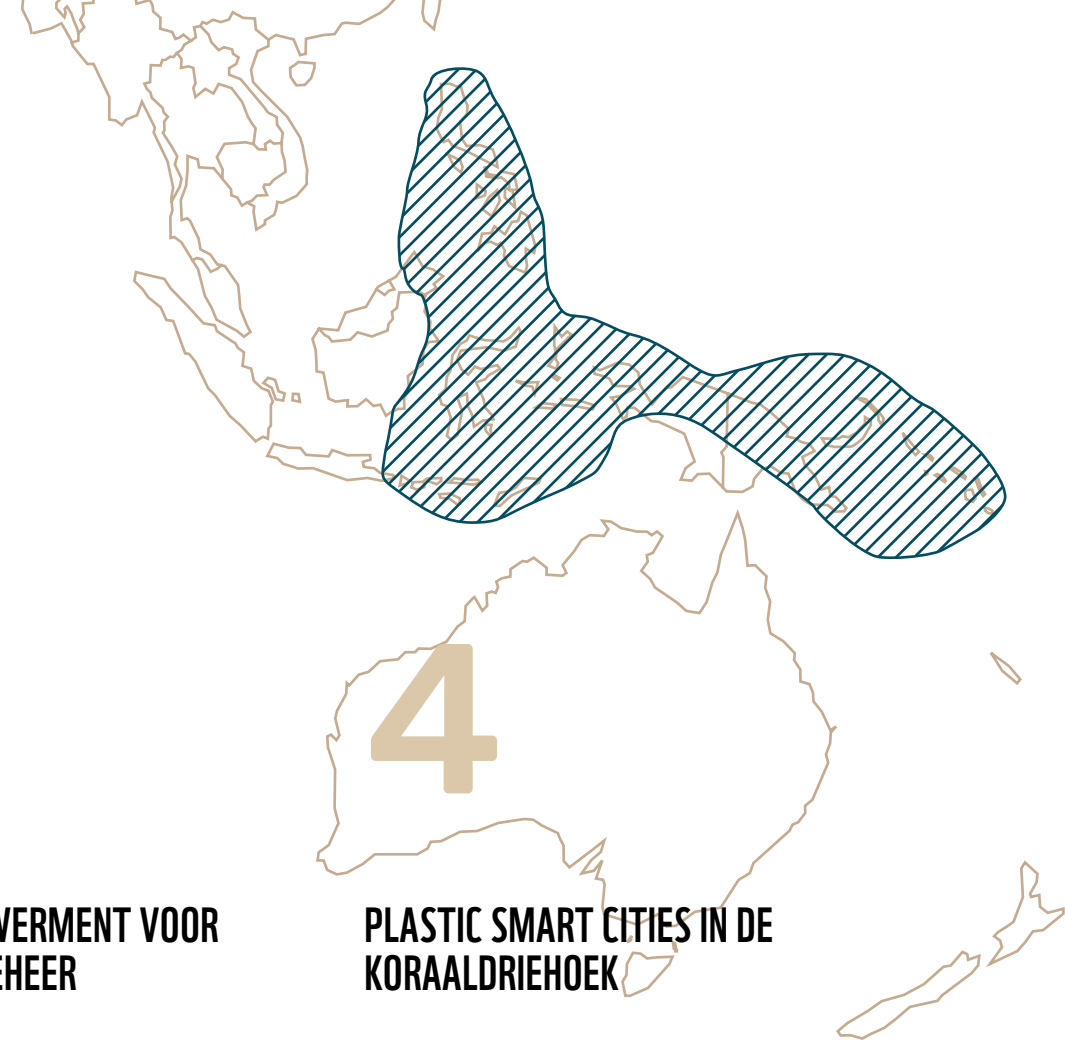
Op de Salomoneilanden zijn lokale vrouwen zeer belangrijk bij het werk van WWF. We hebben hier programma's gericht op vrouwen en hun rol in duurzamer visserijbeheer. Hierbij worden er niet alleen trainingen gegeven over visserijbeheer, maar ook over financieel management. Uitgesteld door de pandemie, hebben we in samenwerking met de provinciale overheid en andere partners een symposium georganiseerd voor vrouwen van 5 eilanden, uit verschillende dorpen. Een groot succes waarbij veel kennis en ervaring werd uitgewisseld. Naast economische voordelen die ze na de trainingen kunnen genereren, worden de vrouwen en hun families minder afhankelijk van vis. Daarmee vermindert de druk op de overbeviste oceaan.

4

PLASTIC SMART CITIES IN DE KORAALDRIEHOEK

Het aantal Plastic Smart Cities in de regio blijft groeien, met inmiddels 19 steden in de Koraaldriehoek. Plastic Smart Cities zijn steden en toeristische hotspots, die meedoen met een wereldwijd initiatief van WWF tegen plasticvervuiling. WWF-kantoren in onder andere Thailand, Vietnam en de Filipijnen werken samen met lokale overheden en bedrijven om plastic afval in de oceanen terug te dringen. Dit doen we door 1) het verminderen van plasticgebruik en 2) het opschalen van afvalwerkingssystemen. Daarnaast werken we nauw samen met UN Habitat en hun Waste Wise Cities. Naast de steden in deze regio betrekken we ook afgelegen eilanden en dorpen met educatie voor de lokale bevolking over de gevolgen van plastic in zee.

NEDERLAND

Het Nederlandse landschap waar we allemaal trots op kunnen zijn, met de indrukwekkende Noordzee, prachtige rivieren, uitgestrekte heidevelden, unieke duinnatuur, afwisselende bossen en weilanden vol met weidevogels.

Dit Nederlandse landschap is steeds meer onder druk komen te staan, met verstreckende gevolgen voor dier én mens. Het biodiversiteitsverlies in Nederland is groot. En de Europese doelen voor natuur- en milieukwaliteit halen we bij lange na niet. Wilde natuur is schaars in ons land. Nu we door corona meer naar buiten willen, maar door drukte soms uit natuurgebieden worden geweerd, is dit tot veel Nederlanders doorgedrongen. Laten we dit signaal niet negeren en hier wat aan doen! Want voldoende gezonde natuur is de basis voor ons welzijn en onze welvaart.

Een belangrijke randvoorwaarde voor meer en betere natuur in Nederland, is dat we natuur weer zien als basis en bondgenoot in alle uitdagingen waar we voor staan. Zoals klimaatadaptatie, waterveiligheid, energietransitie, voedselproductie en woningbouw. Dit levert op de lange termijn alleen maar voordelen op doordat we maatschappelijke kosten besparen en tegelijkertijd de kwaliteit van onze leefomgeving verhogen. Het is van groot belang dat hiervoor maatschappelijk draagvlak ontstaat. Ons doel is dan ook een positieve beweging te creëren van burgers, bedrijven en de overheid die samenwerken aan daadwerkelijk herstel van onze Nederlandse natuur. Zodat we allemaal kunnen genieten van een mooie en gezonde leefomgeving, nu en in de toekomst. We zien al dat het werkt: dankzij natuurbeschermingsprojecten kunnen we in Nederland bijvoorbeeld weer otters en zeearenden spotten.

"NEDERLAND STAAT, NET ALS DE REST VAN DE WERELD, VOOR GROTE KLIMAATUITDAGINGEN. GEEF DAAROM NATUUR DE RUIMTE, WANT ZE IS ONZE BELANGRIJKSTE BONDGENOOT." IRMA MELSE - ADVISEUR RIVIEREN & DELTA WWF-NL

RESULTATEN

1

NOORDZEE

De Noordzee is de grootste wildernis van Nederland, en tegelijk een gebied vol menselijke activiteit, zoals scheepvaart, gaswinning, visserij en de grootschalige uitrol van wind op zee. Dit jaar is het Akkoord van de Noordzee gesloten tussen de Nederlandse overheid, de scheepvaart-, visserij- en energiesector én natuur- en milieuorganisaties. Het gaat over drie thema's: natuur, energie en voedsel en is een stap in de goede richting voor een gezondere Noordzee. WWF beschermt en herstelt de Noordzeenatuur. Beschermd gebieden, waar natuur de boventoon voert, zorgen namelijk voor veerkracht van het overbelaste systeem. De overheid heeft ambities op papier gezet en WWF blijft hameren op uitvoering daarvan. We hebben ons hard gemaakt om de natuur van de Doggersbank, de Voordelta, en de Borkumse Stenen te beschermen. Daarnaast werken we aan het begrenzen van onderwatergeluid. Het is schadelijk voor zeedieren, vooral voor walvisachtigen zoals de bruinvis (de kleinste walvis van onze Noordzee). Ook laten we zien dat de Noordzee rijker en veerkrachtiger wordt door onze herstelprogramma's. We leggen schelpdierriffen aan op de bodem van de zee als biodiversiteits 'booster', en hebben gekweekte en gezondere roggen losgelaten om te leren over de rol van grote roofvissen.

2

DELTA & RIVIEREN

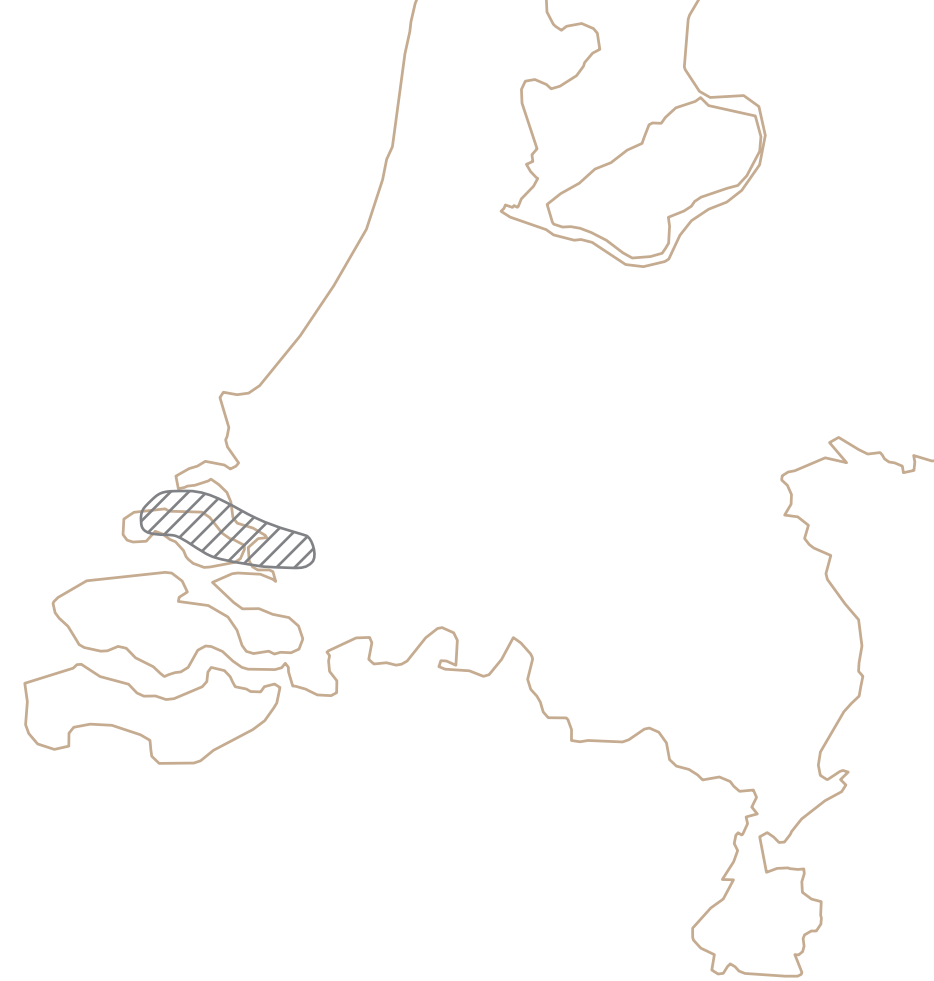
In oktober 2020 lanceerde WWF, met steun van het ministerie van LNV, een actieplan om de Europese steur te redden. Ooit wemelden de Nederlandse rivieren van deze meterslange roofvis, maar door overbevissing, vervuild water en bedijking, stierf de soort in Nederland uit. In de rest van Europa wordt de steur ernstig bedreigd. Het actieplan moet resulteren in een positief besluit over herintroductie van de steur, zodat deze vis uiteindelijk weer in de Nederlandse rivieren kan zwemmen. Daarvoor is nog volop natuurherstel in de delta nodig, omdat de steur en vele andere vissen en vogels afhankelijk zijn van leefgebieden met brak water. En om dit voor elkaar te krijgen lobbyt WWF voor meer ruimte voor natuur in het nationale water- en klimaatbeleid. Als resultaat wordt komende jaren in het deltaprogramma onderzocht hoe natuurherstel hand in hand kan gaan met het beschikbaar houden van voldoende zoetwater voor drinkwater, industrie en landbouw.

3

AGRARISCH LANDSCHAP

De grootschalige intensieve landbouw is de grootste bedreiging voor natuur op ons boerenland en voor wilde dieren en planten in natuurgebieden. Veel boeren willen duurzamer werken, maar kunnen dat nu nog niet. Nieuwe verdienmodellen, kennis én wet- en regelgeving die natuurvriendelijke landbouw stimuleren, zijn essentieel voor een echte omslag. Samen met partners werken we via het Deltaplan Biodiversiteitsherstel aan het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen, waarbij boeren worden beloond en gewaardeerd op hun prestaties die bijdragen aan biodiversiteit en duurzaamheid.

De Biodiversiteitsmonitor melkveehouderij, ontwikkeld in samenwerking met Rabobank en FrieslandCampina, is hiervoor de basis en wordt ook ingezet door de provincies Brabant en Drenthe. Inmiddels is samen met bedrijven, onderzoekers en boerenorganisaties een eerste versie van de Biodiversiteitsmonitor akkerbouw ontwikkeld. Om andere boeren en potentiële beloners te inspireren mee te doen hebben we tien portretten gemaakt van akkerbouwers en melkveehouders over hun huidige natuur-inclusieve bedrijfsvoering, hun verdienmodel, en de uitdagingen waar zij tegenaan lopen.

NOORDPOOL

De Noordpool is een bijzonder gebied en wordt gekenmerkt door een prachtig wit landschap, temperaturen ver beneden het vriespunt en fascinerende dieren, zoals de ijsbeer, de beluga en de walrus.

Naast deze dieren wonen er bijna 4 miljoen mensen, waaronder inheemse volken met eeuwenoude culturen. Het Noordpoolgebied lijkt ruig en onverwoestbaar, maar de natuur is er uiterst kwetsbaar. De Noordpool warmt twee keer zo snel op als de rest van de wereld, nergens anders zijn de gevolgen van klimaatverandering al zo ingrijpend als in dit gebied. Ruim de helft van het zee-ijsoppervlak ging verloren, en de smeltende Groenlandse ijskap is momenteel de belangrijkste veroorzaker van de wereldwijde zeespiegelstijging. Door het smeltende zee-ijs wordt het Noordpoolgebied toegankelijker voor economische ontwikkeling, zoals scheepvaart en olie- en gaswinning. Deze ontwikkelingen zetten extra druk op het fragiele ecosysteem door verstoring en vervuiling. Om deze kwetsbare natuur te beschermen, doet WWF onderzoek, werken we samen met de inheemse bevolking en lobbyen we voor nieuwe nationale en internationale regelgeving gebaseerd op duurzaam gebruik.

"DOOR ARCNET TOE TE PASSEN OP MARIENE PLANNING EN BEHEER, REALISEREN OVERHEDEN EEN GEZONDE ARCTISCHE OCEAAN, WAAR PLANKTON, VISSSEN, WALVISSSEN EN ZEEVOGELS ALLEMAAL BIJDRAGEN AAN HET WELZIJN VAN DE NATUUR EN MENSEN WERELDWIJD." MARIN SOMMERKORN - ARCTISCH PROGRAMMA

RESULTATEN

1

DATABANK ARCNET

De Noordpool is een uitgestrekt gebied, met een bijzondere biodiversiteit die is aangepast aan de condities van ijs en een ruig klimaat. WWF verzamelde alle kennis over deze mariene biodiversiteit in digitale kaarten. Door verschillende kaarten te combineren – zoals de migratieroutes van walvissen, de gebieden waar ijsberen hun jongen krijgen en de paaigronden van kabeljauw – identificeerden we gebieden die cruciaal zijn om te beschermen. Met deze databank genaamd ArcNet kunnen overheden, lokale en inheemse gemeenschappen en natuurorganisaties samenwerken om een groot netwerk van gebieden te creëren dat de Arctische mariene biodiversiteit beschermt en het vermogen om zich aan te passen aan komende veranderingen versterkt.

2

ONDERWATERGELUID

De Arctische Raad (PAME) en WWF voerden een uniek onderzoek uit naar de ontwikkeling van onderwatergeluid door scheepvaart in het Noordpoolgebied. Onderwatergeluid is een toenemend probleem voor zeezoogdieren die voor hun voedsel, communicatie en navigatie afhankelijk zijn van geluid. Lawaai met een sterkte van 3 tot 5 dB heeft al een grote impact op deze dieren.

Tussen 2013 en 2019 nam het geluidsniveau onder water toe van 5dB naar 10 dB. Met name in de Barentszee en Beringzee was de toename groot. Ter vergelijking: in de Stille Oceaan was 35 jaar nodig voor een dergelijke stijging. WWF zet de resultaten van dit onderzoek in voor lobby bij de Verenigde Naties om onderwatergeluid te erkennen als vorm van vervuiling, regelgeving op te stellen om lawaai te verminderen en stille zeegebieden te realiseren. Een belangrijke eerste stap: in juni meldde de Internationale Maritieme Organisatie aan de slag te gaan met de aanpak van onderwatergeluid.

3

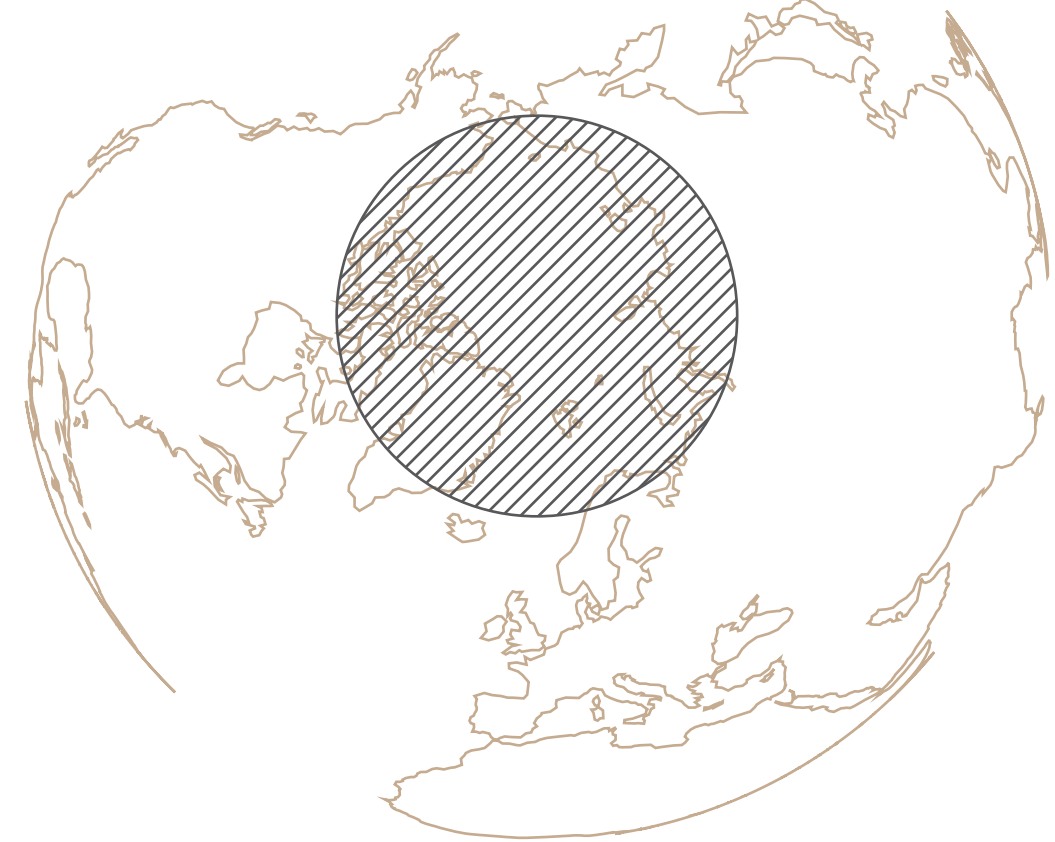
VERBOD STOOKOLIE

Het gebruik van zware stookolie door schepen in het Noordpoolgebied wordt verboden. Dat besloot de milieucommissie van de VN International Maritime Organization. Het verbod gaat officieel in op 1 juli 2024, maar tot medio 2029 geldt een aantal uitzonderingen, waardoor schepen toch kunnen blijven varen op de vervuilende olie. Geschat wordt dat door deze uitzonderingen het gebruik van zware stookolie tot 2029 met slechts een kwart zal afnemen. De zware stookolie zorgt voor schadelijke uitstoot, en vormt een gevaar omdat het bij een olieramp nauwelijks op te ruimen is in de polaire omstandigheden.

Uitdagingen Vanwege de coronapandemie kwam het werk in het Noordpoolgebied grotendeels tot stilstand. Het jaarlijkse ijsbeeronderzoek op Spitsbergen moest worden uitgesteld tot het najaar. Ook werden internationale conventies uitgesteld of virtueel gehouden, wat leidde tot vertraging in de beleidsprocessen.

Daarnaast kampen de bewoners van het Noordpoolgebied met twee grote uitdagingen: klimaatverandering – hun leefgebied warmt sneller op dan de rest van de wereld – en de coronapandemie. De overheden van de Arctische landen trokken 3,5 biljoen dollar uit voor steunpakketten. Volgens het WWF-rapport *Left out in the cold* komt er helaas bijna niets van dit geld terecht bij de gemeenschappen in deze kwetsbare regio. Ook kunnen de steunmaatregelen een negatieve impact hebben op het milieu, zo bestaan er maatregelen die meer investeringen in olie en gas stimuleren.

TRIDOM

In het groene hart van Afrika vind je TRIDOM, een grensoverschrijdend gebied van 178.000 km² groot. Het beslaat Kameroen, Gabon en Republiek Congo.

Dit regenwoud herbergt een enorme biodiversiteit. Er leven niet alleen chimpansees en laaglandgorilla's, maar ook bosolifanten. Dit unieke gebied wordt bedreigd door ivoorstroperij, mijnbouw, grootschalige landbouw en de ontwikkeling van infrastructuur.

WWF-NL werkt er aan het stimuleren van duurzame productiemethoden, zoals FSC-gecertificeerde bossen en dorpsbossen, waarbij de lokale gemeenschappen het bos duurzaam beheren en hier inkomsten uit genereren. Ook werken we samen met deze gemeenschappen om beschermde gebieden te beheren, stroperij tegen te gaan en het aantal diersoorten en individuele dieren te monitoren en onderzoeken.

"NA EEN PITTIGE, DRIEDAAGSE HIKE DOOR NTOKOU PIKOUNDA NATIONAL PARK, HOORDEN WE INEENS DE TYPERENDE ROEP VAN DE AAP WAAR WE AL DAGEN NAAR OP ZOEK WAREN. WE LIEPEN VOORZICHTIG DOOR DE MODDERIGE KANDEKO-RIVIER RICHTING EEN KLEINE OPEN PLEK IN HET DICHT WOOD. DAAR VINGEN WE EINDELIJK EEN GLIMP OP VAN VIJF VOLWASSEN BOUVIERS RODE FRANJEAPEN, EN EEN KLEINTJE. WE KONDEN ZE PRACHTIG VASTLEGGEN OP VIDEO, VOOR ZE BEHENDIG HOGER DE BOMEN IN KLAUTERDEN." JAAP VAN DER WAARDE - LANDSCAPE MANAGER TRIDOM

RESULTATEN

1

SCHOOL IN MESSOK DJA OPENT DEUREN NA 5 JAAR SLUITING

In het kleine en afgelegen dorp Dia, aan de rand van het Messok Dja-bos in de Republiek Congo, hadden de lokale kinderen 5 jaar lang geen toegang tot onderwijs. De eerste school in het dorp werd gebouwd in 1982, maar sloot in 1997 de deuren vanwege de politieke crisis. Na een heropening in 2013, kon de school in 2016 niet langer voortbestaan door een gebrek aan leerkrachten en materialen. WWF vindt onderwijs van onschatbare waarde voor natuurbescherming. Samen met de lokale en inheemse gemeenschappen in het gebied werd een nieuwe school gebouwd met drie klaslokalen, lesmateriaal en een bibliotheek. Inmiddels krijgen 160 kinderen er les, waaronder 40 kinderen uit de Baka-gemeenschap. Het nieuwe gebouw werd onlangs overgedragen aan het ministerie van onderwijs.

2

GEEN OLIFANTEN GESTROOPT IN NTOKOU PIKOUNDA NATIONAL PARK

Een paar jaar geleden was het Ntokou Pikounda National Park in de Republiek Congo dé hotspot voor olifantenstrovers. Sinds drie jaar werken WWF, de overheid en lokale en inheemse gemeenschappen aan duurzaam beheer van dit gebied. In 2018 werd gestart met patrouilles door het park, en sindsdien nam de olifantenstroperij snel af. Vorig jaar werd zelfs geen enkele olifant gestroopt! Hoewel dit niet betekent dat de stroperij volledig gestopt is, is het wel een veelbelovend teken. Een betere controle van de toegangswegen en specifieke plekken, zoals baaien, open plekken, moerassen en zoutvlakten, werpt zijn vruchten af. Ook de effectiviteit van het parkbeheer verbeterde de afgelopen jaren aanzienlijk. De Wereldbank deed in augustus 2020 onderzoek met behulp van de Management Effectiveness Tracking Tool (METT). De score steeg van 26 in 2016 naar 66 uit 99 in 2020.

3

EERSTE VIDEOBEELDEN VAN BOUVIERS RODE FRANJEAAP

Jarenlang werd gedacht dat de Bouviers rode franjeaap was uitgestorven. In 2015 wist een team onder leiding van de Belgische primatoloog Lieven Devreese de eerste foto's te maken van deze bijzondere aap. In 2021 had WWF een wereldprimeur: een expeditieteam legde een groep apen vast op bewegend beeld. Een hele prestatie: de Bouviers rode franjeaap leeft alleen diep in het regenwoud in de Republiek Congo, en enkel in het Ntokou Pikounda National Park. Om te kijken hoe het gesteld is met de verschillende dierenpopulaties en of deze stabiel blijven, hopen we volgend jaar aanvullend onderzoek en tellingen te gaan doen, in samenwerking met een universiteit. Hoe meer we te weten komen over deze aap, hoe beter we hem kunnen beschermen. Heel Nederland genoot in ieder geval mee van deze primeur. Met berichten via onder andere NOS, Radio538, Algemeen Dagblad en het Jeugd Journaal bereikten we zo'n 90 miljoen mensen.

ZAMBEZI

De stroomgebieden van de rivieren Kavango en Zambezi behoren tot de waardevolste zoetwatergebieden van Afrika.

"AANGEZIEN KAZA BESTAAT UIT EEN MOZAÏEK VAN BESCHERMDE GEBIEDEN EN LANDSCHAPPEN WAAR MENSEN WONEN, IS MENS-DIERCONFLICT EEN VAN DE GROOTSTE UITDAGINGEN VOOR NATUURBESCHERMING. ALLEEN MET DE VOLLEDIGE MEDEWERKING VAN LOKALE GEMEENSCHAPPEN EN DOOR HEN TE HELPEN DEZE CONFLICTEN AAN TE PAKKEN MET MAATREGELEN DIE HAALBAAR EN TASTBAAR ZIJN, KUNNEN WE HOPEN DAT MENS EN NATUUR IN HARMONIE NAAST ELKAAR BESTAAN." **MOSES NYIRENDA - PROGRAMMAMANAGER WILDLIFE, WWF-ZAMBIA.**

De uitgestrekte wildernissen in de grensgebieden van Zambia, Angola, Namibië, Botswana en Zimbabwe vormen samen de Kavango-Zambezi Transfrontier Conservation Area (KAZA). KAZA herbergt de grootste olifantenpopulatie van Afrika en 15% van alle Afrikaanse cheeta's leeft er. De 2,7 miljoen mensen die er, vaak in armoede, leven moeten samenleven met vele en veel verschillende wilde dieren. KAZA is opgericht om het natuurlijk erfgoed en de natuurlijke hulpbronnen van de Kavango- en Zambezi-ecosystemen te beschermen en duurzaam te beheren en tegelijkertijd de levensstandaard van de bevolking te verbeteren. Het doel is het herstellen en verbinden van natuurgebieden om de migratie van wildlife terug te brengen of te bevorderen en een veerkrachtig stroomgebied van de Zambezi te realiseren voor mens en natuur. Het steunen van de lokale bevolking bij het verwerven van nieuwe inkomstenbronnen is daarmee onlosmakelijk verbonden. Natuurbescherming en toerisme zijn zo de motor van een duurzame socio-economische ontwikkeling in de Kavango-Zambezi Ecoregio.

RESULTATEN

1

WERKEN MET NATUUR

Op voorspraak van WWF zegde de regering van Zambia toe om op regionaal en mondiaal niveau te pleiten voor natuurlijke oplossingen om maatschappelijke problemen zoals klimaatverandering of watertekort aan te pakken. Zo zal de Zambiaanse overheid herstel en bescherming van de uitgestrekte Lukanga-moerassen als succesvol voorbeeld opvoeren om water- en energietekorten in en rond Lusaka aan te pakken. Want het besef is doorgedrongen dat het wetland eigenlijk een enorm groot natuurlijk waterreservoir is. Dit is een fundamentele koerswijziging: eerder werden méér grote dammen gezien als dé oplossing terwijl die enorme impact hebben op natuur. Natuurlijke oplossingen hebben ook voor lokale mensen grote voordelen en er is dan ook veel draagvlak voor. Samen met Kenia en Rwanda wordt een groep van ministers van Financiën in het leven geroepen die zich ervoor inzetten dat natuurlijke oplossingen centraal komen te staan in het beleid van overheden in Afrika en wereldwijd, inclusief op de klimaatconferentie COP 26 in Glasgow.

2

WILDCORRIDORS EN MENSEN

De Wildlife Corridor die de West Lunga- en Kafue-ecosystemen met elkaar verbindt wordt steeds meer gebruikt door olifanten, wilde honden en buffels. Dit is een zeer heuglijke ontwikkeling, maar de schaduwzijde ervan is dat het aantal conflicten tussen mensen en wilde dieren in de corridor hoog is. En als gevolg daarvan ook de dreiging voor dieren die de corridor gebruiken. Hierdoor is de focus komen te liggen op het organiseren van vergaderingen met traditionele leiders om te peilen hoe groot de bereidheid is om land opzij te zetten voor natuurbehoud en om te zien welke visie de gemeenschappen zelf hebben op het instellen van corridors voor wild.

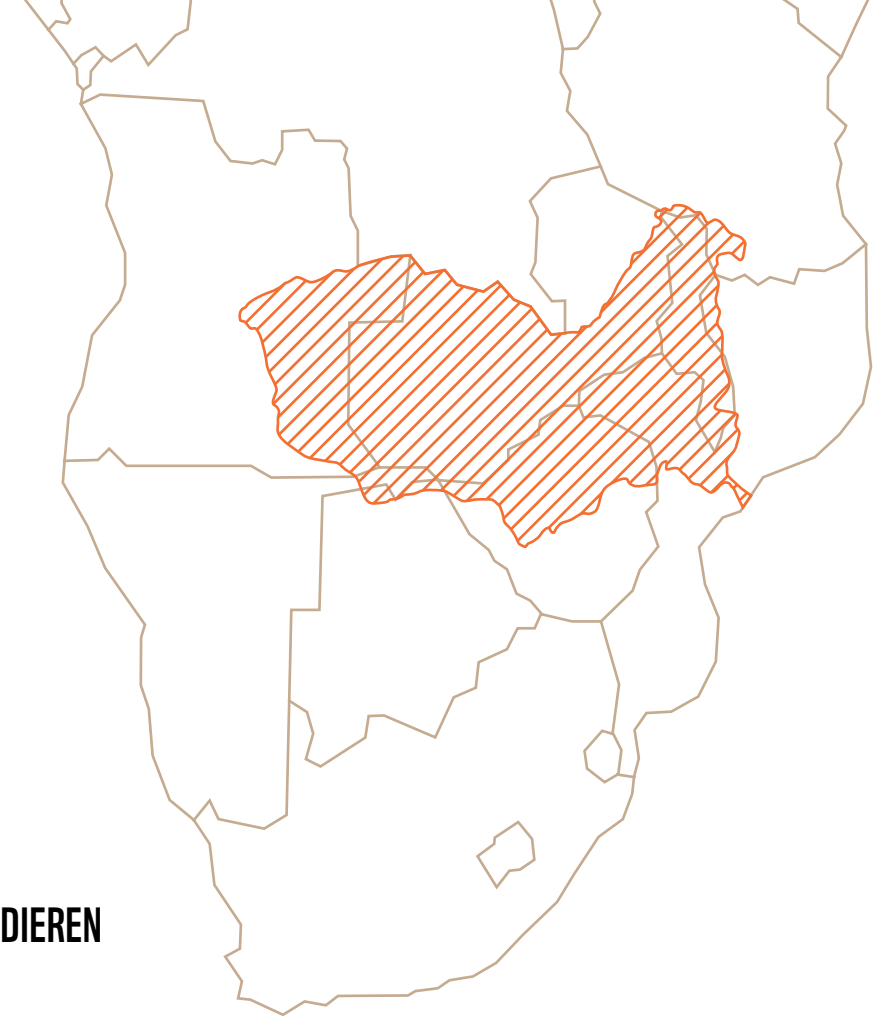

3

GRENSVERKEER VAN WILDE DIEREN

Over het algemeen zien we in KAZA stabiele tot toenemende olifantenpopulaties. Hoewel de onderzoeksresultaten voor Sioma Ngwezi en het Silowana-complex in Zambia variabel zijn door de nomadische bewegingspatronen van de olifanten, lijkt er een toename te zijn van waarnemingen en aantallen in het hele gebied. Uit de data van gezenderde dieren kunnen we afleiden dat veel olifanten, buffels en leeuwen de grenzen tussen Angola, Zambia en Namibië kruisten.

Helaas is een van de gezenderde olifantenstieren in november gedood door stropers. Dit verlies is een tegenslag voor het langetermijn-onderzoek waar deze olifant deel van uitmaakte: hij was een van de slechts 3 olifanten die voor de tweede keer een zenderhalsband hadden gekregen om data over een langere periode te kunnen verzamelen. Jammer ook omdat hij veel meer dan de andere olifanten onderzoekend gedrag vertoonde waar het onderzoek naar connectiviteit zeer mee geholpen zou zijn geweest.

FOOD

Ons voedselsysteem is de grootste bedreiging voor biodiversiteit wereldwijd.

Maar de manier waarop we voedsel produceren en consumeren is ook onderdeel van de oplossing. Natuurvriendelijke landbouw biedt leefgebied aan wilde dieren en planten en kan natuurgebieden met elkaar verbinden. Tegelijkertijd kunnen biodiversiteit en natuurlijke processen, zoals bestuivende insecten, natuurlijke plaagbestrijding en een rijk bodemleven, de landbouwproductie ondersteunen.

Om de omslag naar natuurvriendelijke landbouw te maken moeten niet alleen boeren maar ook markten, overheden en consumenten in beweging komen. Nederland is een belangrijke importeur en exporteur van voedsel en de thuisbasis van grote agrarische bedrijven, internationale financiers van de landbouwsector en gerenommeerde kennisinstellingen. WWF-NL zet zich in om deze invloed en verantwoordelijkheid aan te wenden voor een voedselsysteem in balans met natuur. Door tegelijkertijd te werken aan een natuurvriendelijke landbouw, het beïnvloeden van handelsketens en beleid, en het stimuleren van een duurzaam eetpatroon.

"EEN ANDERE MANIER VAN BOEREN IS NIET VAN VANDAAG OP MORGEN GEREALISEERD. MAAR OOK AL DUURT HET EEN GENERATIE, WE MOETEN VANDAAG AL DE JUISTE KEUZES MAKEN." JAPPIE RIEDSTRA - BOER

RESULTATEN

1

BELANG VAN NATUURVRIENDELIJKE LANDBOUW GEAGENDEERD

Om een grootschalige omslag naar natuurvriendelijke landbouw te maken is een verandering in ons denken nodig: in plaats van zo hoog mogelijke productie ten koste van natuur, naar een optimale productie in balans met natuur. Dat boeren mét natuur moet en kan, lieten we zien in het in april uitgebrachte WWF-rapport *'Farming with biodiversity: Towards nature positive production at scale'*. Dit denken vormt de basis voor onze inbreng in een aantal belangrijke VN-toppen op het gebied van natuur, voedsel en klimaat. WWF heeft het thema stevig op de kaart gezet en mede door onze inzet is natuurvriendelijke landbouw geagendeerd als belangrijke pijler voor de VN-Voedseltop in september 2021. Bij de jaarlijkse vergadering van het VN-Comité voor Voedselzekerheid organiseerden we met partners een sessie over het belang van natuurvriendelijke landbouw voor voedselzekerheid. Ook voor de Klimaatop en de Biodiversiteitstop zullen we ons hard maken voor erkenning en verankering van natuurvriendelijke landbouw als oplossing om wereldwijd voedselzekerheid te realiseren, natuur te herstellen en klimaatverandering tegen te gaan.

2

MAATSCHAPPELIJKE DRUK VOOR EU BOSSENWET

Als topimporteur van onder andere soja en palmolie is Nederland een belangrijke schakel in de keten van producten die aan ontbossing en vernietiging van andere natuur zijn gerelateerd. Door het maatschappelijk debat aan te jagen, voert WWF de druk op voor EU-wetgeving die ontbossing en vernietiging van andere natuur uitsluit van de Europese markt. In april lanceerde WWF een rapport over de relatie tussen de consumptie van landbouwproducten in Europa en ontbossing in tropische gebieden. Met deze publicatie vroegen we aandacht voor de belangrijke rol en verantwoordelijkheid van Nederland in deze problematiek en bereikten we ruim 77 miljoen mensen via reportages op televisie, radio, kranten en online media. Ook riepen we bedrijven op zich uit te spreken, wat in mei resulteerde in een oproep van meer dan 25 grote bedrijven actief in Europa voor sterke EU-wetgeving. Het signaal is duidelijk. Maar onze inzet blijft nodig om te zorgen dat naast ontbossing ook vernietiging van andere natuurgebieden zoals de Cerrado wordt uitgesloten met de nieuwe wet.

3

PLANEETVRIENDELIJK ETEN, EEN NIEUW THEMA

Het wereldwijde WWF-netwerk is steeds actiever op het thema voedselconsumptie. In oktober 2020 publiceerden we het rapport *Bending the Curve: The Restorative Power of Planet-based Diets*, met bijbehorende website en tool, waar ook WWF-NL aan meewerkte. Het rapport laat het belang zien van een duurzaam eetpatroon dat bijdraagt aan herstel van biodiversiteit, duurzaam landgebruik en reductie van broeikasgasemissies. De meeste positieve impact wordt behaald met een verschuiving van het eetpatroon naar meer plantaardige en minder dierlijke voedselbronnen. Nederlanders hebben een relatief grote voedselvoetafdruk en leggen daarmee een groot beslag op beschikbare grond en andere hulpbronnen. Met name als het gaat om de (bovenmatige) consumptie van dierlijke eiwitten zoals vlees en zuivel. Vanaf dit jaar werkt WWF ook in Nederland aan verduurzaming van de voedselconsumptie, door het aanstellen van een senior-adviseur op dit thema en het uitvoeren van een verkennend consumentenonderzoek, als voorbereiding op externe communicatie over dit onderwerp.

GREEN FINANCE

De invloed van geld op de natuur en mens is duidelijk zichtbaar in de landschappen waar WWF actief is.

"KAPITAAL MOET VÓÓR NATUUR INGEZET WORDEN, NIET TEGEN HAAR."
AARON VERMEULEN - HOOFD GREEN FINANCE WWF-NL

Wij zien nog een meerderheid van projecten die leiden tot degradatie van natuur, bijvoorbeeld in landbouw die leidt tot ontbossing. Kapitaal is de drijvende kracht achter deze projecten. WWF's Green Finance unit wil daarom een natuur-positieve transitie aanjagen in de financiële sector. Enerzijds werken wij aan het verduurzamen van beleid, regulering, standaarden en doelstellingen voor de sector. Anderzijds ondersteunen wij bedrijven met het ontwikkelen van winstgevende natuur-positieve projecten in de landschappen waar WWF actief is. Door de toenemende aandacht van biodiversiteit in de financiële regulering, zal de vraag naar groenere projecten toenemen. WWF zal het komende jaar, samen met de financiële sector, overheden en NGO's, werken aan de ontwikkeling van de Taskforce on Nature-related Financial Disclosure (TNFD). TNFD zal een raamwerk bieden aan de sector om haar impact op- en haar afhankelijkheid van natuur, beter inzichtelijk te maken.

RESULTATEN

1

DUTCH FUND FOR CLIMATE AND DEVELOPMENT (DFCD) ONTWIKKELT 12 WINSTGEVENDE NATUUR-POSITIEVE PROJECTEN

WWF is het tweede jaar ingegaan als consortium partner voor DFCD. DFCD is een fonds van 160 miljoen euro, gesubsidieerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het doel van DFCD is om minimaal een half miljard privaat kapitaal aan te trekken voor projecten die bijdragen aan klimaat mitigatie en adaptatie in ontwikkelingslanden. Onder leiding van de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO, het consortium is gevormd door CFM, SNV en WWF-NL. Volgens WWF's laandschapsaanpak worden samen met de lokale bevolking en andere belanghebbenden de klimaatrisico's in beeld gebracht, waarna bedrijven worden gezocht die deze risico's kunnen adresseren middels investeerbare projecten. In het afgelopen jaar heeft WWF 12 bedrijven met kennis en financiële middelen ondersteund in Azië, Afrika en Latijns Amerika. Waaronder een project tegen degradatie in de Vietnamese Mekong Delta, in Indonesië voor de productie van FSC gecertificeerde bamboe, en voor climate-smart irrigatie in Zambia. Komend jaar verwachten wij circa 40 bedrijven te ondersteunen en 3 bedrijven aan een daadwerkelijke investering te helpen. Daarnaast willen wij bedrijven in de minder ontwikkelde landen en de focuslanden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ondersteunen. Op dit moment werken WWF en SNV aan een portfolio van potentiële investeringen met een totale waarde van circa 250 miljoen euro, waarvan circa 120 miljoen uit het DFCD gefinancierd kan worden.

2

GREEN FINANCE IN NEDERLAND VOOR BIODIVERSITEIT-POSITIEVE INVESTERINGEN

Nederland wordt ook wel de Global Port of Sustainable Finance genoemd, omdat de Nederlandse banken, vermogensbeheerders en De Nederlandsche Bank mondiaal voorop lopen in duurzame financiering. WWF heeft een meerjaren programma ontwikkeld waarin zij samenwerkt met de Nederlandse financiële sector om natuurherstel te integreren in de beslissingen rondom investeringen. Om investeerders te helpen met het realiseren van beleggingen met een positief impact op biodiversiteit, heeft WWF samen met de Global Impact Investing Network standaarden ontwikkeld voor investeringen die kunnen worden aangemerkt als natuurinclusief

WWF en de Rabobank hebben in het kader van hun partnerschap afgesproken hun gezamenlijke kennis en expertise in te zetten om het TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) raamwerk vorm te geven en om concrete business cases te ontwikkelen van natuur-positieve investeringen. Tevens zal WWF activiteiten starten om TNFD relevant te maken voor vermogensbeheerders in Nederland.

3

MOBILISING MORE FOR CLIMATE (MOMO4C): RICHTING VOOR COMMERCIËLE KLIMAATPROJECTEN IN ZAMBIA EN MOZAMBIQUE

MoMo4C heeft in haar beide focuslandschappen Climate Action Plans ontwikkeld, die de basis vormen voor een landschapsstrategie voor investeerbare klimaatadaptatie en -mitigatieprojecten. In Ngoyla en Yokadouma, Kameroen (TRIDOM landschap) en de noord- en zuidoever van de Zambezi Delta in Mozambique, heeft lokale WWF staf deelgenomen aan multi stakeholder platform-bijeenkomsten, waarbij landschapsgerichte, inclusieve besluitvorming voorop staat. Op basis van een opzet vanuit WWF, en feedback van betrokken stakeholders te verzamelen, zijn in samenspraak de belangrijkste en urgentste klimaatrisico's voor gemeenschappen in het landschap geïdentificeerd. Als uitkomst is er een shortlist van thematische focusgebieden (Key Landscape Challenges, of KLCs) per landschap opgesteld door de verschillende stakeholders. Deze KLCs zullen richting geven aan de commerciële klimaatprojecten die het MoMo4C-programma de komende jaren zal selecteren om in hun ontwikkeling te ondersteunen, waarbij extra aandacht uitgaat naar het betrekken van vrouwen en jongeren.

UITDAGINGEN

Independent review

Een onafhankelijk panel van experts onderzocht op verzoek van WWF onze rol rond beschuldigingen van mensenrechtenschendingen door parkwachters in overheidsdienst in enkele landen waar we actief zijn. Het rapport van het panel *Embedding Human Rights in Nature Conservation: From Intent to Action* is in november 2020 gepubliceerd. WWF omarmt de conclusies en aanbevelingen uit het rapport. Mensenrechtenschendingen zijn onacceptabel en gaan tegen alles in waar WWF voor staat. Uit het rapport blijkt dat WWF-medewerkers niet betrokken zijn geweest, maar we moeten nog meer doen om ervoor te zorgen dat onze partners de mensenrechten te allen tijde respecteren. Zeker in politiek instabiele regio's. We hebben inmiddels al een aantal extra stappen gezet, zoals het opzetten van lokale klachtenmeldpunten, een speciale commissie die alle projecten in risicogebieden van tevoren beoordeelt en de implementatie van de strengst mogelijke milieu- en sociale standaarden. Verder zijn alle WWF-medewerkers verplicht een training in social en environmental safeguards te volgen en is er iemand aangenomen om dit te waarborgen. Als de afspraken met partners worden geschonden dan wordt de financiering opgeschort totdat maatregelen zijn getroffen. WWF-NL directeur Kirsten Schuijt leidt de implementatie van dit zogenaamde actieplan, dat ook richting geeft aan 'inclusive conservation'. Er wordt jaarlijks gerapporteerd op dit actieplan. Stakeholders waardeerden dat ze tijdig en proactief geïnformeerd werden. Meer informatie over het Independent Review is te vinden op pagina 120.

COVID-19

Het gehele jaar stond in het teken van COVID-19, het virus was allesbepalend. Collega's of hun familieleden werden ziek, enkelen overleden helaas. Veldmedewerkers werden beperkt in hun bewegingsvrijheid, rangers konden niet op patrouille, samenkomsten met lokale bevolking waren nauwelijks of geheel niet mogelijk, plannen moesten worden opgeschort en doelen bijgesteld. Online werken werd de nieuwe norm, ook in landen waar internet niet zo goed werkt als hier. Men paste zich aan en ondanks de pandemie is er toch veel bereikt voor de natuur. 'One Health' kreeg tractie: de gezondheid van mensen, dieren en natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De klimaat- en biodiversiteitscrisis en de kans op het ontstaan van nieuwe pandemieën moeten in samenhang worden aangepakt. Voor WWF een uitgelezen kans om de cruciale rol van natuur in het herstel na de pandemie op alle niveaus, van hoog tot laag, steeds opnieuw te benadrukken.

EN VERDER...

Investeren in natuur

Een investering van WWF in de Cerrado om ontbossing tegen te gaan leidde ertoe dat de Europese Unie deze financiering verdubbelde door eveneens €500.000 per jaar te investeren. Andersom matcht WWF juist de investering van de Nationale Postcode Loterij van €3 miljoen per jaar in de Zambezi-regio. In deze regio werken we gezamenlijk aan het realiseren van corridors voor wilde dieren en vrij stromende rivieren. In Colombia werken we samen met lokale en inheemse gemeenschappen om hun landrechten beter te verankeren en bosgebieden zo te beschermen. Een investering in dit werk door WWF zorgde voor een toezegging van de Duitse overheid om deze financiering te vertienvoudigen, zij vinden het eveneens van groot belang dat de Colombiaanse regering goede ondersteuning biedt aan deze gemeenschappen.

LPR 2020

In september publiceerde WWF het Living Planet Report en heeft een SOS afgegeven voor de natuur. Wereldwijd is de gemiddelde populatiegrootte van zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen tussen 1970 en 2016 met 68% afgenomen. De tropische gebieden van Midden- en Zuid-Amerika laten de sterkste daling zien van gemiddeld 94%. Ook met zoetwaterpopulaties gaat het alarmerend slecht, met een afname van 84%. Meer dan 130 wetenschappers zijn het er over eens dat de natuur steeds meer onder druk staat, voornamelijk door verlies aan leefgebied, landbouw, ontbossing en overexploitatie. We kunnen de negatieve trend nu nog ombuigen. Daar is een combinatie van maatregelen voor nodig, zoals meer beschermde natuur én een verduurzaming van onze voedselproductie en -consumptie. Het Living Planet Report wordt elke twee jaar gepubliceerd om de staat van de natuur en de impact van menselijk handelen op de natuur in beeld te brengen.

Pilot met Early Warning System

Het Early Warning System maakt gebruik van satellietbeelden en big data om illegale ontbossing te voorspellen. Gabon is het eerste land dat de volledige pilot met dit systeem heeft afgerond, en met succes! Tijdens de pilot werden in zes maanden tijd 34 locaties onderzocht op illegale ontbossing. In en rond Minkébé National Park werd zelfs 30 hectare bos gered van illegale ontbossing, omdat het systeem illegale goudwinning op tijd detecteerde. Het systeem heeft een nauwkeurigheid van 80 procent. Deze prachtige resultaten zorgden ervoor dat het systeem werd omarmd door alle betrokken stakeholders.

Illegale handel in wildlife

Door zwakke wetgeving en beperkte controles op faciliteiten met in gevangenschap levende tijgers in de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk, is er een aanzienlijke kans dat delen van tijgers, zoals huiden en botten, in de illegale handel terechtkomen. De vraag naar tijgerproducten wordt daardoor in stand gehouden, of versterkt. Met alle risico's van dien voor wilde tijgers. Dat is een van de bevindingen van het rapport *Falling Through the System* van WWF en TRAFFIC over de rol van de EU en het Verenigd Koninkrijk in de illegale handel in tijgers. *"Europese landen hebben zich terecht uitgesproken over de noodzaak om tijgerboerderijen in Azië te sluiten, maar ook zij zijn een speler in de wereldhandel in tijgers. Om de toekomst van wilde tijgers veilig te stellen, moeten we het probleem thuis aanpakken, en daarom moeten de EU en het Verenigd Koninkrijk dringend beginnen met een verbod op de commerciële tijgerhandel."* Heather Sohl, Tiger Trade Leader bij WWF's Tigers Alive Initiative.

MAATSCHAPPIJBREDE BEWEGING

MENSEN IN BEWEGING BRENGEN VOOR NATUUR WERELDWIJD

Het afgelopen jaar stond in het teken van de wereldwijde COVID-19 pandemie. Een crisis die het afgelopen boekjaar impact heeft gehad, zowel op ons natuurbeschermingswerk wereldwijd als op ons werk in Nederland. Het is ons doel om een maatschappijbrede beweging aan te jagen en zoveel mogelijk mensen te inspireren, motiveren, activeren en faciliteren om samen met ons natuur te beschermen. Door de coronamaatregelen vond onze activatie dit boekjaar voornamelijk plaats via de digitale kanalen.

Online kwamen bijna een miljoen mensen in actie voor de natuur. Ze gaven hun stem voor een Europese bossenwet, kinderen en scholen hebben geld opgehaald voor de walvis, samen met Armin van Buuren deden veel jongeren mee aan de TikTok Challenge voor Voice for the Planet, ambassadeurs en artiesten zetten hun social media-kanalen in om aandacht te vragen voor natuur in het kader van de verkiezingscampagne, onze relaties namen deel aan ons webinarprogramma en ons online nieuwjaarsevent, vele mensen doneerden en kwamen in actie.

Wij zijn trots en dankbaar dat ook online zoveel mensen zich aansloten en zich op verschillende manieren in hebben gezet voor natuur. We hebben iedereen met hart voor natuur nodig om onze doelen te bereiken. Want iedereen kan een bijdrage leveren; klein en groot. Elk plastic rietje dat niet in de natuur terecht komt, is er één minder. Elke handtekening voor een Europese wet om bossen te beschermen telt op tot één krachtige stem. En elke gedoneerde euro draagt bij aan het voorkomen dat bedreigde diersoorten – zoals de neushoorn en tijger – uitsterven. *Be one with nature.*

We kunnen ons werk niet doen zonder de steun van onze achterban. WWF wordt in Nederland financieel gesteund door 584.000 donateurs, waaronder 98.000 jongeren, die ons steunen met een structurele bijdrage, een periodieke schenking of eenmalig tijdens een actie. Daarnaast kan WWF rekenen op 368.000 niet-financiële relaties, die bijvoorbeeld onze nieuwsbrief ontvangen.

WWF-NL heeft ruim **430.000** volgers op sociale media. Onze video's zijn meer dan **3,5 miljoen** keer bekeken.

Ruim **1 miljoen** keer deden mensen mee aan onze activiteiten, zoals aan Toekomstkunde (ons educatieprogramma voor basisschoolleerlingen) of (online) activiteiten georganiseerd door onze vrijwilligers.

84% van de basisscholen geeft onze Toekomstkundelessen

952.000 totale achterban

584.000 financiële relaties

368.000 niet-financiële relaties

2.800 vrijwilligers, waarvan 800 actief in de 30 WWF-Regioteams.

IN BEWEGING VOOR NATUUR

Help de natuur de crisis door

In het voorjaar van 2020 zetten we een noodfonds op voor rangers. Door de lockdowns in verband met COVID-19 waren er minder patrouilles en toeristen in natuurgebieden, een uitgelezen kans voor stropers om toe te slaan. Met het geld uit het noodfonds steunen we rangers uit lokale dorpsgemeenschappen. Zij zijn voor WWF een onmisbare bondgenoot bij het behoud van kwetsbare natuurgebieden en het tegengaan van stroperij. Zij zijn de ogen en oren die de stropers in de gaten hebben. Door het wegvallen van toerisme missen veel gemeenschappen hun belangrijkste inkomstenbron en is er geen geld om de salarissen en het materieel voor de community-rangers, die de patrouilles doen, te betalen. Met de actie is sinds mei 2020 € 280.000 opgehaald, waarvan € 80.000 euro in boekjaar 2021.

Plastic Smart Texel

Texel, inmiddels een internationale vakantiebestemming, maakt korte metten met wegwerpplastic in de natuur. Tijdens de Free the Sea campagne in 2019 tekenden meer dan 100.000 Nederlanders de petitie voor een plastic verdrag, volwassenen en kinderen voerden actie en ook steden haakten aan. Amsterdam doet sindsdien mee met 'Plastic Smart Cities', een internationaal initiatief van WWF voor steden en vakantiebestemmingen in de strijd tegen plasticvervuiling. En sinds februari 2021 doet ook Texel mee. Samen met WWF, Stichting Texel Plastic Vrij en lokale ondernemers gaat de gemeente Texel plasticvervuiling aanpakken.

Beat Plastic Week

Tijdens de 'BEAT PLASTIC week' vroegen we begin september 2020 samen met ambassadeurs Armin van Buuren en Jessie Jazz aandacht voor het plasticprobleem. Het doel: zoveel mogelijk mensen in actie krijgen. Armin deelde de WWF-petitie die wereldleiders oproept tot een VN-verdrag met concrete afspraken over het stoppen van plasticvervuiling tijdens zijn wereldbekende A State Of Trance-radioshow. Jessie Jazz lanceerde tijdens deze week haar even indrukwekkende als schokkende videodocumentaire 'What about plastic'. Meer dan 2 miljoen mensen ondertekenden onze wereldwijde petitie waarin regeringen worden opgeroepen dit verdrag te steunen.

Update Australië

Anderhalf jaar na de verwoestende branden in Australië wordt er hard gewerkt aan het herstellen van verbrande stukken natuur en het beter beschermen van de dieren die er leven. Dankzij de vele donaties vanuit Nederland (in totaal werd ruim € 1.600.000 opgehaald) en andere landen wereldwijd, kon WWF-Australië het project 'Regenerate Australia' lanceren. Dit is het grootste natuurherstelprogramma in de geschiedenis van Australië. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt aan het verdubbelen van het aantal koala's in het oosten van het land voor 2050, het herstellen van 12,6 miljoen hectare natuur, en de overstap naar duurzame energie. Om deze doelen te bereiken investeert 'Regenerate Australia' in innovatieve oplossingen, zoals een tag op zonne-energie voor koala's en kartonnen schuilplaatsen voor kleine dieren.

Walvisbeschermers

In juni 2021 zijn we in actie gekomen voor de walvis. Enorm belangrijk want behalve dat walvissen prachtige dieren zijn, zijn ze ook erg belangrijk voor gezonde oceanen en helpen ze ons in de strijd tegen klimaatverandering. Want een gemiddelde walvis neemt in zijn leven net zo veel CO2 op als 1000 bomen. De actie heeft € 200.000,- opgeleverd waarmee we walvissen en de voor hen belangrijke leefgebieden beter kunnen beschermen. En met 'Zapp Your Planet Plasticjagers' is nog eens € 80.462,- (waarvan € 48.000,- dit boekjaar) opgehaald door onze jeugdleden: de Rangers! Hiermee kunnen we zorgen voor plasticvrije oceanen, want ook walvissen worden door ons plastic afval bedreigd.

Kom in actie voor jouw wereld

Vanaf juni 2019 loopt onze merkcampagne 'Kom in actie voor jouw wereld' op TV, online en in printmedia. Met deze campagne roepen we mensen op om zelf in actie te komen voor onze wereld. We laten zien dat ons gedrag de oorzaak is van de vernietiging van natuur op aarde maar dat wij, door de keuzes die wij elke dag maken, juist ook onderdeel kunnen zijn van de oplossing. De commercial doet het beter dan de benchmarks (gemiddelde goede doelen-commercial). Zowel de opvalwaarde en de boodschapoverdracht als de waardering en de attentiewaarde is goed. Het afgelopen boekjaar is de commercial als 'stopper' (tegen een zeer gereduceerd tarief of gratis) ingezet door verschillende televisiezenders en heeft een bereik gehad van ruim 11,5 miljoen unieke personen. De twijfel of de commercial in deze tijd van coronacrisis gepast is, wordt vrijwel geheel weggelaten. Een groot deel van de ondervraagden waardeert het zelfs dat deze commercial juist nu wordt ingezet.

DE JUISTE BOOM OP DE JUISTE PLEK

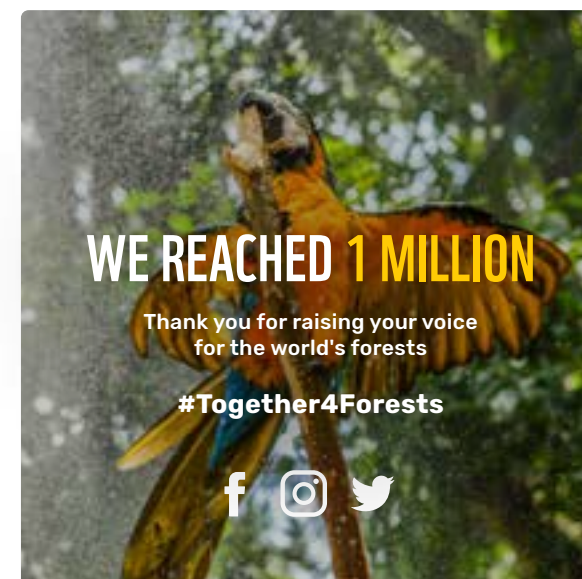
Bossen, we kunnen niet zonder ze. Ze zorgen voor voedsel, schoon water, bouwmaterialen en medicijnen en bieden een thuis aan miljoenen mensen en dieren. Toch zorgen we niet goed voor onze bossen. Elke 2 seconden verdwijnt een stuk bos ter grootte van een voetbalveld. We verloren al de helft van alle oorspronkelijke bossen op aarde. Afgelopen jaar kwamen we in actie om vóór 2050 een biljoen bomen te beschermen of te planten.

Ambassadeur en fotograaf Humberto Tan reisde begin 2020 met WWF naar het Atlantisch Regenwoud in Brazilië, een van de meest gedegradeerde regenwouden ter wereld én een van de meest veelbelovende herstellocaties. "Ik schaam me diep dat ik het Atlantisch Regenwoud niet kende. Het is zo'n belangrijk gebied, naast het zeer bekende Amazone-regenwoud. Maar omdat ruim 80 procent van het regenwoud is verdwenen, hebben we het er maar niet over? Nou, wél dus!"

#Together4Forests

Bijna 1,2 miljoen Europeanen, van wie 58.118 Nederlanders via WWF-NL, riepen de EU op om te zorgen voor een ambitieuze bossenwet waardoor alleen nog ontbossingsvrije producten op de Europese markt zijn toegestaan. Niet eerder spraken zo veel burgers zich uit over een natuurthema tijdens een zogenoemde EU-publieksconsultatie. 160 organisaties in Europa maakten zich met de campagne #Together4Forests hard voor een krachtige wet. De oproepen zijn aangeboden aan minister Schouten (LNV) en Eurocommissaris Timmermans. De Europese Commissie verwacht in december een eerste wetsvoorstel te kunnen presenteren. WWF blijft aandringen op een sterke wet die producten gelinkt aan ontbossing en natuurvernietiging van de Europese markt weert.

Bosje Bomen

Het mooiste cadeau op aarde! In december lanceerden wij Bosje Bomen – een leuk symbolisch cadeau om te geven tijdens de feestdagen. Voor elk gegeven Bosje herstellen wij een stuk bos in het Atlantisch Regenwoud. In een half jaar tijd zijn meer dan 9.000 Bosjes verkocht, hiermee kunnen we ruim 255.000 m2 bos herstellen.

Bosje hier, bos daar

Samen met Tuinbranche Nederland, Intratuin en IVN natuureducatie stelden we voor 3m² een makkelijk te planten minibos-pakket samen met inheemse bomen, struiken en zaden. Goed voor de biodiversiteit en voor elk pakket kunnen we 3 bomen planten in het Atlantisch Regenwoud in Brazilië. De 3.000 pakketten vlogen over de toonbank bij de Intratuin en hierdoor worden er 27.000 nieuwe inheemse bomen geplant in Nederlandse tuinen en 9.000 bomen in het Atlantisch Regenwoud. In het najaar van 2021 herhalen we de actie.

Giftenmailings

Met onze giftenmailings haalden we fondsen op voor ons werk in Roemenië en Brazilië. Met de €220.000 die we van donateurs ontvingen, herstellen we bos in de zuidwestelijke Karpaten en zetten we Europese bizonen uit die dit ecosysteem in balans houden. Om de Pantanal te beschermen tegen bosbranden haalden we ruim €350.000 op. Er werden donaties gevraagd om brandweeruitrustingen te kunnen aanschaffen, dierenartsen te betalen en drones in te zetten voor brandpreventie.

Bomen met Merijn

Onze boomist Merijn nam onze online volgers mee in de wondere wereld van bomen. Van wandelende bomen tot wurgbomen, het kwam allemaal voorbij in een videoserie. Ook nam Merijn een kijkje in een bos dat 15 jaar geleden volledig verwoest was door de grote vraag naar houtskool. In een korte periode bloeide de natuur weer op en ontstond er een groen en dicht bos. De natuur is veerkrachtig, als we haar maar de kans geven.

Ontbossingsrapport

NOS, RTL, Volkskrant, NU.nl. Het was niet te missen op 13 januari 2021. Uit ons overzichtsrapport *Deforestation fronts* bleek dat tussen 2004 en 2017 in Azië, Afrika en Zuid-Amerika een gebied ter grootte van tien keer Nederland aan natuur is vernietigd. Het potentieel bereik van al deze media-aandacht was 26 miljoen.

Luisterboekje 'het fluisterende woud'

Luister, en laat je meevoeren naar een ondergrondse wereld vol verborgen intelligentie. Schrijfster Sophie van der Stap schreef 'Het Fluisterende Woud' speciaal voor WWF. Het boekje is ruim 3.000 keer gedownload.

IN BEWEGING VOOR NATUUR

WWF-Youth

Afgelopen jaar zijn we gestart met WWF YOUTH. WWF YOUTH is een community voor en door jongeren. Ons doel: jongeren samenbrengen, informeren en uiteindelijk inspireren tot een duurzame lifestyle. Om WWF YOUTH op te zetten, schakelden we de hulp in van een team van 22 creatieve jongeren, het YOUTH Makers Team. Deze jongeren weten als geen ander hoe andere jongeren worden geïnspireerd en hoe ze impact willen maken. Het YMT gaat het magazine, de socials en de nieuwsbrief onder handen nemen. Ze zijn te volgen op Instagram @wwfyouth.nl (nu ruim 1.100 volgers). En in plaats van het Rangers World magazine ontvangen de jeugdleden vanaf 12 jaar dit najaar voor het eerst het YOUTH Magazine waarvan de redactie volledig in handen is van het YMT.

Inno Challenge

De INNO Student Challenge helpt studenten en recent afgestudeerden hun innovatieve natuurbeschermingsideeën te realiseren. Uit 40 inzendingen zijn dit jaar drie winnaars geselecteerd door een jury. Met de 10.000 euro en begeleiding van een coach kunnen hun projecten in de toekomst hopelijk werkelijkheid worden. De winnaars zijn 'Green Healthcare' gericht op minder wegwerpmateriaal in de zorg, 'Picking up good Vibrations' voor een wereld zonder stroperij en 'Reshore' die werken aan minder kusterosie en meer kustbiodiversiteit.

65.000

Toekomstkunde-lessen
totaal afgenomen

Toekomstkunde

Sinds september 2019 bestaat Toekomstkunde van WWF: een actueel lesaanbod voor groep 5 tot en met 8 van het basisonderwijs. In september 2020 brachten we ook Toekomstkunde Junior uit voor groep 3 en 4. Dit lesmateriaal heeft hetzelfde doel als ons Toekomstkunde-aanbod voor groep 5 t/m 8: kinderen laten ontdekken hoe zij kunnen bijdragen aan een duurzamere wereld. Van Toekomstkunde zijn dit jaar 34 lessen gemaakt en van Toekomstkunde Junior 20. In totaal zijn er 65.000 lessen afgenomen en hebben honderdduizenden kinderen geleerd over actuele onderwerpen zoals plastic soep, bosbranden en de gevolgen van de pandemie op het klimaat.

Nieuwjaarsevent

Op 28 januari 2021 vond het eerste hybride event plaats van WWF-NL. Live vanuit Hotel Jakarta namen onze natuurbeschermers de kijkers mee op reis over de continenten om te laten zien hoe we werken aan biodiversiteit, bescherming en herstel van de natuur. Het thema van het event was 'Veerkracht'. Nu COVID-19 de veerkracht van de mens op de proef stelt, was dit thema relevanter dan ooit. Kirsten Schuijt ging samen met de natuurbeschermers hierover in gesprek onder leiding van onze gastheer en ambassadeur Harm Edens. Vragen van kijkers werden direct aan tafel beantwoord en anders door een team direct via WhatsApp. Het event is door meer dan 2.300 liefhebbers (zowel financiële als niet-financiële relaties) van WWF bekeken via de livestream en ook nog door vele mensen teruggekeken. Een overweldigend succes in deze moeilijke COVID-19 periode dat mede mogelijk is gemaakt door het uitnodigen van alle Natuurnieuws-lezers.

Huge Friends

We hebben in FY21 een mooie groep nieuwe Huge Friends mogen verwelkomen én we zien dat een grote groep van bestaande Huge Friends zich zeer trouw toont aan onze mooie organisatie. We kunnen niet vaak genoeg herhalen hoe dankbaar wij hiervoor zijn en hoe belangrijk deze bijdragen zijn voor het werk van WWF-NL. Fysieke events hebben helaas niet kunnen plaatsvinden, maar er is zoveel mogelijk online georganiseerd. We zien een kleine terugloop van inkomsten ten opzichte van 2019/2020 die we toewijzen aan het ontbreken van fysieke beleving die voor sommigen juist als zo belangrijk wordt ervaren. In het bijzonder danken wij de Huge Friends Committee, bestaande uit Gijs Botman, Patricia Groenewoud, Zoran van Gessel, Léon Rust en Dennis de Breij. Zij zetten zich met niet aflatende energie en kennis in om de groep Huge Friends verbonden te houden en te laten groeien.

Nalaten

Vorig jaar mochten we weer van veel mensen vernemen dat zij WWF-NL hebben opgenomen in hun testament. We konden maar liefst 73 nieuwe relaties verwelkomen als nieuwe toezegger. Tijdens het afgelopen jaar mochten we € 7,3 miljoen ontvangen uit 148 nalatenschappen voor ons natuurbeschermingswerk. We maakten een prachtige nieuwe brochure over nalaten die weer helemaal up-to-date is. Ondanks alle restricties rondom COVID-19 hebben we onze bijzondere doelgroep toch weten te ontmoeten, onder meer tijdens ons online Nieuwjaarsevent live uitgezonden vanuit Hotel Jakarta in Amsterdam en twee webinars met natuurbeschermers uit het veld. Deze online events werden door toezeggers met enthousiasme bijgewoond en zeer goed gewaardeerd.

IN BEWEGING VOOR NATUUR

Samen met bedrijven

WWF-NL werk samen met Nederlandse bedrijven aan inspirerende en schaalbare initiatieven zodat zij onderdeel zijn van een wereldwijde beweging voor natuur en positieve impact realiseren in focusgebieden van WWF-NL.

- We koppelen uitdagingen van bedrijven aan onze doelstellingen met behulp van onze kennis, geïntegreerde aanpak in onze focusgebieden en innovatie. Afgelopen jaar werkten we o.a. samen met Rabobank, Tommy Hilfiger, Velux en Alpro.

- Ook zijn we actief in het beïnvloeden van bedrijven en financiële instellingen om hun beleid m.b.t natuur en klimaat aan te scherpen. Voorbeeld is het rapport dat we uitbrachten over de risico's voor de financiële sector van ontbossing in de Zuid Amerikaanse veeteeltsector.

- Daarnaast mobiliseren we bedrijven om op te roepen voor goede wetgeving. Zo steunden meer dan 70 bedrijven, waaronder Robeco en Ahold Delhaize, een brief naar de Europese Commissie waarin wordt gevraagd om goede wetgeving in Europa om producten gelinkt aan ontbossing van de markt te weren. Diverse bedrijven waaronder retail scharden zich achter een oproep naar de Braziliaanse overheid om wetgeving aan te passen.

- Met o.a. Yoghurt Barn, Lidl, WeTransfer, Maas, Zustainabox en Dille&Kamille interesseerden we consumenten voor natuur en duurzaam gedrag via communicatie, campagnes en cause-related marketing

- Van en met bedrijven werven we fondsen voor natuurbehoud, bijvoorbeeld via Euro-Caps, The Coca-Cola Foundation en diverse kleine en grote ondernemers. We zijn een succesvol programma gestart waar meer dan 100 MKB-ondernemers structureel projecten ondersteunen en waar we kennis hebben uitgewisseld via een inspirerend webinar.

Voices for Climate Action

Met onze succesvolle indiening voor het 'Voices for Climate Action' programma hebben we 54.9 miljoen euro toegekend gekregen vanuit het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken om de komende vijf jaar in een strategisch partnerschap met hen te werken aan lokale oplossingen die klimaatverandering tegengaan en tegelijkertijd het belang van klimaatgerechtigheid onderstrepen. In dit programma werkt WWF-NL samen in een consortium met Hivos, Fundación Avina, Akina Mama wa Afrika, SouthSouthNorth en Slum Dwellers International. Samen geloven wij in nieuwe vormen van leiderschap waarbij vrouwen, jongeren en inheemse volkeren vooraan staan om zo de transitie naar een koolstofarme samenleving eerlijk te kunnen laten verlopen.

Nationale Postcode Loterij

Van de neushoorns in Nepal tot wat dichterbij huis de oesterriffen in de Noordzee: dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij kunnen we ons succesvol inzetten voor de natuur wereldwijd. De Nationale Postcode Loterij en WWF-NL zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Stichting DOB Ecology

Met de nieuwe steun voor 3 jaar van DOB Ecology kunnen we ons werk in Zambia voor een veerkrachtig stroomgebied van de Zambezi voortzetten.

#VOICE FOR THE PLANET

MAATSCHAPPIJBREDE BEWEGING

VOICE FOR THE PLANET

In 2021 voerden we, onder de noemer van **#VoiceForThePlanet**, actie om de stem van natuur te laten horen. Want: natuur zelf heeft geen stem. Maar wij wel. Door het tekenen van de Voice for the Planet petitie willen we laten zien hoe groot de steun is voor natuur en hiermee druk uitoefenen op politici en wereldleiders. Zodat zij de juiste keuzes kunnen maken om onze natuur te beschermen en te herstellen. Deze 'voices' zijn en worden op diverse momenten ingezet: bij de formatie van het kabinet, de UN Biodiversity Conference in oktober 2021 en april 2022 en op de UN Climate Conference in november 2021. Momenten waarop we dit hebben aangejaagd:

Tweede Kamer Verkiezingen: De verkiezingen en de daaropvolgende onderhandelingen over een nieuw kabinet hebben we aangegrepen om politici aan te sporen plannen te maken voor een groen regeerakkoord met meer en betere natuur. Voor een sterk en veerkrachtig Nederland hebben we namelijk gezonde natuur nodig. Want natuur is onze bondgenoot die helpt bij het oplossen van maatschappelijke uitdagingen zoals de bescherming tegen het hoge water en de stikstofuitstoot. De Nederlandse politiek heeft natuur te lang op een tweede plan gezet, waardoor het slechter gaat dan ooit. De oproep om te kiezen voor natuur is ondersteund door een groot aantal vooraanstaande bestuurders en politici. Ook hebben zanger Martijn Fischer, zangeres Nynke Laverman en de band Friday hun muzikale stem gegeven en dit onder de aandacht gebracht bij het publiek met de oproep de Voice for the Planet petitie te tekenen.

David Attenborough: A Life On Our Planet: Op zijn 94e heeft Sir David Attenborough misschien wel zijn belangrijkste film uitgebracht: A Life On Our Planet. Deze film is een persoonlijk verhaal van Attenborough over hoe het ervoor staat met de natuur op onze planeet. Wij zagen een piek van 1500 nieuwe donateurs toen de film werd uitgebracht. WWF is trots op de jarenlange samenwerking met 'de stem van de natuur'.

#Voice
ForThe
Planet

EUROVISION
SONG CONTEST
ROTTERDAM 2021

Earth Hour: Ook dit jaar hebben we tijdens Earth Hour wereldwijd één uur het licht uit gedaan voor de aarde. Er deden 192 landen mee en de Earth Hour "Virtual Spotlight" video heeft internationaal 2,4 miljoen views gekregen. In Nederland hebben we Earth Hour LIVE georganiseerd. Tijdens deze livestream gaven ambassadeurs Humberto Tan, Armin van Buuren en André Kuipers natuur een stem. Ook waren er optredens van niemand minder dan Danny Vera, FRIDAY, Martijn Fischer en Nona. Cabaretier Guido Weijers heeft een mini-show gegeven en Amara Onwuka gaf een lesje 'klimaat'. Verder waren er inspirerende interviews met Tony's Chocolonely en Yoghurt Barn. De campagne had een groot bereik, ook door het cross-posten op de Facebookpagina van Armin van Buuren was het totale bereik ruim 91.000.

Eurovisie Songfestival & Armin van Buuren:

Dit jaar bundelden we onze krachten met het Eurovisie Songfestival en Armin van Buuren in een unieke samenwerking om natuur een stem te geven in onze online campagne onder de noemer van #VoiceForThePlanet. Deze heeft gezorgd voor een enorm bereik op social media van ruim 17 miljoen views wereldwijd. De Erasmusbrug werd op groen gezet, we waren zichtbaar in de Virtual Village van het songfestival, er was een speciale TikTok Challenge waarbij Armin iedereen opriep om op zijn nummer 'Million Voices' mee te zingen of dansen en deelnemers en presentatoren van het festival riepen op om je #VoiceforthePlanet te geven, waaronder presentator Nikkie Tutorials, de winnende band Måneskin en onze eigen Nederlandse inzending Jeangu Macrooy.

"Als ik aan de stem van onze planeet denk, dan denk ik aan Sir David Attenborough. Hij heeft me door de jaren heen enorm geïnspireerd en me laten zien hoe kostbaar het leven op aarde is en dat we er alles aan moeten doen om het te redden. Ik weet dat we dat samen kunnen. En dat we elkaar kunnen inspireren om te veranderen en het verschil te maken. Daarom roep ik al mijn fans op om de wereldwijde #VoiceForThePlanet te ondertekenen en hun stem te laten horen." - Armin van Buuren

De Voice for the Planet campagne loopt nog en heeft tot nu toe een enorm bereik gehad. Internationaal verzamelden we tot nu toe 568.139 handtekeningen, doel is om dit te verdubbelen naar 1 miljoen.

DATA EN DIGITALE STRATEGIE

Iedere Nederlander de mogelijkheid bieden zijn betrokkenheid bij natuur te kunnen starten, vergroten of verbeteren. Dat is de essentie van onze digitale strategie. Het betreft hier een lange termijnstrategie die over meerdere jaren verdeeld is. We leven in een 24-uurseconomie, waarin we continu bloot worden gesteld aan informatie en prikkels. Door deze overvloed aan communicatie, willen we als mens zelf bepalen wanneer, waar en hoe we informatie tot ons nemen. De digitale strategie van WWF-NL staat daarom volledig in het teken van relevantie, een breed digitaal aanbod en een beter begrip van de eindgebruiker. Betrokkenheid bij de natuur kan beginnen met een druk op de knop, wanneer dat de lezer uitkomt.

WWF-NL is actief binnen ontzettend veel projecten, in veel verschillende landen. Als organisatie hebben we onze lezers dan ook veel te vertellen, maar ons publiek heeft ook eigen behoeften en wensen. Om informatie te bieden die naadloos aansluit bij de behoeften en interesses van het publiek, proberen we de intrinsieke motivatie beter te begrijpen, evenals de reden waarom mensen meer willen weten over bepaalde onderdelen. Relevantere communicatie, kennis opdoen en een beter begrip krijgen van situaties, helpen in de verbinding. Ons doel is daarom ook een maatschappijbrede beweging voor de natuur creëren, waarbij mensen zelf in actie komen. Tegelijkertijd is WWF-NL zich sterk bewust van haar verantwoordelijkheid om integer en veilig om te gaan met data. Waarbij het volgen van de AVG/GDPR wet- en regelgeving rondom data cruciaal is voor de digitale strategie van WWF-NL.

Huidige Status

Drie jaar geleden zijn we gestart met de verandering op ons marketing systeem/ tooling landschap, met als doel te vereenvoudigen. Waarbij de focus lag op de kanalen (CRM, website, webshop, email), om zo beter aan de verwachtingen van relaties te kunnen voldoen. We zijn teruggegaan naar drie kernsystemen, waarmee we kosten besparen, efficiënter kunnen opereren en een betere verbinding kunnen maken tussen marketingdata.

Vorig jaar lag de focus op het ontwikkelen van een lerende digitale organisatie, het inzetten van data en tools, en een versimpeling van de digitale infrastructuur om snel te kunnen inspelen op relevante situaties. Doordat de systemen anders zijn ingericht is het mogelijk snel, efficiënt en met beperkte resources in te spelen op actuele situaties.

Dit jaar lag de focus op de verdere doorontwikkeling van de kanalen, de relatie- & interne processen verbeteren en een behoud programma opzetten. Met als doel intern efficiënter en effectiever te werken en verwachtingen steeds beter te kunnen organiseren. Een lastig jaar door COVID-19. Maar ook dit jaar zijn er mooie resultaten geboekt, bijvoorbeeld in onze webshop. Dit jaar is de webshop wederom enorm gegroeid in omzet en nieuwe kennismakingen met relaties. Dit jaar zal de verdere inrichting van het behoud programma zijn contouren krijgen, een belangrijke vervolgstap in het vergroten en verbeteren van betrokkenheid bij de natuur.

ORGANISATIE & BESTUUR

ORGANISATIE EN BESTUUR

WWF-netwerk

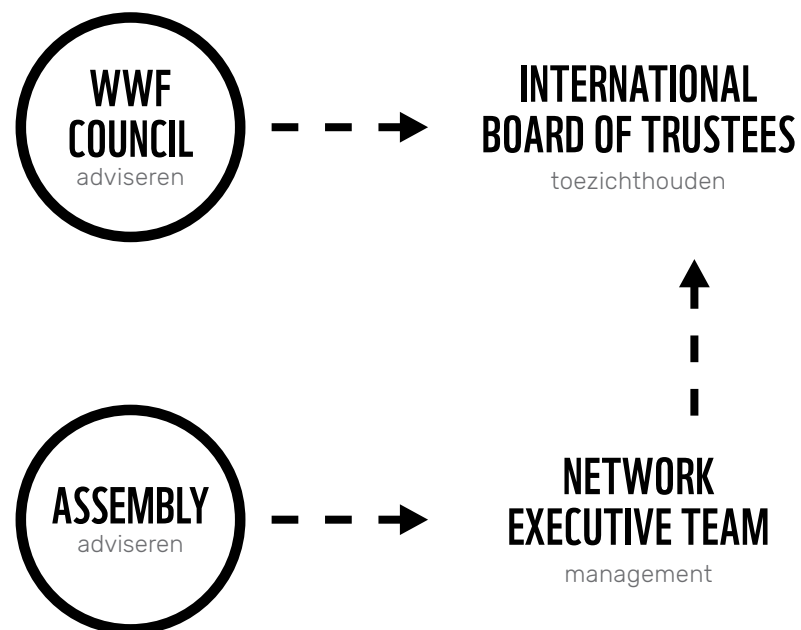
Het Wereld Natuur Fonds is onderdeel van het wereldwijde WWF-netwerk dat als maatschappelijke organisatie in meer dan 100 landen en op 6 continenten actief is. Gezamenlijk willen we het verlies van biodiversiteit een halt toeroepen en werken aan een toekomst waarin de mens in harmonie met de natuur leeft.

Het WWF-netwerk bestaat uit individuele juridische entiteiten met elk een eigen bestuur en toezichthoudend orgaan. WWF-International, gevestigd in het Zwitserse Gland, fungeert als coördinator en secretariaat van het netwerk.

Afspraken over samenwerking tussen de individuele organisaties zijn vastgelegd in een netwerk-organisatieovereenkomst. Onderdeel van deze overeenkomst is een licentieovereenkomst over het gebruik van het WWF-merk.

Lokale WWF-kantoren zijn onder te verdelen in National Organizations (NOs), Program Offices, Country Offices en Project Offices (COs/POs). De drie laatstgenoemde typen kantoren zijn juridisch onderdeel van en rapporteren aan NOs, WWF-International of WWF-US. WWF-NL is een National Organization.

Organisatie en bestuur van de wereldwijde WWF-netwerkorganisatie worden schematisch als volgt weergegeven:

Deze structuur beoogt een stem te geven aan alle kantoren binnen het WWF-netwerk, terwijl tegelijkertijd rekening gehouden wordt met de autonomie van de National Organizations inclusief hun respectievelijke toezichthoudende organen.

International Board of Trustees

De International Board houdt toezicht op de netwerkstrategie en beoordeelt voorstellen voor besluitvorming van het Network Executive Team, zoveel mogelijk in overleg met het gehele netwerk en met name de WWF-Council. Hierbij respecteert de International Board de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de toezichthoudende organen van de National Organizations.

De raad bestaat uit dertien personen, waaronder één onafhankelijke voorzitter en twaalf leden. Minimaal zes en maximaal negen leden zijn lid van het toezichthoudend orgaan van een National Organization. Minimaal drie en maximaal zes leden zijn afkomstig van buiten de WWF-organisatie. De voorzitter van de Raad van Toezicht van WWF-NL is lid van de International Board of Trustees.

Network Executive Team (NET)

Het NET vertegenwoordigt het netwerk bij brede besluitvorming en doet daar voorstellen voor aan de International Board. Daarnaast rapporteert het NET namens het netwerk aan de International Board over de prestaties op natuurbeschermingsimpact, groei, organisatieontwikkeling, en merk en communicatie.

Het NET is samengesteld uit tien algemeen directeuren, inclusief de algemeen directeur van WWF-International (voorzitter). Vier leden van het NET zijn afgevaardigden van de vier kantoren die financieel de grootste bijdrage aan het netwerk leveren, drie leden komen uit de regio's Afrika, Azië-Pacific en Latijns-Amerika en de Cariben en twee leden worden gekozen door de Assembly. Bij de verkiezing en aanstelling van leden wordt een zo divers mogelijke samenstelling in type kantoren en geslacht nagestreefd. De directeur van WWF-NL is lid van het NET.

WWF-Council

De WWF-Council is verantwoordelijk voor de aanstelling van de leden van de International Board en fungeert daarvoor als adviesorgaan. De Council bestaat uit alle voorzitters van het toezichthoudend orgaan van de National Organizations plus de Vice President Emeriti.

Assembly

De Assembly neemt actief deel aan de ontwikkeling van WWF-strategieën en -initiatieven door intensieve betrokkenheid bij en consultatie met het NET. De Assembly signaleert risico's en kansen en focust op de uitvoering van activiteiten om netwerknatuurbeschermingsdoelen en -strategieën te realiseren. De Assembly benoemt twee leden van het NET. De leden van de Assembly zijn de algemeen directeuren van alle WWF-kantoren uit het netwerk.

WWF-NL

Het bestuur van WWF-NL bestaat uit één persoon: de algemeen directeur. Zij stuurt het managementteam aan, waaronder vier afdelingen vallen. Daarnaast geeft de directeur leiding aan een stafunit.

Strategische ontwikkeling

Afgelopen jaar was het tweede jaar van de strategie 2020-2022. In deze strategie streven we naar het bereiken van een inspirerende en impactvolle organisatie door het realiseren van veerkrachtige landschappen, een maatschappijbrede beweging en een exponentiële organisatie.

Om deze doelstelling te bereiken is gekozen voor 6 strategieën:

1. Veerkrachtige landschappen; door het toepassen van een geïntegreerde landschapsbenadering
2. Actieve beweging voor natuur realiseren; door Nederland (publiek, bedrijven en overheid) te inspireren en te activeren op 4 natuur- en merkthema’s en hiermee bewustwording en verandering in gedrag en beleid te realiseren
3. Business model verduurzamen; door optimaliseren huidige verdienmodel en verbreding met nieuwe inkomsten en fondsen nog strategischer in te zetten
4. Data in de kern verankeren; door vanuit een geïntegreerde visie en organisatie data structureel in te zetten in het licht van onze doelen
5. Exponentiële organisatie ontwikkelen; door focus op schaalbare en impactvolle initiatieven en versnellen via externe samenwerking
6. Huis op orde maken; door focus op een solide fundament van de organisatie, processen en systemen

Invulling strategie

Afgelopen jaar is door de teams invulling gegeven aan bovenstaande strategie. Daarnaast is besloten om op een aantal vlakken te versnellen, deze thema’s zijn:

1. Impactvolle Landschaps-benadering, het verder verankeren van onze integrale landschapsbenadering in onze organisatie en onze werkwijze. In dit licht is ook de inrichting van de afdeling Natuurbescherming gewijzigd.
2. Behoud Programma, het verder werken aan het verstevigen van de loyaliteit van onze achterban door o.a. betere proposities en dataverrijking.
3. Businessmodel verduurzamen in de keten, door de diversificatie van onze inkomstenstrategie te ondersteunen hebben we onze interne organisatie en processen aangepast.
4. Datavisie, er is een nadere inventarisatie gedaan waarin ook het centraal verzamelen van extern beschikbare, en voor het werk van WWF NL relevante, data meegenomen is.
5. Compliance & integriteit, er is onder meer gewerkt aan het implementeren van het internationale milieu- en sociale standaarden en aan het implementeren van het internationale klokkenluidersmeldpunt WhistleB.
6. Het realiseren van een interne dialoog en een actieplan met betrekking tot diversiteit, gelijkheid en inclusiviteit om te komen tot een organisatie die in haar zijn en handelen een weerspiegeling is van de maatschappij die we in beweging willen brengen en van het werk dat we doen in de landschappen waar we actief zijn.
7. Independent Review follow up, het opvolgen van de aanbevelingen van het onafhankelijk panel en deze doorvoeren in onze organisatie en werkwijze.

Arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden

In 2020/2021 was WWF-NL op de 32e plek als hoogste genoteerde NGO geplaatst in de Intermediair lijst van favoriete werkgevers. Daarnaast werd WWF-NL in FY21 uitgeroepen tot de meest familie vriendelijke werkgever door Ouders van Nu en Intermediair.

Leren en ontwikkelen

Afgelopen jaar hebben we met vertraging als gevolg van COVID-19 ons leiderschapsprogramma voor midden-management afgerond. We hebben een online leerplatform geïntroduceerd om leren te blijven stimuleren.

Organisatie tijdens COVID-19

Het was afgelopen jaar continu schakelen in het licht van COVID-19. Zo werd ten tijde van de lock down de verlofverdubbelaar geïntroduceerd zodat medewerkers hun zorgtaken makkelijker konden opvangen. Daarnaast hebben we op basis van regelmatige metingen onze aanpak telkens bijgesteld. We zagen dat gedurende het jaar met name de impact van COVID-19 op de psychische

belasting van medewerkers toenam. De in de zomer 2020 als gevolg van COVID-19 uitgestelde performance gerelateerde salarisverhoging is in december 2021 alsnog uitbetaald omdat de inkomsten van de organisatie zich in lijn met de verwachting ontwikkelden. Per 1 juli 2021 zijn de salarissen met 2,5% geïndexeerd.

Lease fiets regeling

Afgelopen jaar werd, om zowel de fitheid van medewerkers te bevorderen als de CO2 footprint verder te verlagen een leasefiets regeling toegevoegd aan het secundaire arbeidsvoorwaardenpakket. In combinatie met een fiets kilometervergoeding voor woon werk verkeer werd fietsen naar het werk voor nog meer medewerkers aantrekkelijker.

Ondernemingsraad

WWF-NL heeft een ondernemingsraad (OR). De samenstelling is een goede afspiegeling van het medewerkersbestand. Eens in de zes weken vindt er overleg tussen OR en directie plaats.

PERSONEELSOPBOUW

Personeel in cijfers	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Gemiddeld aantal fte	117	115	118	127	138	145	148
Gemiddeld aantal medewerkers	138	136	139	150	160	166	170
Uitstroom medewerkers	18%	18%	11%	13%	14%	19%	21%
Percentage vrouw/man	70/30	73/27	72/28	70/30	69/31	67/33	65/35
Gemiddelde leeftijd	42,2	42,5	42,9	43,2	43,0	42,6	42,1
Percentage parttime/ fulltime	70/30	71/29	70/30	69/31	65/35	63/37	63/37
Gemiddeld aantal dienstjaren	6,8	7,9	7,9	7,9	7,0	7,2	6,5
Ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof)	4,0%	3,0%	2,8%	4,2%	5,7%	5,5%	4,0%

DIRECTIE

WWF-NL heeft één algemeen directeur. Sinds 1 juli 2016 is dat mevrouw K.D. (Kirsten) Schuijt. De taken en bevoegdheden van de directeur staan beschreven in de statuten en het bestuursreglement (onderdeel van het huishoudelijk reglement). Het managementteam, dat bestaat uit de hoofden van de lijnafdelingen, ondersteunt de directeur in haar functie.

Benoeming

De directeur wordt benoemd door de Raad van Toezicht. De directeur van WWF-NL is benoemd voor onbepaalde tijd.

Beloning

De Raad van Toezicht bepaalt het beloningsbeleid, de hoogte van het loon en andere vergoedingen voor de directie. De Raad past dit beleid periodiek aan. Wat betreft de beloning volgt WWF-NL de Regeling beloning directeuren van goede-doelenorganisaties van Goede Doelen Nederland. Deze regeling geeft een maximumnorm voor het jaarinkomen, die past bij de zwaarte van de functie, bij de omvang van de organisatie, de complexiteit van de organisatie, de organisatorische context en het directiemodel.

In 2021 herbeoordeelde de Raad van Toezicht de zwaarte van de directiefunctie bij WWF-NL. Dit leidde tot een zogenoemde BSD-score van 515 punten, de functie valt hiermee in functiegroep J. Deze BSD score is hoger dan de voorlaatste weging in 2015 (510 punten), dit is het gevolg van aan de toegenomen omvang van de organisatie.

Voor 1 FTE bedraagt het maximale salaris voor functiegroep J €162.397 per jaar per 1 januari 2020 en €168.893 per jaar per 1 januari 2021. Het maximale jaarinkomen (salaris plus belaste vergoedingen/bijtellingsen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn) is vastgesteld op €201.000 per jaar.

Het salaris van de directie bedroeg over het verslagjaar € 119.185 (exclusief vakantiegeld) en het jaarinkomen bedroeg €142.087. Hiermee blijft de beloning binnen de maxima volgens de eerdergenoemde regeling.

In de jaarrekening (op pagina 174) is een specificatie van de directiebeloning opgenomen.

Functioneren

Eenmaal per jaar wordt het functioneren van de bestuurder beoordeeld. Na afstemming met de leden van de Raad van Toezicht bespreken de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht met de bestuurder in een persoonlijk gesprek het functioneren en dit gesprek wordt schriftelijk vastgelegd.

Nevenfuncties

Mevrouw Schuijt bekleedt de volgende nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Stichting Initiatief Duurzame Handel (IDH) – beëindigd in februari 2021
- Lid Raad van Advies Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ)
- Lid Raad van Commissarissen PWN – Waterbedrijf Noord- Holland

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de organisatie. De Raad van Toezicht staat de bestuurder en het management team – gevraagd en ongevraagd – met advies terzijde. Goedkeuring van de Raad van Toezicht is onder meer vereist voor vaststelling van de strategie, het jaarplan, de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het reglement Raad van Toezicht (onderdeel van het handboek reglementen Stichting het Wereld Natuur Fonds–Nederland) waarin de Code voor Goed Bestuur van de Samenwerkende Brancheorganisatie Filantropie worden gevolgd. De Raad van Toezicht is tevens werkgever van de bestuurder.

Ter nadere invulling van de relatie tussen de Raad van Toezicht, de bestuurder en het managementteam worden voor de specifieke aandachtsgebieden binnen de organisatie afzonderlijke overleggen gevoerd. Dit betreffen naast Algemene Zaken de aandachtsgebieden (portefeuilles) Natuurbescherming, Engagement en Finance & Operations. Voordat de Raad van Toezicht vergaderingen plaatsvinden, vinden deze portefeuillehouders overleggen plaats tussen de betreffende leden van de Raad van Toezicht en het overeenkomstig verantwoordelijke lid van het Management Team. Tijdens deze overleggen worden de rapportages van de diverse afdelingen in meer detail besproken en worden de agendapunten voor de Raad van Toezicht vergadering voorbereid.

De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft daarnaast geregeld overleg met de bestuurder en heeft tevens minimaal eenmaal per jaar overleg met de OR. Teneinde goed zicht te hebben op en inzicht te krijgen in de activiteiten van de organisatie, wijze van (samen)werken en besteding van haar financiële middelen, bezoekt de Raad ook projecten van WWF-NL.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat op 30 juni 2021 in totaal uit tien leden (inclusief één vacature) en wordt gevormd door mevrouw Brakman, mevrouw

Keller, mevrouw Vet en de heren Dijkhuizen, Gunning, Muller, Noudari, Olff en de heer Van de Weerdhof. De heer Reibestein trad per 6 juni 2021 af en het proces om invulling te geven aan deze vacature is per 30 juni 2021 nog niet afgerond.

De heer Muller is sinds 1 december 2017 Voorzitter van de Raad van Toezicht. De Voorzitter is ook lid van het toezichthoudend orgaan van World Wide Fund for Nature (WWF-International) dat in Zwitserland is gevestigd en neemt uit dien hoofde ook deel aan de relevante WWF International vergaderingen.

Mevrouw Brakman is per 6 juni 2021 benoemd tot Vice Voorzitter en richt zich, naast de heren Dijkhuizen en Noudari, op het aandachtsgebied Finance & Operations. Zij zijn daarnaast ook afzonderlijk benoemd als leden van de Audit Commissie, waarbij de heer Dijkhuizen is aangewezen als voorzitter.

Het specifieke aandachtsgebied van mevrouw Keller en de heren Gunning en Van de Weerdhof betreft Engagement. Mevrouw Vet en de heer Olff richtten zich in het bijzonder op de activiteiten verricht door de afdeling Natuurbescherming.

Benoeming

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht. Sinds 2021 worden de leden (her)benoemd voor een periode van vier jaar waar vanaf 2017 een termijn van drie jaar werd gehanteerd welke termijn nog van toepassing op de leden die vanaf 2017 zijn benoemd. Vóór 2017 gold een termijn van vijf jaar. De benoemingstermijn van vier jaar is opgenomen in de statuten die per 23 juni 2021 zijn gewijzigd.

Functioneren

Teneinde de kwaliteit en een evenwichtige samenstelling van de Raad te waarborgen heeft de Raad een profielschets opgesteld. De profielschets stelt specifieke eisen aan de ervaring en expertise van individuele leden voor de afzonderlijke posities alsmede aan de gezamenlijke Raad. De profielschets is leidend bij het werven van nieuwe leden van de Raad. Een deskundig extern selectiebureau adviseert de organisatie bij de werving van nieuwe leden.

Binnen de Raad van Toezicht is de zelfevaluatie een belangrijk middel om de kwaliteit van het toezichthoudend orgaan te borgen. In de zelfevaluatie komt onder meer de mate waarin de Raad als geheel en de individuele leden voldoen aan de toezichthoudende en adviserende taken aan de orde en vindt ook een evaluatie plaats van de taakverdeling binnen de Raad. Eenmaal per drie jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder begeleiding van een externe deskundige.

Audit Commissie

WWF-NL kent een financiële Audit Commissie als vaste commissie van de Raad van Toezicht. De Audit Commissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht en worden door de Raad van Toezicht benoemd. De Audit Commissie is, onder verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht, belast met het toezicht op de financiële gang van zaken binnen de organisatie in het algemeen waaronder onder meer begrepen de inrichting en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen, naleving van relevante wet- en regelgeving, de financiële informatieverschaffing en het beleid met betrekking tot vermogensbeheer, fondsenwerving en belastingen. De Audit Commissie vergadert minimaal viermaal per jaar en voert minimaal eenmaal per jaar een gesprek met de externe accountant.

Belangenverstrengeling

Het bestuur en de Raad van Toezicht waken voor een verstrengeling van belangen tussen WWF-NL en zijn medewerkers in het algemeen, directie en leden van de Raad van Toezicht. Naast procedures die in dit kader voor medewerkers zijn ingericht leggen zowel de directeur als ieder lid van de Raad van Toezicht jaarlijks een schriftelijke verklaring af aan de Raad van Toezicht waaruit blijkt of sprake is van een verstrengeling van belangen. De directie en alle leden van de Raad van Toezicht verstrekken ook jaarlijks schriftelijk een opgave van hun hoofd- en nevenfuncties. De bestuurder dient vooraf toestemming te verkrijgen van de Raad van Toezicht voor het aanvaarden van nevenfuncties. Op grond van deze opgaven wordt jaarlijks opnieuw getoetst of sprake is van verstrengeling van belangen.

Toezicht en advies

De Raad van Toezicht heeft in boekjaar 2020/2021 viermaal vergaderd. Deze vergaderingen hebben vanwege de coronabeperkingen online plaatsgevonden. In november 2020 vond de jaarlijkse strategiedag online plaats en hoewel de velddag vanwege de coronabeperkingen niet kon plaatsvinden met een bezoek aan een Nederlands natuurbeschermingsproject kon deze, met inachtneming van de nodige maatregelen, wel doorgang vinden op het kantoor in Zeist.

De Raad heeft de heer Muller tot 1 december 2023 herbenoemd en voor die periode is de heer Muller ook weer aangewezen als Voorzitter. Daarnaast zijn mevrouw Vet en de heer Gunning herbenoemd tot 15 februari 2025. De heer Reibestein is per 6 juni afgetreden en mevrouw Brakman is per die datum aangewezen als Vicevoorzitter. Met behulp van een externe adviesorganisatie is de Raad op zoek naar een nieuw lid waarbij binnen het profiel, diversiteit en inclusiviteit als bijzondere aandachtspunten zijn opgenomen.

De Raad is gedurende het jaar door het bestuur en management team geïnformeerd over de voortgang van de belangrijkste aandachtspunten in de bedrijfsvoering op zowel het gebied van Engagement, Natuurbescherming, Organisation & Talent Development, Finance & Operations inclusief risico-inventarisatie en monitoring, ICT security en data strategie, processen en systeemverbeteringen. In alle vergaderingen zijn ook de actuele overzichten van inkomsten en uitgaven besproken en dit jaar is daarbij aandacht uitgegaan naar de consequenties die het corona virus met zich meebracht. Daarnaast zijn het beleggingsstatuut en beleggingsbeleid besproken, de rendementsdoelstelling en het risicoprofiel en is veel aandacht besteed aan de horizon scanning. De Raad heeft de benoemingstermijn geëvalueerd en besloten om de termijn te verlengen van drie naar vier jaar. Dit besluit is verwerkt in de statuten die per 23 juni 2021 zijn gewijzigd.

In de vergaderingen is gesproken over de gang van zaken binnen WWF-NL waaronder in het bijzonder de impact van COVID-19 op de WWF-NL organisatie, met name op het welzijn van de medewerkers, en verder de belangrijkste samenwerkingen en nieuwe (subsidie)projecten en de Green Finance strategie. Tijdens de velddag stond de rol van WWF-NL ten opzichte van de politiek en naar de buitenwereld centraal en tijdens de strategiedag is, naast de horizon scanning, in het bijzonder aandacht besteed aan de zelfevaluatie en de visie van de Raad op haar

toezichthoudende en adviserende rol. De Voorzitter en Vicevoorzitter hebben evaluatiegesprekken gevoerd met de bestuurder en de besluitvorming omtrent de beoordeling en bezoldiging voorbereid. De Raad heeft afscheid genomen van de CFO, Björn Weertman en de Audit Commissie heeft gesprekken gevoerd met een aantal kandidaten.

De Raad heeft met de externe accountant Ernst & Young Accountants LLP, die de jaarrekening heeft voorzien van een goedkeurende controleverklaring, het accountantsverslag besproken. De Raad heeft het door de bestuurder opgestelde bestuursverslag en jaarrekening 2019/2020, op advies van de Audit Commissie, goedgekeurd en verleende de bestuurder decharge. Daarnaast heeft de Raad een positief advies ontvangen van de Audit Commissie omtrent de begroting en jaarplan 2021/2022 en deze besproken en goedgekeurd.

De Raad liet zich daarnaast veelvuldig informeren over het onafhankelijk onderzoek en over het plan van aanpak van WWF en WWF-NL.

Tijdens alle vergaderingen is aandacht besteed aan het verder verbeteren van de Risk Management & Assurance processen en de Safeguards maatregelen die zowel binnen het netwerk als binnen de WWF-NL organisatie worden genomen. De safeguards functie sluit aan bij de nieuwe kernwaarden van WWF die dit jaar zijn geïntroduceerd. In alle vergadering worden zaken besproken die aandacht vragen van het bestuur en management team maar ook die relevant zijn voor de relatie met en binnen het WWF Netwerk. Tevens komen zaken aan de orde die binnen de International Board van WWF, waar de heer Muller onderdeel van is, worden besproken.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht verricht de werkzaamheden onbezoldigd. Onkosten mogen worden gedeclareerd op basis van werkelijk gemaakte kosten en over dit boekjaar is een bedrag van 34 euro aan onkosten vergoed.

Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties beschikbaar gesteld of verstrekt aan de Raad van Toezicht.

Rooster van aftreden

Naam	Functie	Benoemd	Hernoembaar/ benoemd	Aftredend
A.S. Muller	Voorzitter, Portefeuille Algemene Zaken	01-12-2017	01-12-2017	01-12-2023
A.Noudari	Lid, Lid Auditcommissie / Portefeuille F&O	17-09-2014	17-09-2019	17-09-2022
I. Brakman	Vice-Voorzitter , Lid, Lid Auditcommissie / Portfeuille F&O	19-10-2018	Ja, 19-10-2021	19-10-2021
H.H.J. Dijkhuizen	Lid, Voorzitter Auditcommissie / Portefeuille F&O	19-10-2018	Ja, 19-10-2021	19-10-2021
L.W. Gunning	Lid, Portefeuille Engagement	15-02-2016	15-02-2021	15-02-2025
G. van de Weerdhof	Lid, Portefeuille Engagement	19-10-2018	Ja, 19-10-2021	19-10-2021
G.J. Keller	Lid, Portefeuille Engagement	19-10-2018	Ja, 19-10-2021	19-10-2021
H. Olff	Lid, Portefeuille Natuurbescherming	09-12-2014	09-12-2019	09-12-2022
L.E.M. Vet	Lid, Portefeuille Natuurbescherming	15-02-2016	15-02-2021	15-02-2025

Overzicht Hoofd- en nevenfuncties van de Raad van Toezicht

Naam	A.S. Muller
Functie	Voorzitter
Portefeuille	Algemene zaken
Benoemd per	1 december 2017
Aftredend per	1 december 2023
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	CEO HiiL (The Hague Institute for Innovation of Law)
Nevenfuncties	• Lid Raad van Toezicht WWF International • Lid Raad van Toezicht en Voorzitter Wildlife Justice Commission • Lid van Bestuur en Voorzitter Stichting Landgoed Helpmekaar • Lid Bestuur The Hague Academic Coalition

Naam	I. Brakman
Functie	Vice Voorzitter en lid Audit Commissie
Portefeuille	Finance & Operations
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2021
Herbenoembaar	Ja
Hoofdfunctie	Onafhankelijk toezichthouder, voorzitter en coach

Nevenfuncties	• Coach bij Quist Leading Humans / Executive Coaching • Voorzitter Bestuur Stichting Kijk Onderzoek • Lid Raad van Commissarissen DSM Nederland • Lid Raad van Commissarissen Shell Nederland (tot 1 juli 2021) • Lid Raad van Commissarissen Funda • Lid Raad van Commissarissen Accenture Nederland • Voorzitter Bestuur STAK continuïteit ABN AMRO Group • Moderator bij Avicenna • Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Springtij • Lid Maatschappelijke Adviesraad Huis voor Klokkenluiders • Voorzitter Alliantie Medezeggenschap & Governance • Docent bij Governance University • Lid Bestuur Stichting de Volkskrant • Voorzitter Bestuur Royal HaskoningDHV
---------------	---

Naam	L.W. Gunning
Functie	Lid
Portefeuille	Engagement
Benoemd per	5 februari 2016
Aftredend per	5 februari 2025
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	CEO LeasePlan Corporation N.V.
Nevenfuncties	• Lid Raad van Toezicht Stichting Nexus Instituut • Lid Raad van Toezicht Stichting Erasmus Trustfonds (Erasmus Alumni Trust) • Lid Bestuur en Voorzitter Stichting Grachtenfestival

Naam	G.J. Keller
Functie	Lid
Portefeuille	Engagement
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2021
Herbenoembaar	Ja
Hoofdfunctie	Chief Technology Officer Wehkamp B.V.

Nevenfuncties	• Lid Raad van Commissarissen SRK Groep
---------------	---

Naam	A. Noudari
Functie	Lid en lid Audit Commissie
Portefeuille	Finance & Operations
Benoemd per	17 september 2014
Aftredend per	17 september 2022
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Managing Partner CAPE Investment Partners
Nevenfuncties	• Lid Raad van Commissarissen STAR OGP Holding B.V. • Lid Raad van Commissarissen Jan Snel Group B.V. • Lid Bestuur Stichting Giving Back • Lid Bestuur Carré Fonds • Lid Raad van Commissarissen Land Life Company B.V.

Naam	H.H.J. Dijkhuizen
Functie	Lid en Voorzitter Audit Commissie
Portefeuille	Finance & Operations
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2021
Herbenoembaar	Ja
Hoofdfunctie	Lid Raad van Bestuur, Vice-Voorzitter en CFO NIBC Bank N.V.
Nevenfuncties	• Lid Raad van Commissarissen en Voorzitter Risk and Audit Committee N.V. Nederlandse Spoorwegen • Lid Bestuur Nationaal Comité 4 en 5 mei

Naam	G. van de Weerdhof
Functie	Lid
Portefeuille	Engagement
Benoemd per	19 oktober 2018
Aftredend per	19 oktober 2021
Herbenoembaar	Ja
Hoofdfunctie	Onafhankelijk Board Adviseur / Interim Bestuurder
Nevenfuncties	• Lid Raad van Commissarissen Safestore Holdings plc • Lid Raad van Commissarissen en Vice Voorzitter Accell Group N.V. • Lid Raad van Commissarissen Sligro Food Group N.V. • Interim Bestuurder MercyShips USA • Lid Bestuur Mercy Ship Holland B.V.

Naam	H. Olff
Functie	Lid
Portefeuille	Conservation
Benoemd per	9 december 2014
Aftredend per	9 december 2022
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Hoogleraar Community & Conservation Ecology, Rijksuniversiteit Groningen
Nevenfuncties	• Lid Bestuur Netherlands Ecological Research Network (NERN) • [Lid Wetenschappelijke Adviesraad van het Parc National du Banc d’Arguin, Mauretanië] • Lid Wetenschappelijke Adviesraad van het NIOZ Royal Netherlands Institute for Sea Research • Lid Raad van Toezicht Stichting Ark Natuurontwikkeling

ORGANISATIE EN BESTUUR

Naam	L.E.M. Vet
Functie	Lid
Portefeuille	Conservation
Benoemd per	15 februari 2016
Aftredend per	15 februari 2024
Herbenoembaar	Nee
Hoofdfunctie	Emeritus Hoogleraar Evolutionaire Ecologie, Wageningen University and Research

Nevenfuncties

- Voorzitter Bestuur Nederlands Urgenda
- Voorzitter Deltaplan Biodiversiteitsherstel (Societal Coalition on Biodiversity Recovery)
- Beoordelingscommissie Investeringsfonds Duurzame Landbouw
- Juryvoorzitter Nederlandse Bouwprijs
- Lid van vakjury Plaquette voor Duurzaam Ondernemerschap (Koning Willem I Prijs)
- Bestuurslid Stichting Lettinga Foundation (LEAF)
- Lid Raad van Toezicht Holland Circular Hotspot (HCH)
- Voorzitter Raad van Advies Stichting DOB Ecology
- Vice Voorzitter Bestuur Stichting Commonland
- Voorzitter Wetenschappelijk Programma Indonesië-Nederland (SPIN)
- Lid Raad van Bestuur Coöperatieve Circle Economy U.A
- Lid Ronde Tafel Worldconnectors
- Lid Groene Brein
- Lid Environment Steering Panel, European Academies Science
- Advisory Council (EASAC)
- Lid Raad van Advies KeyGene B.V.
- Gekozen lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
- Gekozen lid van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Gekozen lid en Voorzitter Teylers Tweede Genootschap, Teylers Museum Haarlem

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

WWF-NL blijft werken aan de verduurzaming van zijn eigen bedrijfsvoering. Daarmee wil WWF-NL naast het natuurbeschermingswerk dat wereldwijd wordt verricht ook in Nederland een bijdrage leveren aan verdere verduurzaming. Dit jaar wordt gekenmerkt door kantoorluiting op diverse dagen van de week vanwege COVID-19. We zijn vijf wintermaanden slechts twee dagen per week geopend geweest en de overige maanden waren we drie tot vijf dagen open. Uiteraard heeft dit zijn positieve weerslag op het verbruik van diverse zaken op kantoor.

Energie

Het vervangen van het Gebouwbeheerssysteem is dit jaar gereed en heeft een besparend effect. Echter hoeveel is niet te zeggen doordat we ook een gedeeltelijke kantoorluiting hadden. We kochten 139.000 kWh in. Dit is 51.000 kWh minder dan vorig jaar. Deze groene stroom nemen we af via het publieke net en is in zijn geheel opgewekt door Hollandse windmolens.

Daarnaast wekten we met onze 208 zonnepanelen bijna 37.000 kWh op, dat is 7% minder dan het voorgaand jaar.

In het koude seizoen wordt er bijgewarmd door middel van HR-ketels. Dit jaar gebruikten we hiervoor 5.273 m³ gas. Dit is 60% minder dan vorig jaar. Dit komt door de energiezuinige instellingen in het nieuwe GBS, een milde winter en de gedeeltelijke kantoorluiting. Het gasverbruik wordt volledig gecompenseerd, waarmee projecten worden ondersteund die wereldwijd schone energie ontwikkelen.

Afvalscheiding

Onderstaande afvalstromen worden gescheiden afgevoerd. Tussen haakjes staan de aantallen van vorig jaar. Dat het zoveel minder is, komt in het geheel voor rekening van het thuiswerken. De cijfers van GFT en koffiedik geven een vertekend

beeld. In de rustige periodes is dit afval niet apart opgehaald en meegegaan bij bedrijfsafval.

GFT	11 kg (1.647 kg)
Koffiedik	100 kg (1.021 kg)
Papier en karton	1.472 kg (5.170 kg)
Vernietigd waardepapier	208 kg (201 kg)
Glas	5 kg (1.187 kg)
PMD	29 kg (650 kg)
Ongesorteerd bedrijfsafval	907 kg (5.100 kg)

Papierverbruik

Mede door het thuiswerken is het verbruik van papier op kantoor nagenoeg nihil. Al het papier dat wij inkopen en gebruiken heeft het FSC-keurmerk. Op ons kantoor in Zeist verbruikten we nog geen 100 kg papier. Dit is slechts 20% van het verbruik van vorig jaar. Voor commercieel drukwerk betrof dat 304 ton (magazines, direct mailings en overig drukwerk). Dat is ruim 30 ton minder dan vorig jaar en 80 ton minder dan het jaar ervoor.

Vliegreizen

Door COVID-19 is er in het hele jaar niet gevlogen.

Virtueel bellen en vergaderen

De kantoorluiting dwong ons tot thuiswerken en het onderhouden van contact via de virtuele weg. Er werd veel meer op deze manier met elkaar gesproken, overlegd en vergaderd, waar we normaal naar elkaar toe zouden gaan. We hebben aan onszelf bewezen dat er meer mogelijk is via digitale middelen dan we in eerste instantie dachten.

Zoom, Teams en Skype zijn inmiddels niet meer weg te denken uit onze communicatiemiddelen.

Integriteit

Integriteit is onlosmakelijk verbonden met onze missie en doelen. De WWF-NL Gedragscode beschrijft de uitgangspunten ten aanzien van onze manier van handelen op basis van onze kernwaarden. Dit jaar is voor het hele netwerk dezelfde set kernwaarden gelanceerd: Courage, Integrity, Respect en Collaboration.

Onze Gedragscode beschrijft ook hoe wij culturele verschillen en alle bevolkingsgroepen omarmen. Wij respecteren de rechten van anderen en zijn vastbesloten een werkomgeving te cultiveren waarin ongewenste omgangsvormen (seksuele intimidatie, pesten, discriminatie en agressie), fraude en corruptie geen kans krijgen. Naast de beleidsdocumenten die digitaal zijn gedeeld hebben wij posters in het pand opgehangen en regelmatig medewerkersbijeenkomsten gehouden waar we onder andere morele dilemma's bespreekbaar maakten.

In onze Regeling Melding Misstanden staat beschreven hoe meldingen van integriteits-schendingen veilig kunnen worden gerapporteerd. Officiële meldingen van misstanden of integriteits-schendingen kunnen worden gedaan bij elke leidinggevende in de organisatie. Vanuit het internationale netwerk van WWF is een uitgebreid protocol uitgebracht over het professioneel onderzoeken van officiële meldingen, waarover dit jaar ook een training heeft plaatsgevonden bij WWF-NL.

WWF-NL erkent dat er geen (grote) organisatie bestaat waar nooit incidenten plaatsvinden. Daarom onderstrepen wij het belang van een open en veilige cultuur waarin mensen hierover kunnen praten. Wij houden jaarlijks bij hoeveel officiële meldingen en klachten er zijn gerapporteerd, van welke aard deze zijn en welke maatregelen er door onze organisatie zijn getroffen. Gedurende 2020/2021

is er in totaal 18 keer gebruik gemaakt van de inzet van de interne en de externe vertrouwenspersoon. Onze medewerkers en vrijwilligers kunnen bij een vertrouwenspersoon hun verhaal kwijt. Zij kunnen dan samen met de vertrouwenspersoon kijken naar eventuele vervolgstappen (zoals een officiële melding) die zij willen nemen. De vertrouwenspersoon is opgeleid om volledig vertrouwelijke gesprekken aan te gaan en de personen die met klachten komen te informeren over alle mogelijkheden voor vervolgstappen. De vertrouwenspersoon kan ook advies geven over het proces van de Regeling Melding Misstanden als daarnaar wordt gevraagd. Van bovenstaande meldingen bij de vertrouwenspersoon heeft er geen geleid tot een officiële melding. Daarnaast is er 1 keer melding gedaan van een mogelijke integriteitsschending. Deze is onderzocht en op basis hiervan zijn maatregelen genomen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Het feit dat dit uitzonderlijke jaar niet heeft geleid tot een afname van meldingen zien we als een positief gegeven. En deze blijven voorkomen ook als we niet 'op de werkvloer' aanwezig zijn. Het is fijn te weten dat mensen de vertrouwenspersoon ondanks de fysieke afwezigheid op kantoor toch weten te vinden.

Bij (meldingen van) misstanden gaan wij na welke belanghebbenden geïnformeerd moeten worden en houden wij rekening met de meldplicht bij het CBF. WWF-NL erkent het belang van zelfreflectie voor een scherp integriteitsbeleid. Bovendien beogen wij een scherpere beleving van rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van het integriteitssysteem door deze vast te leggen ons integriteitsbeleid en zullen wij, om de alertheid met betrekking tot integriteitss kwesties levend te houden, voortdurend moeten blijven nadenken over de invulling van onze medewerkersbijeenkomsten over integriteit.

FINANCIEEL BELEID

ALGEMEEN

Stichting het Wereld Natuur Fonds Nederland heeft haar statutaire zetel te Zeist en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41177588.

Jaarrekening

Het verslagjaar loopt van 1 juli tot en met 30 juni. De Raad van Toezicht stelt elk jaar de jaarrekening vast. Op de jaarrekening is Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties (RJ 2016-13) van toepassing.

Continuïteitsreserve

WWF-NL streeft ernaar de gerealiseerde inkomsten maximaal te besteden aan de doelstelling. Daarom is er continu aandacht voor het beperken van het vermogen. Tegelijkertijd dient het voortbestaan van de organisatie wel te worden gewaarborgd. WWF-NL stelt zich daarom ten doel om het totaal vrij besteedbaar vermogen, de zogenaamde continuïteitsreserve, niet hoger te laten uitkomen dan eenmaal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Op basis van een risicoanalyse heeft WWF-NL tevens een norm gesteld voor de wenselijk geachte minimale omvang van de continuïteitsreserve. Deze norm is gesteld op een half maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Bestemmingsreserve

Naast de continuïteitsreserve houdt WWF-NL een bestemmingsreserve aan: de zogenaamde bestemmingsreserve activa. De bestemmingsreserve activa wordt aangehouden ter financiering van de (im)materiële vaste activa die met eigen vermogen zijn gefinancierd.

Managementinformatie

WWF-NL heeft een meerjarenstrategie (FY20-FY22) en stelt binnen de strategieperiode ieder jaar speerpunten vast en een jaarbegroting op, om het financieel beleid te bepalen, te plannen en de organisatie aan te sturen. De speerpunten en begroting hebben betrekking op de gehele organisatie en bevatten plannen voor alle afdelingen. De Raad van Toezicht keurt

zowel de strategie, de jaarlijkse speerpunten als de jaarbegroting goed. Om gedurende het jaar de baten en bestedingen te bewaken en besturen stellen we maandelijks een financiële managementrapportage op.

De formele rapportage aan de Raad van Toezicht vindt tweemaal per jaar plaats. Na afloop van het boekjaar verantwoordt WWF-NL de behaalde inhoudelijke en financiële resultaten in het externe jaarverslag.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van WWF-NL legt de nadruk op maatschappelijke verantwoordelijkheid en lange termijn. De selectie van beleggingen is daarom niet alleen gebaseerd op financiële voorwaarden, maar ook op strikte duurzaamheidscriteria. Hiervoor worden specifieke duurzame en ethische criteria gehanteerd. Wij beleggen bijvoorbeeld niet in kernenergie, mijnbouw en fossiele brandstoffen. Naast uitsluitingen worden er ook positieve criteria toegepast in het beleggingsbeleid. Bij voorkeur worden ondernemingen die goed scoren op ESG (Environmental, social and corporate governance) gebied opgenomen in de portefeuille. Het doel is de portefeuille steeds verder relatief te verduurzamen. Dat monitoren wij door de totale ESG score en de footprint af te zetten tegen die van een benchmark.

Om de gevoeligheid voor koersfluctuaties te beperken, belegt WWF-NL maximaal 40% van zijn portfolio in aandelen. De overige middelen worden belegd in obligaties, impact investeringen en liquiditeiten. Obligaties waarin WWF-NL belegt moeten aan kredietwaardigheidseisen voldoen. WWF-NL belegt alleen in obligaties in de hoogste kredietwaardigheidsklassen (AAA – BBB). De beleggingsportefeuille van WWF-NL heeft een internationaal karakter. Niet alleen vanwege risicospreiding en het verwachte rendement, maar ook om duurzaamheidsredenen kijken wij over de landsgrenzen heen. Eventuele valutarisico's

worden meegenomen in de algehele risico-rendementsafweging.

Het beheer van de beleggingsportefeuille is in handen van een professionele vermogensbeheerder. Het wijzigen van vermogensbeheerder is onderworpen aan een besluit van de Raad van Toezicht. Screening en selectie van beleggingen alsmede de duurzaamheidsrapportage is mede gebaseerd op screeningsrapporten van een onafhankelijke derde partij. Samen met de vermogensbeheerder evalueren we regelmatig het beleggingsbeleid en bespreken we de beleggingsresultaten.

Met uitzondering van zijn rol als aandeelhouder van het Dutch Greentech Fund B.V. en Shift Invest Coöperatief U.A., bezoekt WWF-NL geen aandeelhoudersvergaderingen.

Risicomanagement

WWF heeft te maken met risico's die het realiseren van de doelstellingen kunnen bedreigen. WWF-NL is onder meer actief in gebieden waar sprake is van een verhoogd inherent (implementatie-) risico, terwijl de gebieden veel natuur van hoge biodiversiteitswaarde kennen. Risicomanagement is een integraal onderdeel van onze besturing en richt zich op het identificeren, mitigeren en managen van de risico's om deze tot een voor de organisatie acceptabel restrisico terug te brengen.

Risicomanagement vindt binnen de organisatie zowel op organisatie- als op projectniveau plaats. Periodiek vinden overleggen plaats met en binnen het managementteam en halfjaarlijks tussen Raad van Toezicht en managementteam. WWF-NL onderkent strategische, financiële, operationele, financiële en reputatie risico's, alsmede (veiligheids-) risico's gerelateerd aan onze mensen en sociale- en milieurisico's. Onderkende risico's worden periodiek getoetst, geactualiseerd en geprioriteerd. De effectiviteit van bestaande risico-reducerende maatregelen wordt beoordeeld en waar mogelijk worden aanvullende maatregelen gepland en geïmplementeerd.

Binnen de organisatie is breed aandacht en besef voor het belang van risicomanagement. In 2020/2021 is er een risico management workshop voor alle medewerkers van WWF-NL georganiseerd om de kennis van en de aandacht voor risico management op peil te houden en verder te verhogen. Daarnaast is het risicomanagement proces van WWF-NL verder in lijn gebracht met de

WWF netwerk standaard. Dit zorgt ervoor dat de risico matrices van WWF-NL en andere kantoren binnen het WWF netwerk beter vergelijkbaar worden en dezelfde uitgangspunten en gemiddelde risicobereidheid gehanteerd wordt.

De voor WWF-NL belangrijkste risico's en maatregelen zijn onderstaand uiteengezet:

Sociaal- en milieu risico: schending van mensenrechten

In 2020/2021 is het in opdracht van het WWF netwerk opgestelde Independent Panel Review rapport gepubliceerd. Aanleiding voor deze opdracht tot onafhankelijk onderzoek waren beschuldigingen in de media van mensenrechtenschendingen door WWF in een aantal gebieden waar WWF actief is. Uit het rapport blijkt dat WWF-medewerkers niet betrokken zijn geweest bij de schendingen, maar WWF moet en wil meer doen om ervoor te zorgen dat ook onze partners mensenrechten te allen tijde respecteren, ook in politiek instabiele regio's. Om dit te realiseren is er binnen het wereldwijde netwerk een actieplan opgesteld dat binnen twee jaar geïmplementeerd wordt. WWF-NL directeur Kirsten Schuijt leidt de implementatie van het actieplan. Het plan omvat de volgende maatregelen:

- 1. *Het verstevigen van de 'social safeguards'***, een set van verplichte activiteiten om gemeenschappen beter te betrekken bij natuurbeschermingsactiviteiten, risico's te identificeren en managen en te zorgen voor consistentie van ons werk in de landschappen. Deze maatregelen zijn door alle toezichthouders van WWF wereldwijd goedgekeurd en de implementatie wordt geleid door een nieuwe, specifiek hiervoor opgerichte Global Safeguards Unit;
- 2. *Het oprichten van een onafhankelijk Ombudspersoonskantoor*** dat erop toeziet dat WWF de gedane toezeggingen nakomt en dat kan bemiddelen bij conflicten in de gemeenschappen waarin wij werken;
- 3. *Het nemen van aanvullende maatregelen om conflicten tussen gemeenschappen en rangers*** in dienst van de overheid af te laten nemen, zoals verplichte mensenrechten trainingen binnen WWF projecten waarin handhaving aan de orde is en het helpen om de Universal Rangers Support Alliance op te richten, een internationale coalitie gericht op het professionaliseren van rangers,

inclusief het ontwikkelen van een wereldwijde gedragscode;

- 4. *Het inrichten van effectieve klachten-procedures in alle landen*** waar WWF werkt zodat klachten van gemeenschappen kunnen worden ingediend, ontvangen, gevolgd en opgevolgd. Het Human Rights Center in de Centraal Afrikaanse Republiek, dat door het onderzoekspanel als best practice werd aangeprezen, staat model voor de geïntegreerde klachtenprocedure in complexe landschappen;
- 5. *Screening van hoog risico natuur-beschermingsprojecten*** door een comité van WWF's meest toonaangevende natuurbeschermingsexperts wereldwijd;
- 6. *Het opleiden van medewerkers***, inclusief het trainen van alle 7.500 medewerkers wereldwijd in het nieuwe safeguards systeem;
- 7. *Het opnemen van bepalingen in relatie tot safeguards en mensenrechten*** in relevante contracten en het steviger aanwenden van onze invloed bij schendingen;
- 8. *Het stellen van duidelijke grenzen voor wat we wel en niet willen financieren***. We zijn bereid om projecten uit te stellen of te stoppen als de safeguards niet nageleefd worden.

Strategisch risico: Onvoldoende capaciteit van implementerende partners, binnen en buiten het WWF netwerk, waardoor de beoogde natuur-beschermingsresultaten niet behaald worden.

Beheersmaatregel: WWF-NL ondersteunt implementerende (netwerk) partners door zo veel als mogelijk meerjarige contracten af te sluiten. Dit verhoogt de zekerheid voor de medewerkers en verlaagt daarmee het verloop en het verlies van kennis en ervaring. Daarnaast stelt WWF-NL waar nodig voor netwerk partners financiële bijdragen specifiek voor organisatie ontwikkeling beschikbaar. De kwaliteit en voortgang worden door monitoring en periodieke evaluaties gevolgd. In het volgende boekjaar wordt een standaard due diligence proces voor partners zowel binnen als buiten het WWF netwerk ingevoerd als onderdeel van de standaard werkwijze, waardoor tekortkomingen in capaciteit nog meer dan voorheen vóór contractering onderkend worden en er met de partner een verbeterplan overeengekomen kan worden.

Financieel risico: Verandering in het geefgedrag van donateurs. Er is een trend zichtbaar waarbij individuele particuliere donateurs aan specifieke projecten en thema's willen doneren, waarbij zij exact geïnformeerd worden over waar hun bijdrage aan besteed wordt. Er vindt een verschuiving van ongeoormerkte naar geoormerkte donaties plaats.

Beheersmaatregel: WWF-NL behoudt en vergroot het vertrouwen van donoren en publiek door transparant te communiceren over het werk in de prioriteitslandschappen en de hiermee behaalde resultaten. In het boekjaar is gestart met het ontwerp van een meer geïntegreerde evaluatiecyclus waarin de Natuurbeschermings- en Engagement afdelingen samen optrekken en waarbij bij de keuze van financiering van natuurbeschermingsprogramma's nog meer rekening gehouden wordt met de wensen en voorkeuren van de donoren. Daarnaast blijft WWF-NL inzetten op de diversificatie van inkomstenstromen om zo door spreiding het risico op terugval in inkomsten te verkleinen.

Strategisch risico: Het onvoldoende aantonen van impact met verlies van relevantie, vertrouwen en donateurs en suboptimale strategische beslissingen als gevolg.

WWF-NL kent een monitorings- en evaluatiecyclus en is op projectniveau uitstekend in staat om op behaalde resultaten te rapporteren. De optelsom van al deze inspanningen naar impact is echter niet in alle gevallen eenvoudig.

Beheersmaatregel: In 2020/2021 is de wijziging van de structuur van de Natuurbeschermingsafdeling voorbereid, implementatie is direct in 2021/2022 gestart. Hierbij zijn onder meer landschapscoördinatoren aangesteld, met als doel het aanbrengen van meer focus op een geïntegreerde landschapsbenadering. Per landschap worden dashboard rapportages opgesteld welke inzicht geven in algemene natuurbeschermingstrends, trends relevant voor ons werk in de landschappen alsmede uitkomsten van ons werk in de landschappen.

Financieel risico: Het fluctueren van de waarde van de beleggingsportefeuille

WWF-NL belegt met vermogensbehoud als voornaamste doel. Hoewel een defensieve beleggingsstrategie gevolgd wordt, is niet te vermijden dat de portefeuille aan wijzigende beurskoersen bloot staat. Per balansdatum

bedraagt de waarde van de beleggingsportefeuille €42,6 miljoen, inclusief een bedrag van €7,5 miljoen positief aan ongerealiseerd koersresultaat. Dalende beurskoersen kunnen potentieel leiden tot een ongerealiseerd koersresultaat van 0 of lager.

Beheersmaatregel: Het vermogensbeheer is uitbesteed aan een professionele vermogensbeheerder welke binnen de kaders van een defensief beleggingsstatuut opereert.

COVID-19

Als gevolg van het uitbreken van de COVID-19-pandemie is in het voorgaande boekjaar een speciaal team ingesteld gericht op het in kaart brengen en beheersen van de risico's. De aanpak richtte zich op de 4 pijlers medewerkers en organisatie, financiële gezondheid, natuurbeschermingsportfolio en engagement. De impact van COVID-19 op de medewerkers, activiteiten en financiële situatie van WWF-NL is relatief beperkt gebleven. In de loop van 2020/2021 is het team opgeheven en is het omgaan met de realiteit van COVID-19 in de reguliere bedrijfsvoering opgegaan.

De belangrijkste risico's hebben, individueel of gezamenlijk, potentieel impact op de inkomsten van WWF-NL. Deze impact wordt binnen het risicomanagement proces ingeschat door de kans dat een risico zich voordoet te vermenigvuldigen met de potentiële financiële impact.

Om financiële tegenvallers op te kunnen vangen is een continuïteitsreserve gevormd. In boekjaar 2020/2021 is de continuïteitsreserve gestegen tot € 19,1 miljoen. Ook het komende boekjaar zal integraal risicomanagement een belangrijk aandachtspunt zijn binnen de bedrijfsvoering.

Monitoring & evaluatie natuurbeschermingsprojecten

We streven ernaar de prachtige rijkdom aan dier- en plantsoorten op aarde te beschermen en behouden. Dit doen we over de hele wereld door meerjarige natuurbeschermingsprogramma's op te zetten. Van ieder natuurbeschermingsprogramma leggen we de doelstellingen en begroting vast in een contract. Om impact te realiseren is het belangrijk dat we regelmatig monitoren, reflecteren en bijsturen.

Om ervoor te zorgen dat we goed inzicht hebben in de resultaten, rapporteren alle nationale en internationale teams over zowel de bereikte natuurbeschermingsresultaten als de financiële exploitatie. De inhoudelijke rapportage vindt tweemaal per jaar plaats, de financiële rapportage viermaal per jaar. De rapportages worden besproken en waar nodig worden acties geformuleerd en activiteiten aangepast.

Grote programma's worden bij voorkeur gedurende, of aan het eind van het contract geëvalueerd, om de effectiviteit in het bereiken van gestelde doelen te kunnen beoordelen en om aanbevelingen te ontwikkelen voor ontwerp, management of uitvoering. De bevindingen worden gebruikt om ofwel tussentijds bij te sturen ofwel het programma in de volgende financieringsfase aan te passen.

Externe accountant

Gedurende het jaar toetst de externe accountant de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Na afloop van het jaar controleert de externe accountant de jaarrekening. Voor boekjaar 2020/2021 is Ernst & Young Accountants LLP de externe accountant van WWF-NL.

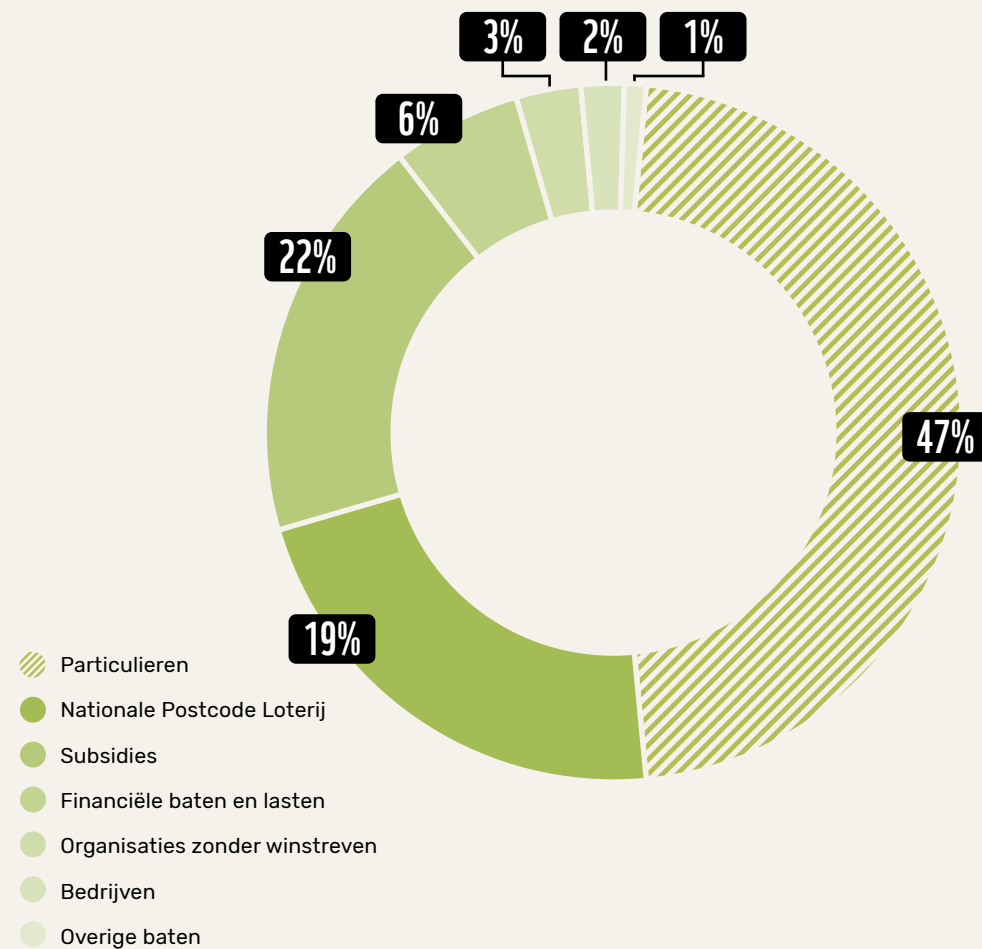
Verbonden partijen

Er zijn in boekjaar 2020/2021 geen transacties met de directeur en leden van de Raad van Toezicht geweest op niet-zakelijke grondslag.

WWF-NL maakt onderdeel uit van het wereldwijde WWF netwerk. Vanaf pagina 96 zijn de structuur, governance en wijze van samenwerking binnen het netwerk toegelicht.

INKOMSTEN 2020/2021

€ 69,5m

SAMENVATTING FINANCIËLE RESULTATEN WWF-NL

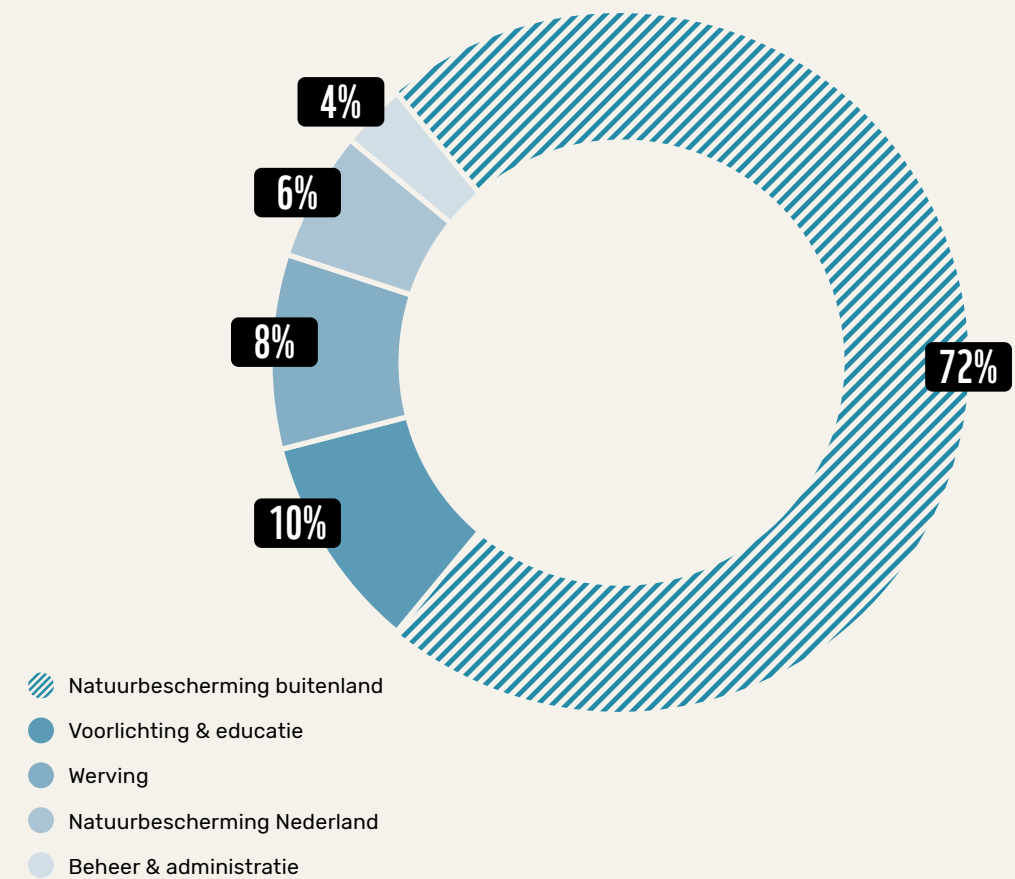
De totale inkomsten van WWF-NL zijn het afgelopen jaar met € 7,6 miljoen gedaald van € 77,1 miljoen in 2019/2020 naar € 69,5 miljoen in 2020/2021.

De inkomsten 2020/2021 maakten het mogelijk om € 65,3 miljoen te besteden aan onze doelstellingen. We hebben het boekjaar afgesloten

met een negatief resultaat van € 4,8 miljoen. In dit bedrag is € 4,4 miljoen aan bestedingen begrepen betreffende het programma "Onbegrensd door Afrika"; dit bedrag zal in mindering worden gebracht op het gevormde bestemmingsfonds.

BESTEDINGEN 2020/2021

€ 74,3m

Bestedingen

Van elke euro die WWF-NL uitgaf, is in 2020/2021 88 cent aan onze doelstellingen besteed. Er ging 72 cent naar natuurbescherming in het buitenland, 6 cent naar natuurbescherming in Nederland en 10 cent naar voorlichting en educatie. Wij gaven 8,5 cent uit aan werving van onze baten en 3,5 cent aan kosten voor beheer en administratie.

Inkomsten

De daling van de baten ten opzichte van voorgaand boekjaar wordt verklaard door het in 2019/2020 van de Nationale Postcode Loterij ontvangen bedrag van € 16,9 miljoen inzake het programma "Onbegrensd door Afrika". Voor dit bedrag is per 30 juni 2020 een bestemmingsfonds gevormd.

Daarentegen was het beleggingsresultaat in 2020/2021 € 2,8 miljoen hoger dan voorgaand jaar, alsook zijn in 2020/2021 de baten uit subsidies van overheden sterk gestegen met € 7,6 miljoen.

De stijging van de baten uit subsidies van overheden is te danken aan de start in boekjaar 2020/2021 van een aantal grote programma's, waaronder Amplifying Voices for Just Climate Action.

Begroting 2021/2022

Bedragen x €1.000	2021/2022 begroot	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot
Baten			
Baten van particulieren	31.259	33.011	30.357
Baten van bedrijven	1.275	1.092	917
Baten van loterijorganisaties	13.500	13.500	13.500
Baten uit subsidies van overheden	22.260	15.135	7.266
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.305	2.060	1.841
Totaal geworven baten	69.599	64.798	53.881
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	890	559	622
Totaal geworven baten	70.489	65.357	54.503
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Natuurbescherming buitenland	55.975	53.755	31.859
Natuurbescherming Nederland	4.495	4.303	6.057
Voorlichting & educatie	7.888	7.274	7.627
Totaal besteed aan doelstellingen	68.358	65.332	45.543
Wervingskosten	6.286	6.314	6.008
Kosten beheer en administratie	3.023	2.653	2.596
Totaal lasten	77.667	74.299	54.147
Saldo voor financiële baten en lasten	-7.178	-8.942	356
Financiële baten en lasten	843	4.173	112
Resultaat	-6.335	-4.769	468

Het negatieve resultaat van zowel 2021/2022 begroot als 2020/2021 gerealiseerd wordt verklaard door bestedingen aan het door de NPL gefinancierde programma 'Onbegrensd

door Afrika'. De totaal hieraan gerelateerde inkomsten zijn in boekjaar 2019/2020 in de baten verantwoord en voor het niet bestede deel is een bestemmingsfonds gevormd.

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Op de jaarrekening is Richtlijn 650 Fondsen-wervende organisaties (RJ 2016-13) van toepassing.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Daar waar WWF-NL afwijkt van waardering op historische kosten, wordt dit in het verslag vermeld. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De jaarrekening luidt in euro's zijnde de functionele en presentatie valuta van de stichting.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Indien herziening van een schatting noodzakelijk is, wordt deze in de jaarrekening opgenomen in de periode waarop deze betrekking heeft. Waar het voor het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende

veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Op het moment van opmaken van de jaarrekening duurt de COVID-19 pandemie al ruim 1,5 jaar. Gebaseerd op de huidige kennis van zaken, verwacht WWF-NL dat deze crisis geen grote negatieve gevolgen zal hebben voor de continuïteit van de stichting.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële en immateriële vaste activa

De waarde van de vaste activa is gebaseerd op de kostprijs verminderd met afschrijvingen. De kostprijs bestaat uit verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in hun staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik. De hoogte van de afschrijving wordt berekend als een percentage van de kostprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Kosten van herstel en kosten van (groot) onderhoud aan een actief worden alleen geactiveerd als hierdoor de marktwaarde stijgt of de economische levensduur wordt verlengd. Op de balansdatum wordt beoordeeld of er sprake is van een zogenaamde bijzondere waardevermindering van vaste activa. Daarmee wordt bedoeld dat de boekwaarde van een actief hoger is dan de opbrengstwaarde. Indien daarvan sprake is, wordt de waardering van het actief aangepast aan de opbrengstwaarde en het verlies in de staat van baten en lasten verwerkt.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, overige vorderingen, geldmiddelen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de staat van baten en lasten verwerkt. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Effecten

De op de beurs genoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum. Deze beurs- of marktwaarde kan verschillen van de oorspronkelijke aanschafwaarde. Zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten. De niet op de beurs genoteerde beleggingen worden

gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere reële waarde. De eventuele lagere reële waarde wordt per fonds ingeschat aan de hand van tussentijdse verslagen en jaarrekeningen van deze fondsen. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan geheel ter vrije beschikking van WWF-NL. Voor mutaties wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

Continuïteitsreserve

Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen, acht de directie van WWF-NL het noodzakelijk om een continuïteitsreserve aan te houden. Tegelijkertijd streeft WWF-NL ernaar de gerealiseerde inkomsten zo snel mogelijk te besteden aan de doelstelling. Daarom is er continu aandacht voor het beperken van het vermogen. Uiteraard dient het voortbestaan van de organisatie wel te worden gewaarborgd. Ter onderbouwing van de hoogte van de continuïteitsreserve heeft de directie een risicoanalyse opgesteld, inclusief een inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Bestemmingsreserve

Naast de continuïteitsreserve houdt WWF-NL een bestemmingsreserve aan, de zogenaamde reserve financiering activa. De reserve financiering activa wordt aangehouden ter financiering van de (im) materiële vaste activa die met eigen vermogen zijn gefinancierd. Deze beperkte bestedingsmogelijkheid is door de directie bepaald en betreft geen verplichting. De directie kan deze beperking zelf opheffen. De hoogte van de reserve financiering activa wordt bepaald door de waarde van de (im) materiële vaste activa per balansdatum.

Bestemmingsfondsen

WWF-NL ontvangt regelmatig donaties, giften of nalatenschappen waaraan een specifieke bestemming wordt gegeven door de giftgever of donateur. Conform de wens van de giftgever of donateur worden deze giften aan een specifieke doelstelling besteed. Voor het gedeelte van deze inkomsten dat aan het einde van het boekjaar nog niet is besteed, wordt een bestemmingsfonds gevormd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen voor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Jubileumvoorziening: De voorziening is getroffen voor in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. In de berekening is onder meer rekening gehouden met het salaris van de personeelsleden waarop de regeling van toepassing is, de geschatte kans dat het personeel in aanmerking komt voor een uitkering en de huidige looptijd van het dienstverband. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

Pensioenregeling

Voor de pensioenregeling van WWF-NL is, in overeenstemming met Richtlijn 271, geen voorziening getroffen. WWF-NL heeft voor haar werknemers een beschikbare premieregeling afgesloten. Deze regeling is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. In de jaarrekening is de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling, omdat WWF-NL – op basis van de met de verzekeringsmaatschappij afgesloten overeenkomst – geen actuarieel- en beleggings-risico loopt. De pensioenlast in de staat van de baten en lasten is gelijk aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve-rentemethode. Kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar, langlopende schulden hebben een looptijd van langer dan 1 jaar. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat is het verschil tussen het totaal van baten en het totaal van lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Contributies, giften, donateursacties en overige baten

Contributies, giften, donateursacties en overige baten worden verantwoord in het jaar waarin ze worden ontvangen.

Nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden gedurende het boekjaar verantwoord voorzover de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als er op de balansdatum een akte van verdeling of de rekening en verantwoording is ontvangen. Indien de akte van verdeling of rekening en verantwoording wordt ontvangen na balansdatum, maar voor het opmaken van de jaarrekening, wordt de omvang van de nalatenschap toegelicht (als een gebeurtenis na balansdatum).

Voorlopige uitbetalingen, in de vorm van voorschotten, op nog niet gewaardeerde nalatenschappen, worden verantwoord als baten uit nalatenschappen in het jaar waarin ze ontvangen worden.

Nalatenschappen waar vruchtgebruik op rust worden, in lijn met de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van GDN, alleen gewaardeerd indien de vruchtgebruiker niet mag interen, vervreemden of beleggen.

Ter grootte van het bedrag van de per balansdatum gewaardeerde vorderingen uit hoofde van nalatenschappen waar vruchtgebruik op rust, is een bestemmingsfonds gevormd.

Sponsoring en royalty's

Baten uit sponsoring en royalty's worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

De brutowinst uit de verkoop van artikelen wordt toegerekend aan het boekjaar waarin het artikel wordt verkocht.

De brutowinst is de netto-omzet van de verkochte artikelen verminderd met de kostprijs. Onder netto-omzet wordt verstaan: de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder kostprijs wordt verstaan: de inkoopwaarde van de artikelen en bijkomende eigen gemaakte directe kosten.

Baten van loterijorganisaties

De ontvangen bijdragen van de Nationale Postcode Loterij worden verantwoord als baten van loterijorganisaties. Baten van loterijorganisaties worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Subsidies van overheden

Subsidies van overheden worden verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben, op basis van de hiervoor verrichte bestedingen. Reeds ontvangen subsidievoorschotten waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. WWF-NL bepaalt de waarde in het economische verkeer van activiteiten welke door deze giften in natura zijn vervangen en daarmee niet zijn uitgevoerd.

Bestedingen aan natuurbescherming

WWF-NL streeft ernaar de natuur te beschermen en de relatie tussen mens en natuur te herstellen, in een wereld waarin mens en natuur in harmonie kunnen leven. Daarom zet de stichting wereldwijd meerjarige natuurbeschermingsprogramma's op. Van elk natuurbeschermingsprogramma worden de natuurbeschermingsdoelstellingen en de financiering – de besteding aan natuurbescherming – vastgelegd in een projectcontract. De bestedingen aan natuurbeschermingsprogramma's worden verantwoord in het boekjaar waarin het projectcontract wordt aangegaan.

Lasten

Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn te voorzien. Lasten worden verdeeld in lasten besteed aan de doelstelling, lasten voor de werving van baten en lasten van beheer en administratie. Onder lasten besteed aan de doelstelling worden verstaan: bestedingen aan natuurbescherming buitenland, bestedingen aan natuurbescherming Nederland en bestedingen aan voorlichting en educatie. Onder lasten voor de werving van baten worden verstaan: de kosten voor fondsenwerving, de kosten werving loterijorganisaties en de kosten benodigd voor de verkrijging van subsidies.

Conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor 'kosten beheer en administratie' van GDN zijn de kosten voor financiële administratie voor 100% toegerekend aan beheer en administratie. Overige kosten ter ondersteuning van de organisatie, zoals kosten voor de directie, ICT, huisvesting, personeelszaken en juridische kosten, zijn op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de doelstelling, werving baten en de kosten voor beheer en administratie. In de paragraaf 'Kostenverdeelstaat' is deze verdeelsleutel nader toegelicht.

Financiële baten en lasten

Zowel in het boekjaar gerealiseerde, als niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de effecten, worden als koersresultaat effecten verantwoord in de staat van baten en lasten. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten en – lasten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft inzicht in het beschikbaar komen en benutten van geldmiddelen gedurende het boekjaar. Feitelijk wordt de staat van baten en lasten ontdaan van de invloeden die de waarderingsgrondslagen hebben op het resultaat.

Balans

(na voorgestelde resultaatbestemming)

Bedragen x €1.000		30 juni 2021	30 juni 2020
ACTIVA			
Immateriële vaste activa	A	1.074	1.879
Materiële vaste activa	B	4.865	5.355
Financiële vaste activa	C	0	0
		5.939	7.234
Effecten	D	42.554	34.025
Vorderingen en overlopende activa	E	1.595	4.858
Liquide middelen	F	30.632	32.989
		74.781	71.872
Totaal activa		80.720	79.106
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	G		
* continuïteitsreserve		19.022	18.624
* bestemmingsreserve		5.939	7.234
		24.961	25.858
Fondsen			
* bestemmingsfondsen	H	19.440	23.312
		44.401	49.170
Voorzieningen	I	57	0
Langlopende schulden	J	6.655	6.116
Kortlopende schulden	K	29.607	23.820
Totaal passiva		80.720	79.106

Staat van baten en lasten

Bedragen x €1.000		2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Baten				
Baten van particulieren	L	33.011	30.357	34.970
Baten van bedrijven		1.092	917	894
Baten van loterijorganisaties	M	13.500	13.500	30.402
Baten uit subsidies van overheden	N	15.135	7.266	7.488
Baten van andere organisaties zonder winststreven		2.060	1.841	1.469
Totaal geworven baten		64.798	53.881	75.223
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	O	559	622	524
Totaal baten		65.357	54.503	75.747
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen	P			
Natuurbescherming buitenland	P1	53.755	31.859	36.711
Natuurbescherming Nederland	P2	4.303	6.057	4.209
Voorlichting & educatie	P3	7.274	7.627	7.448
Totaal besteed aan doelstellingen		65.332	45.543	48.368
Wervingskosten	Q	6.314	6.008	6.275
Kosten beheer en administratie	R	2.653	2.596	2.821
Totaal lasten		74.299	54.147	57.464
Saldo voor financiële baten en lasten		-8.942	356	18.283
Financiële baten en lasten	S	4.173	112	1.346
Resultaat		-4.769	468	19.629
Resultaatbestemming				
Toevoeging/onttrekking aan				
Continuïteitsreserve		398		3.221
Bestemmingsreserve		-1.295		-449
Bestemmingsfondsen		-3.872		16.857
Resultaat		-4.769	468	19.629

Kengetallen

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bestedingspercentages lasten			
Doelstellingen	87,9%	84,1%	84,2%
Werving	8,5%	11,1%	10,9%
Beheer en administratie	3,6%	4,8%	4,9%
Som	100,0%	100,0%	100,0%
Bestedingspercentage geworven baten			
Werving	9,7%	11,2%	8,3%

Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000	2020/2021	2019/2020
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	-4.769	19.629
* Afschrijvingen	1.717	1.646
* Waardemutaties effecten	-3.932	-430
* Mutatie voorzieningen	57	0
Aanpassingen voor posten die geen mutatie in het werkkapitaal teweeg brengen	-2.158	1.216
Bruto kasstroom uit bedrijfsoperaties	-6.927	20.845
* Mutaties vorderingen en overlopende activa	3.263	-656
* Mutaties kortlopende schulden	5.787	-127
Veranderingen in werkkapitaal	9.050	-783
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.123	20.062
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in vaste activa	-422	-1.201
Desinvesteringen vaste activa	0	3
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-422	-1.198
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
* Mutaties langlopende schulden	539	-1.835
* Aankoop effecten	-11.692	-2.270
* Verkoop effecten	7.095	5.995
* Mutaties financiële vaste activa	0	680
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-4.058	2.570
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	-2.357	21.434
Saldo liquide middelen begin boekjaar	32.989	11.555
Saldo liquide middelen einde boekjaar	30.632	32.989
Mutatie in liquide middelen	-2.357	21.434

Toelichting kasstroomoverzicht

Uit operationele activiteiten is in 2020/2021 een netto kasstroom van €2,1 miljoen (vorig jaar €20 miljoen) positief gerealiseerd. De daling van de kasstroom uit operationele activiteiten ten opzichte van voorgaand jaar met €18 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt door het in 2019/2020 van de Nationale Postcode Loterij ontvangen bedrag ad €16,9 miljoen, inzake het programma “Onbegrensd door Afrika”. Dit bedrag is deels in 2020/2021 besteed en zal in komende jaren verder besteed gaan worden. De besteding in het boekjaar 2020/2021 inzake het “Onbegrensd door Afrika”-programma veroorzaakt een negatief resultaat over 2020/2021.

De investeringsactiviteiten resulteerden in een netto kasstroom van €0,4 miljoen negatief (vorig jaar €1,2 miljoen negatief) onder andere door de investeringen in het verder doorontwikkelde

relatiebeheer- en webshopsysteem. De financieringsactiviteiten leidden in 2020/2021 tot een afname van de geldmiddelen van €4,1 miljoen (vorig jaar €2,6 miljoen positief). In het verslagjaar hebben een groot aantal aan-en verkooptransacties van effecten plaatsgevonden, per saldo resulterend in een hogere investering in de beleggingsportefeuille.

Afhankelijk van de benodigde middelen op basis van de afgesloten natuurbeschermingscontracten zullen de gelden besloten in de beleggingsportefeuille aangesproken worden.

Het totaal van de bedrijfsactiviteiten van WWF-NL resulteert in 2020/2021 in een mutatie van de liquiditeitspositie met €2,4 miljoen negatief tot een stand van €30,6 miljoen per 30 juni 2021.

Toelichting op de balans

A: Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan met name uit het relatiebeheersysteem, het beheersysteem voor de WWF-NL website, de “werken bij”-website, een vernieuwde module voor de webshop en een pakket voor de financiële en projectadministratie. De immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in drie jaar.

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2020/2021 is als volgt:

Bedragen x €1.000	2020/2021	2019/2020
Aanschafwaarde	5.027	4.110
Cumulatieve afschrijvingen	-3.148	-2.112
Boekwaarde per 1 juli	1.879	1.998
- Investerings	332	920
- Desinvesteringen	0	-3
- Afschrijvingen	-1.137	-1.036
- Afschrijvingen desinvesteringen	0	0
Aanschafwaarde	5.359	5.027
Cumulatieve afschrijvingen	-4.285	-3.148
Boekwaarde per 30 juni	1.074	1.879

In 2020/2021 zijn de bestaande systemen en applicaties doorontwikkeld.

B: Materiële vaste activa

Bedrijfsmiddelen

De bedrijfsmiddelen betreffen met name het gebouw van WWF-NL in Zeist alsmede de inventaris. De bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijving is lineair bepaald en wordt gebaseerd op de verwachte levensduur.

- Gebouw 25 jaar
- Verbouwing 10 jaar
- Elektronische bedrijfsinventaris 3 jaar
- Overige bedrijfsinventaris 5 jaar

Op grond wordt niet afgeschreven.

Verloop overzicht

Het verloop van de materiële vaste activa in 2020/2021 is als volgt:

Bedragen x €1.000	Gebouw/terreinen	Andere vaste bedrijfs-middelen	2020/2021 Totaal	2019/2020 Totaal
Aanschafwaarde	10.534	1.967	12.501	14,607
Cumulatieve afschrijvingen	-5.570	-1.576	-7.146	-8.922
Boekwaarde per 1 juli	4.964	391	5.355	5.685
* Investeringsen	55	35	90	281
* Desinvesteringen	0	-352	-352	-2.387
* Afschrijvingen	-424	-156	-580	-610
* Cumulatieve afschrijvingen Desinvesteringen	0	352	352	2.387
Aanschafwaarde	10.589	1.650	12.239	12.501
Cumulatieve afschrijvingen	-5.994	-1.380	-7.374	-7.146
Boekwaarde per 30 juni	4.595	270	4.865	5.355

Het pand in Zeist is verzekerd tegen een herbouwwaarde van €11,5 miljoen.

C. Financiële vaste activa

Op 7 juli 2016 heeft WWF-NL aan WWF International, gevestigd te Gland in Zwitserland, een lening verstrekt ter grootte van €2,04 miljoen ter dekking van door WWF International te financieren reorganisatiekosten van het wereldwijde secretariaat. Deze lening is op 31 juli 2020 volledig afgelost, derhalve was deze vordering per 30 juni 2020 volledig onder de kortlopende vorderingen opgenomen; de rente bedroeg 1,5%.

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x €1.000	2020/2021	2019/2020
Balans per 1 juli	0	680
Vrijval naar vorderingen en overlopende activa	0	-680
Balans per 30 juni	0	0

D: Effecten

De effecten bestaan uit beleggingen in aandelen en obligaties. Het verloop van deze beleggingen gedurende het boekjaar is als volgt weer te geven:

Bedragen x €1.000	30 juni 2021	30 juni 2020
Balans per 1 juli	34.025	37.320
Aankopen	11.692	2.270
Verkopen	-7.095	-5.995
Waardeveranderingen	3.932	430
Balans per 30 juni	42.554	34.025

Alle effecten staan ter vrije beschikking van WWF-NL.

De waardeveranderingen zijn het gevolg van valutakoersverschillen en dalende of stijgende beurskoersen. De waardeverandering als gevolg van valutakoersverschillen bedraagt €535.000 negatief, de waardeverandering als gevolg van stijgende beurskoersen bedraagt €4.467.000 positief.

Het over 2020/2021 positief behaalde resultaat wordt veroorzaakt door het herstel van de beurskoersen na het uitbreken van de pandemie. Aandelenbeleggers trokken zich op aan de heropening van de economieën later dat jaar, door succesvolle vaccinatiestrategieën in de ontwikkelde markten, daadkrachtig begrotingsbeleid en aanhoudende monetaire steun ondanks oplopende inflatiedruk. In deze omgeving van financiële repressie met sterk negatieve reële rentes is de vraag naar aandelen groot. Opvallend is de veerkracht van de aandelenmarkt. Die blijkt niet alleen uit de draai van vorig jaar, maar ook uit de beweging in het afgelopen kwartaal, waarbij we te maken hadden met niet alleen oplopende rentes, maar ook met speculatieve producten die voor volatiliteit zorgden in bepaalde segmenten van de markt. Keerzijde van het optimisme is de mineurstemming op de markt voor kredietwaardige obligaties. Daar wordt sinds begin 2021 een verlies gerealiseerd.

Daarnaast zijn de duurzame initiatieven waarin belegd wordt zeer rendabel gebleken vanwege hernieuwd milieu-optimisme in de markt nadat bekend werd dat Biden de presidentsverkiezingen had gewonnen en vervolgens de VS zich weer heeft gecommitteerd aan de klimaat akkoorden.

De stand van de beleggingen per 30 juni 2021 kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2021	30 juni 2020
Totaal obligaties	25.211	23.440
- looptijd minder dan 5 jaar	9.906	12.800
- looptijd meer dan 5 jaar	15.305	10.640
Aandelen	17.056	10.264
Participatie in Dutch Greentech Fund B.V.	113	178
Participatie in Shift Invest Coöperatief U.A.	174	143
Totaal beleggingen per 30 juni	42.554	34.025

In de waardering van de obligaties en aandelen is per balansdatum een ongerealiseerd koersresultaat begrepen ter grootte van €7,5 miljoen positief. Met dit bedrag is rekening gehouden bij de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve.

De participaties in Dutch Greentech Fund B.V. en Shift Invest Coöperatief U.A. zijn niet beursgenoteerd en zijn respectievelijk gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (in casu het op balansdatum gestorte agiokapitaal op onderliggende belangen) of lagere reële waarde.

E: Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa kunnen per einde boekjaar als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2021	30 juni 2020
* Nog te ontvangen nalatenschappen	791	1.751
* Kortlopend deel lening WWF International	0	680
* Overige vorderingen	108	150
* Vordering uit hoofde van subsidiabele projecten	279	1.737
* Overige vorderingen terzake van personeel	61	61
* Vooruitbetaalde kosten	228	225
* Te ontvangen rente	128	190
* Omzetbelasting	0	64
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.595	4.858

WWF-NL is per 30 juni 2021 erfgenaam van 15 nalatenschappen belast met vruchtgebruik. De looptijd van de vordering betreffende nalatenschappen belast met vruchtgebruik hebben normaliter een looptijd van langer dan 1 jaar en zijn conform de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van GDN gewaardeerd, resulterend in een waardering per 30 juni 2021 van €337.000. Voor dit bedrag is een bestemmingsfonds gevormd.

F: Liquide middelen

Dit betreffen de saldi van de rekeningen-courant, spaarrekeningen en de beleggingsrekening, evenals het kassaldo. De banksaldi staan geheel ter vrije beschikking van WWF-NL en zijn terstond opeisbaar.

Reserves en fondsen

De Raad van Toezicht heeft de door de directie voorgestelde resultaatbestemming goedgekeurd. Deze resultaatbestemming is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2020/2021	2019/2020
Toevoeging/onttrekking aan:		
Continuïteitsreserve	398	3.221
Bestemmingsreserve	-1.295	-449
Bestemmingsfondsen	-3.872	16.857
Resultaat boekjaar	-4.769	19.629

WWF-NL kent geen statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming.

G: Reserves

WWF-NL houdt twee reserves aan, een continuïteitsreserve en een bestemmingsreserve. Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen, acht WWF-NL het noodzakelijk om een continuïteitsreserve aan te houden. De continuïteitsreserve bedraagt per 30 juni 2021 €19 miljoen.

Ter onderbouwing van de hoogte van de continuïteitsreserve heeft de directie een risicoanalyse opgesteld, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Het verloop van de reserves is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserve	2020/2021	2019/2020
Stand per 1 juli	18.624	7.234	25.858	23.086
Resultaatbestemming	398	-1.295	-897	2.772
Stand per 30 juni	19.022	5.939	24.961	25.858

Onder kosten van de werkorganisatie verstaat WWF-NL de kosten van eigen personeel, huisvesting, kantoorkosten en kosten voor fondsenwerving. De kosten van de werkorganisatie van WWF-NL bedragen in boekjaar 2020/2021 €20,2 miljoen (2019/2020 €20,9 miljoen). De omvang van de continuïteitsreserve bedraagt 0,9 maal de kosten van de werkorganisatie.

WWF-NL houdt een bestemmingsreserve aan ter grootte van de boekwaarde van de (im)materiële vaste activa die met eigen vermogen zijn gefinancierd. Deze beperkte bestedingsmogelijkheid is bepaald door de directie en betreft geen verplichting. De directie kan deze beperking zelf opheffen. De hoogte van de bestemmingsreserve voor (im)materiële vaste activa wordt bepaald door de waarde van de (im)materiële vaste activa per balansdatum.

H: Bestemmingsfondsen

WWF-NL ontvangt regelmatig donaties, giften en nalatenschappen waaraan door de giftgever of donateur een specifieke bestemming wordt gegeven. Conform de wens van de giftgever of donateur worden deze giften aan een specifieke doelstelling besteed.

Voor het gedeelte van deze donaties, giften of nalatenschappen dat aan het einde van het boekjaar nog niet is besteed, vormt WWF-NL een bestemmingsfondsen.

Ook voor de door subsidieverstrekkers verstrekte gelden wordt binnen het boekjaar een bestemmingsfonds gevormd. Voor het per balansdatum niet bestede bedrag wordt een schuld opgenomen (vooruitontvangen subsidie), dan wel wordt een vordering opgenomen voor het nog te ontvangen subsidiebedrag.

De stand van de bestemmingsfondsen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	30 juni 2021	30 juni 2020
Fondsen op Naam	4.869	4.553
Overige donaties en giften	14.571	18.759
Totaal bestemmingsfondsen	19.440	23.312

Fondsen op Naam

De post Fondsen op Naam bestaat uit fondsen waar de giftgever of erflater zijn of haar naam aan verbonden heeft. Kenmerk van deze fondsen is dat ze bestaan uit ter beschikking gestelde bedragen die op verzoek van de giftgever worden aangewend voor specifieke natuurbeschermingsdoeleinden.

Het verloop van de Fondsen op Naam in 2020/2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Balans per 1 juli 2020	Toevoeging	Bestedingen	Saldo mutaties	Balans per 30 juni 2021
MaasMaassen	2.017	211	-102	109	2.126
Hoeks en Zantman	1.129	132	-100	32	1.161
Dr Franciska Feekes Opleidings Fonds	502	53	-34	19	521
Ter Kuile Liuwa-Plain	287	81	-38	43	330
Mr Hendrik van Rijgersma	341	36	-69	-33	308
Talma	0	153	-18	135	135
Het Pan Fonds	121	13	-13	0	121
Dinkgreve Natuur Beheer Fonds	102	11	-11	0	102
Althuisius-Geefhuysen	54	7	-6	1	55
Het Henk Prij Fonds	0	21	-11	10	10
Oost-Harwig Natuurbehoud Fonds	0	11	-11	0	0
Totaal Fondsen op Naam	4.553	729	-413	316	4.869

De toevoegingen bestaan uit (periodieke) schenkingen en toerekening van een deel van het gerealiseerd en ongerealiseerd beleggingsresultaat. In onderstaande tabel wordt het specifieke natuurbeschermingsdoel per Fonds op Naam weergegeven.

Fonds op Naam	Natuurbeschermingsdoel
MaasMaassen	Natuurbescherming in Nederland en in Zuid-Afrika
Hoeks en Zantman	Natuurbescherming, bij voorkeur in het buitenland
Dr Franciska Feekes Opleidings Fonds	Natuurbeschermingswerk in niet geïndustrialiseerde landen
Ter Kuile Liuwa-Plain	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL in het Liuwa Plain National Park in Zambia
Mr Hendrik van Rijgersma	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL
Talma	Natuurbeschermingswerk ten behoeve van bossen, bij voorkeur projecten in Indonesië en andere Aziatische landen
Het Pan Fonds	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL en bossen
Dinkgreve Natuur Beheer Fonds	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL en Siberische tijgers
Althuisius-Geefhuysen	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL en het zoetwaterwerk in de Pantanal in Brazilië
Het Henk Prij Fonds	Natuurbeschermingswerk ten behoeve van het "Black Rhino Range Expansion Project" in Zuid Afrika
Oost-Harwig Natuurbehoud Fonds	Natuurbeschermingswerk van WWF-NL voor projecten in het Congo River Basin en projecten in Indonesië, met name in Borneo

Overige donaties en giften

Bestemmingsfonds overige donaties en giften bestaat uit gelden waaraan de giftgever een specifieke bestemming heeft gegeven. Het fonds bestaat per einde boekjaar uit de bijdragen die per het einde van het boekjaar nog niet geheel aan de betreffende bestemming zijn besteed.

Het verloop van de overige donaties en giften in 2020/2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Balans per 1 juli 2020	Toevoeging	Bestedingen	Saldo mutaties	Balans per 30 juni 2021
NPL KAZA "Onbegrensd door Afrika"	16.900	0	-4.418	-4.418	12.482
Ecologische voetafdruk & innovatie	861	139	0	139	1.000
Vruchtgebruik nalatenschappen	505	-168	0	-168	337
Conservation	2	514	-269	245	247
Nederlandse Natuur	85	75	-52	23	108
Duurzame merken	120	125	-75	50	170
Freshwater	14	1.374	-1.314	60	74
Forest & Wildlife	63	4.490	-4.475	15	78
Green Finance	3	199	-168	31	34
Diversen	125	-58	-46	-104	21
Oceans	63	799	-853	-54	9
Natuurherstel Haringvliet	18	0	-7	-7	11
Food	0	3	-3	0	0
Shared Resources, Joint Solutions programma	0	1.902	-1.902	0	0
Amplifying Voices for Just Climate Action	0	9.186	-9.186	0	0
Dutch Fund for Climate and Development (DFCD)	0	2.414	-2.414	0	0
Integrated Sustainable Landscape Management in Cerrado	0	911	-911	0	0
Mobilising More for Climate (MoMo4C)	0	459	-459	0	0
Totaal overige donaties en giften	18.759	22.364	-26.552	-4.188	14.571

I: Voorzieningen

Jubileumvoorziening

Werknemers hebben bij een 10- en 25-jarig dienstverband recht op een jubileumuitkering; hiervoor is met ingang van het huidige verslagjaar een voorziening gevormd.

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	2020/2021	2019/2020
Stand per 1 juli	0	0
Dotatie boekjaar	57	0
Stand per 30 juni	57	0

J: Langlopende schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2021	30 juni 2020
Langlopende projectverplichtingen	6.655	5.579
Overige langlopende schulden	0	537
Totaal langlopende schulden	6.655	6.116

De langlopende projectverplichtingen betreffen de meerjarige toezeggingen aan natuurbeschermingsprojecten die per balansdatum een resterende looptijd hebben van meer dan een jaar. Projectverplichtingen worden doorgaans aangegaan voor een periode van tussen de 1 en 3 jaar. Het verloop van het totaal van de projectverplichtingen is opgenomen onder de kortlopende schulden.

De post overige langlopende schulden betrof een renteloze schuld – ontstaan vanuit een nalatenschap – aan de Belastingdienst. De duur van de overeenkomst met de belastingdienst bedroeg 10 jaar, tot 2021. Deze schuld is in het verslagjaar afgelost. De bankgarantie, welke voor eenzelfde bedrag was afgesloten, is vervallen.

K: Kortlopende schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	30 juni 2021	30 juni 2020
Kortlopende projectverplichtingen	24.254	17.550
Crediteuren	863	1.157
Vooruit ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij	173	903
Schulden ter zake van personeel	555	883
Belastingen, sociale premies	423	379
Vooruit ontvangen, vooruit gefactureerd	2.343	2.074
Overige schulden en overlopende passiva	996	874
Totaal kortlopende schulden	29.607	23.820

De vooruitontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij betreft het in juni ontvangen bedrag betreffende het jaar 2021 minus de gelijkelijk over de maanden verantwoorde reguliere jaarbijdrage.

Onder de post “Belastingen, sociale premies”, is een omzetbelastingschuld opgenomen ter grootte van €58.000. WWF-NL heeft een BTW ruling met de belastingdienst inzake de mate waarin de voorbelasting in aftrek gebracht mag worden. De in de balanspost Omzetbelasting opgenomen voorbelasting, is berekend op basis van deze ruling. Het per 30 juni 2021 openstaand bedrag betreft de aangifte van het tweede kwartaal 2021 en de ingediende suppletie aangifte over het voorgaande boekjaar alsook de berekende suppletie over het huidige boekjaar.

Het verloop van het totaal van lang- en kortlopende projectverplichtingen is als volgt:

Bedragen x €1.000	2020/2021	2019/2020
Balans per 1 juli	23.129	24.329
* Nieuw afgesloten contracten	51.900	32.437
* Betaald op contracten	-42.735	-33.316
* Vrijval	-1.385	-321
Balans per 30 juni	30.909	23.129

De totale verplichting van €30,9 miljoen bestaat voor €24,2 miljoen uit verplichtingen met een looptijd korter dan 1 jaar en voor €6,7 miljoen uit verplichtingen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Het afgelopen boekjaar is in totaal €42,7 miljoen uitbetaald uit hoofde van contractuele verplichtingen voor natuurbeschermingswerk.

CASHFLOW VAN WWF-NL NAAR LANDSCHAPPEN

Niet aan WWF-NL Prioriteits landschappen toegerekende uitgaven		
Bijdrage wwf netwerk initiatieven		
11%	Uitgaande subsidie	5.178
Andere landschappen		
6%	Uitgaande subsidie	2.819
Thematisch werk		
5%	Eigen uitvoering	1.678
	Uitgaande subsidie	522
OD		
2%	Uitgaande subsidie	948

Niet aan WWF-NL Prioriteits landschappen toegerekende uitgaven gesubsidieerde projecten		
Power of voices		
11%	Eigen uitvoering	56
	Uitgaande subsidie	4.910
DFCD		
4%	Eigen uitvoering	505
	Uitgaande subsidie	1.430
MOMO		
0%	Eigen uitvoering	30

Bedragen x € 1.000

Bedragen niet aan WWF-NL prioriteits landschappen toegerekend bestaan uit:

- Netwerkbijdragen en initiatieven die niet zijn toegespitst op één gebied
- Onder de andere landschappen vallen bijvoorbeeld bijdragen aan: WWF Australië in het kader van de bush fires campagne, WWF China voor bv reuzenpanda's en pangolins, Afrikaanse gebieden buiten TRIDOM of Zambezi
- Onder thematische werken vallen veelal thematische uitgaven voor generieke soorten, bossen of zoet-/zoutwaterwerken maar ook zaken zoals het Living Planet report, het EWS-project (Early Warning System)
- De organisatie ontwikkelingsuitgaven (OD) zijn niet aan landschappen toegerekend. Dit betreft uitgaven om kantoren te versterken en zo te helpen meer natuurbeschermingsimpact te realiseren.
- Uitgaven voor gesubsidieerde projecten (DFCD, SRJS, MoMo, PoV) zijn waar mogelijk toegerekend aan landschappen – de landschap overstijgende kosten zijn niet aan landschappen toegerekend. Voor Power of Voices betreft het uitgaande subsidies aan samenwerkingspartners welke niet in de WWF-NL prioriteitsgebieden werken

De in dit overzicht getoonde cash flow betreft de uitgaande projectsubsidies aan organisaties binnen en buiten het WWF netwerk, alsmede directe kosten voor projectuitvoering door WWF-NL. Loonkosten van WWF-NL medewerkers en overheadkosten maken hier geen deel van uit.

- Amazone-Guianas

Amur-Altai, Amoer-Heilong en Kazachstan

Atlantisch Regenwoud

Borneo, Sumatra en Papua
- Caribisch Nederland

Cerrado Pantanal

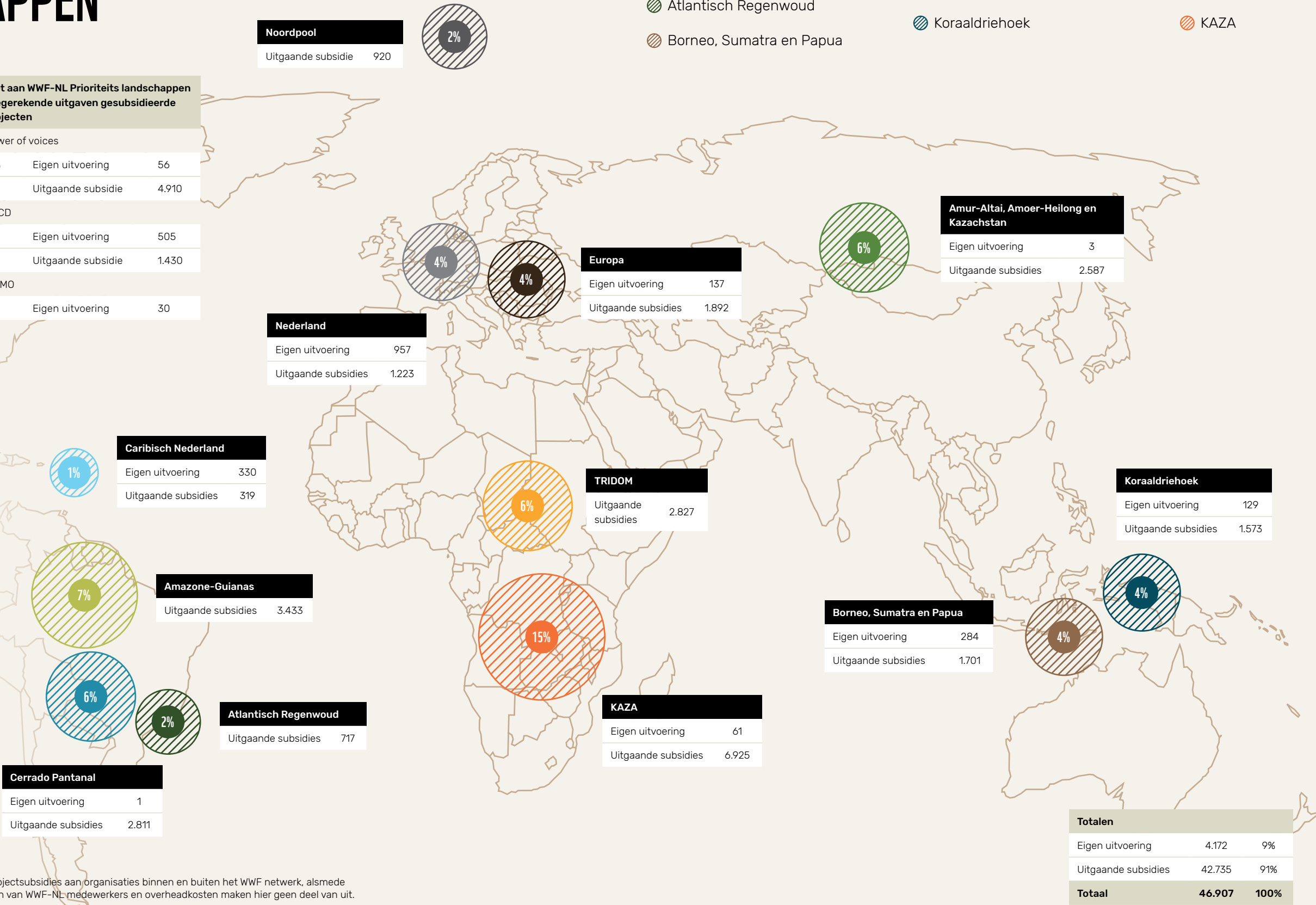
Europa

Koraaldriehoek
- Nederland

Noordpool

Tridom

KAZA

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Overige

WWF-NL heeft de beschikking over een kredietfaciliteit bij de bankier voor een bedrag van €2,5 miljoen.

Terugbetalingsverplichting bij niet nakomen van gemaakte afspraken

In het boekjaar 2019/2020 heeft WWF-NL van de Nationale Postcode Loterij een bijdrage van €16,9 miljoen ontvangen voor het programma “Onbegrensd door Afrika”. Dit bedrag is in zijn geheel in 2019/2020 als bate ten gunste van het resultaat gebracht. Terzake is een bestemmingsfonds gevormd. Echter, deze betaling kan door de Nationale Postcode Loterij (deels) worden teruggevorderd, indien WWF-NL tekort is geschoten in het nakomen van haar verplichtingen uit de onderliggende overeenkomst. De verwachting van de directie is dat deze situatie zich niet zal voordoen; WWF-NL staat in nauw contact met de Nationale Postcode Loterij bij uitvoering van het programma, waardoor tijdige bijsturing kan plaatsvinden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Totaal baten

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bedragen x €1.000			
Geworven baten	64.798	53.881	75.223
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	559	622	524
Totaal baten	65.357	54.503	75.747

De samenstelling van de geworven baten over boekjaar 2020/2021 was als volgt:

Bedragen x €1.000	Particulieren	Bedrijven	Loterijorganisaties	Subsidies van overheden	Andere organisaties zonder winststreven	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Contributies	19.806					19.806	19.439	20.132
Giften	4.656	1.088	13.500		1.214	20.458	20.460	37.053
Donateursacties	1.182	4				1.186	1.248	3.468
Nalatenschappen	7.367					7.367	5.100	6.637
Subsidies van overheden				15.135		15.135	7.266	7.488
Overige baten					846	846	368	445
Totaal geworven baten	33.011	1.092	13.500	15.135	2.060	64.798	53.881	75.223

De geworven baten zijn afgelopen jaar met €10,4 miljoen afgenomen ten opzichte van 2019/2020. De baten uit nalatenschappen stijgen met €0,7 miljoen (11%). De baten uit contributies dalen met €0,3 miljoen (1,6%). De inkomsten uit giften en donateursacties dalen met €18,9 miljoen (46,6%) tot in totaal €21,6 miljoen. Naast de reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 13,5 miljoen is in boekjaar 2019/2020 een bijdrage van €16,9 miljoen voor het programma “Onbegrensd door Afrika” ontvangen. Deze eenmalige bijdrage in 2019/2020 veroorzaakt een groot deel van de daling van de baten ten opzichte van 2020/2021.

Daarnaast zijn de inkomsten uit donateursacties in 2020/2021 fors lager dan in 2019/2020. Dit hangt hoofdzakelijk samen met de in 2019/2020 ontvangen bedragen uit hoofde van noodacties in verband met de bosbranden in Australië en in het Amazonegebied in Brazilië. In 2020/2021 zijn er enkel online events georganiseerd vanwege de aanhoudende COVID-19 situatie. De subsidies van overheden zijn afgelopen jaar gestegen met €7,6 miljoen ten opzichte van 2019/2020. Dit wordt met name veroorzaakt door het programma “Amplifying Voices for Just Climate Action” dat in 2020/2021 van start is gegaan.

Van onschatbare waarde voor WWF-NL is de aanzienlijke bijdrage van meer dan 2.800 vrijwilligers (waarvan 800 actief in de 30 WWF-Regioteams), die veel tijd en energie besteden aan het organiseren van activiteiten ten behoeve van het WWF-NL. Deze bijdrage is niet in geld uit te drukken. De bijdrage van vrijwilligers in natura is daarom niet meegenomen in de baten.

De totale achterban van WWF-NL bedraagt per 30 juni 2021 584.000 donateurs (2019/2020: 768.000), waarvan 98.000 (2019/2020: 104.000) jongeren.

L: Contributies

De contributies van WWF-NL zijn afkomstig van volwassen donateurs en de jeugdclubs Rangers Junior, Report en World.

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Volwassen donateurs	16.520	16.327	16.775
Rangers Junior	365	316	336
Rangers Report	1.074	1.046	1.243
Rangers World	1.847	1.750	1.778
Totaal contributies	19.806	19.439	20.132

De inkomsten uit contributies dalen in totaal met €0,3 miljoen ten opzichte van voorgaand jaar, waarvan €255.000 een daling bij de volwassen donateurs betreft en €71.000 een daling bij de Rangers. De inkomsten uit contributies liggen voor alle categorieën boven de begrote bedragen.

M: Baten van loterijorganisaties

De baten van loterijorganisaties bestaan uit de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij.

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Reguliere bijdrage Nationale Postcode Loterij	13.500	13.500	13.500
Bijdrage Nationale Postcode Loterij voor het project "Onbegrensd door Afrika"	0	0	16.900
Overige	0	0	2
Totaal baten van loterijorganisaties	13.500	13.500	30.402

Naast de reguliere bijdrage van €13,5 miljoen is in 2019/2020 een bijdrage van €16,9 miljoen voor het programma “Onbegrensd door Afrika” ontvangen.

N: Subsidies van overheden

Subsidies van overheden worden verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Reeds ontvangen subsidievoorschotten, waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen. De subsidies zijn niet structureel, maar wel toegezegd voor een periode van meerdere jaren.De overheidssubsidies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Ministerie van BZ, Amplifying Voices for Just Climate Action	9.186	0	0
Ministerie van BZ, Dutch Fund for Climate and Development	2.414	3.489	2.727
DGIS, Shared Resources Joint Resolutions	1.902	1.947	3.906
The European Union, Cerrado Sustainable Landscape Management	911	917	0
Ministerie van BZ, Mobilising More for Climate	459	563	365
Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Norway Plastic	127	174	234
FMO, Water Stewardship	69	69	97
The European Union, Urban Adapt Project - Getijdenpark	36	27	15
World Bank, Study Gangetic Dolphins	23	0	0
Ministerie van LNV, Financial Expertise Water as Leverage Program	5	0	24
The European Union, Horizon 2020	3	30	24
Provincie Zuid-Holland, Haringvliet in Stroomversnelling	0	0	60
Ministerie van LNV, New Business Models Farmin	0	0	20
TKI Deltatechnologie, Delta en Rivier in Nederland	0	50	16
Totaal baten uit subsidies van overheden	15.135	7.266	7.488

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Dutch Fund for Climate and Development: Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft aan WWF-NL een subsidiebijdrage toegekend voor het programma ‘Dutch Fund for Climate and Development’. Dit programma wordt uitgevoerd door een consortium bestaande uit FMO, CFM, SNV en WWF-NL. Het DFCD-programma financiert initiatieven gericht op investeringen door de private sector ten aanzien van klimaatadaptatie en mitigatie in ontwikkelingslanden. Het project is in de loop van 2019 gestart en loopt door tot en met 2023.

Mobilizing More 4 Climate (MoMo4C): Tevens heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken WWF-NL een subsidiebijdrage toegekend voor het programma “Mobilizing More 4 Climate (MoMo4C)”. Dit is een vijfjarig programma uitgevoerd door IUCN Nederland, WWF-NL en Tropenbos International. Het programma brengt ondernemers, bedrijven, beleidsmakers, investeerders en maatschappelijke organisaties samen om:

- groene business proposities te maken die de gevolgen en oorzaken van klimaatverandering op landschapsniveau in ontwikkelingslanden aanpakken en
- investeringen aan te trekken om deze initiatieven uit te voeren.

Dit programma loopt van 2019 tot en met 2024.

Amplifying Voices for Just Climate Action: In het verslagjaar is het programma “Amplifying Voices for Just Climate Action” gestart. Financier van dit programma is het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het totaal toegezegd subsidiebedrag bedraagt €55 miljoen. Het programma wordt uitgevoerd door een alliantie van zes partners: Slum Dwellers International, South South North, Fundacion Avina, Akina Mama wa Africa, Hivos en WWF-NL (penvoerder).

Door vier sterke zuidelijke maatschappelijke organisaties te verbinden met twee noordelijke maatschappelijke organisaties brengt de Alliantie wereldwijde en lokale stemmen samen. Het doel van het programma is het versterken van lokale maatschappelijke organisaties zodat deze een centrale rol kunnen spelen bij een rechtvaardige overgang naar een koolstofarme en klimaatbestendige toekomst. Het programma loopt van 2021 tot en met 2025 en zal worden uitgevoerd in Bolivia, Paraguay, Brazilië, Indonesië, Kenia, Tunesië en Zambia.

DGIS

Shared Resources, Joint Solutions: DGIS is een Strategisch Partnerschap aangegaan met IUCN Nederland (penvoerder) en WWF-NL aangaande het programma ‘Shared Resources, Joint Solutions’. DGIS is een volwaardig partner in dit programma: het kent IUCN Nederland en WWF-NL subsidie toe, maar speelt ook een actieve rol om de overheden in de geselecteerde landen te beïnvloeden. Het doel van het programma is het veiligstellen van de water- en voedselzekerheid en de veerkracht om de negatieve gevolgen van klimaatverandering het hoofd te bieden in lage- en middeninkomenslanden. Dit willen we bereiken door een landschap brede aanpak. WWF-NL heeft vier gebieden geselecteerd in Zuid-Amerika, Afrika en Azië. De kern van het programma is het versterken van lokale maatschappelijke organisaties, opdat zij een actieve rol kunnen gaan spelen in het maatschappelijke debat. We organiseren tripartiete samenwerkingsverbanden tussen deze versterkte maatschappelijke organisaties, overheden en de private sector. Samen nemen zij dan de verantwoordelijkheid voor een duurzame ontwikkeling van hun regio op zich. De subsidie is door de subsidiegever toegezegd tot en met december 2020. In het boekjaar 2020/2021 is het project zowel inhoudelijk als administratief afgerond.

Europese Unie

Cerrado Sustainable Landscape Management: De Europese Unie heeft aan WWF-NL een subsidiebijdrage toegekend voor het programma ‘Cerrado Sustainable Landscape Management’. Het totaal toegezegde subsidiebedrag bedraagt €5,0 miljoen en het programma loopt tot en met juni 2024.

Ten behoeve van dit programma zijn de volgende partijen een 4-jaar durende samenwerking aangegaan: WWF-Brazilië, WWF-Paraguay, ISPN en WWF-NL. WWF-NL is penvoerder. Doelstelling is het vergroten van mogelijkheden van duurzaamheid van landbeheer in het Cerrado-gebied, gelegen in Brazilië en Paraguay.

O: Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bedragen x €1.000			
Sponsoring, advisering en overige dienstverlening	233	464	342
Royalty's	200	133	138
Opbrengst verkopen	715	438	503
Kostprijs van de verkopen	-589	-413	-459
Totaal baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	559	622	524

Totaal lasten

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bedragen x €1.000			
Besteed aan doelstelling	65.332	45.543	48.368
Kosten werving van baten	6.314	6.008	6.275
Kosten beheer en administratie	2.653	2.596	2.821
Totaal lasten	74.299	54.147	57.464

Lasten worden verdeeld in lasten besteed aan de doelstelling, lasten voor de werving van baten en lasten van beheer en administratie.

Onder lasten besteed aan de doelstelling worden verstaan: bestedingen aan natuurbescherming in het buitenland, bestedingen aan natuurbescherming in Nederland en bestedingen aan voorlichting en educatie.

Onder lasten voor de werving van baten worden verstaan: de kosten voor fondsenwerving, de kosten werving baten loterijacties en de kosten benodigd voor de verkrijging van subsidies.

De kosten zijn conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor ‘kosten beheer en administratie’ van GDN direct of op basis van een verdeelsleutel toegerekend.

P: Bestedingen aan doelstelling

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bedragen x €1.000			
Natuurbescherming buitenland	53.755	31.859	36.711
Natuurbescherming Nederland	4.303	6.057	4.209
Voorlichting & educatie	7.274	7.627	7.448
Totaal besteed aan doelstelling	65.332	45.543	48.368

In totaal heeft WWF-NL in 2020/2021 €65,3 miljoen besteed aan zijn doelstelling. Dat is €19,8 miljoen meer dan begroot en €17 miljoen meer dan in 2019/2020. De bestedingen aan natuurbescherming in binnen- en buitenland worden deels in het lopende boekjaar en deels in volgende boekjaren betaald. Voor zover de aan projecten toegezegde bijdragen aan het einde van het jaar nog niet zijn betaald, worden ze in de balans opgenomen onder langlopende of kortlopende schulden, al naar gelang de termijn waarop ze tot uitbetaling zullen leiden.

Voor de in het boekjaar verrichte betalingen uit hoofde van contractuele verplichtingen inzake natuurbeschermingswerk verwijzen wij naar pagina 156 van dit rapport.

P1: Bestedingen natuurbescherming buitenland

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bedragen x €1.000			
Natuurbescherming buitenland	53.755	31.859	36.711

Over 2020/2021 is een bedrag van €53,8 miljoen besteed aan natuurbescherming in het buitenland, €17 miljoen meer dan in het voorgaande jaar en €21,9 miljoen meer dan begroot. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door extra bestedingen (ten opzichte van begroot en voorgaand jaar) uit hoofde van door overheden gesubsidieerde programma's (+€7,7 miljoen). Tevens is in het verslagjaar het programma “Onbegrensd door Afrika” van start gegaan, resulterend in €4,4 miljoen extra bestedingen voor Natuurbescherming buitenland. Daarnaast is de begroting 2020/2021, vanwege de destijds nog onzekere COVID-19-situatie, behoudend opgesteld.

P2: Bestedingen natuurbescherming Nederland

	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Bedragen x €1.000			
Natuurbescherming Nederland	4.303	6.057	4.209

In 2020/2021 is een bedrag van €4,3 miljoen besteed aan natuurbescherming in Nederland. Dit is in lijn met vorig boekjaar.

P3: Voorlichting en educatie

Voorlichting en educatie zijn van wezenlijk belang voor de bescherming van de natuur. In 2020/2021 is hier een bedrag aan besteed van in totaal €7,3 miljoen. Dit bedrag is naast de niet in geld uit te drukken bijdrage van vele vrijwilligers die zich voor voorlichting en educatie inzetten.

Q: Wervingskosten

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Eigen fondsenwerving	5.791	5.363	5.547
Loterijorganisaties	83	188	289
Subsidies	440	457	439
Totaal wervingskosten	6.314	6.008	6.275

Om ook in de toekomst impact te kunnen blijven realiseren en WWF-NL onder de aandacht van mogelijke geldgevers te blijven brengen, heeft WWF-NL over boekjaar 2020/2021 een bedrag van €6,3 miljoen uitgegeven aan fondsenwervende activiteiten.

Q1: Kosten eigen fondsenwerving

Veranderingen in de markt en de omgeving hebben effect op de relatie van WWF-NL met zijn geldgevers. Om (toekomstige) baten te realiseren is het essentieel om WWF-NL op een relevante wijze onder de aandacht te blijven brengen. In het boekjaar 2020/2021 is daarom een bedrag van €5,8 miljoen uitgegeven aan fondsenwervende activiteiten.

R: Kosten beheer en administratie

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Kosten beheer en administratie	2.653	2.596	2.821

Onder kosten van beheer en administratie verstaat WWF-NL de kosten die de stichting maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

De kosten zijn conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor ‘kosten beheer en administratie’ van GDN direct of op basis van een verdeelsleutel toegerekend.

S: Saldo financiële baten en lasten

Het saldo financiële baten en lasten kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Ontvangen rente op obligaties en bankrekeningen	264	300	407
Rente lening WWF International	1	1	11
Betaalde rente op betaal- en spaarrekeningen	-119	-7	-9
Dividend effecten	205	105	175
Koersresultaten effecten	3.934	-155	430
Kosten vermogensbeheer	-120	-132	-122
Resultaat overige beleggingen	8	0	454
Totaal financiële baten en lasten	4.173	112	1.346

Vanuit de doelstelling gaat WWF-NL meerjarige verplichtingen aan voor financiering van natuurbeschermingsprojecten. De toegezegde financieringen worden verdeeld over een aantal jaren betaald. De nog te betalen gelden worden aangehouden om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze gelden worden tijdelijk door WWF-NL beheerd. Dat moet zorgvuldig plaatsvinden, zodat de hoofdsom in stand blijft. Om de vermindering door inflatie tegen te gaan, worden de gelden met een laag risicoprofiel belegd. De behaalde resultaten tot op heden tonen aan dat door deze manier van beheer, de hoofdsom ruim in stand is gebleven. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Meerdere malen per jaar vindt er overleg plaats met de vermogensbeheerder.

Het beleggingsbeleid van WWF-NL legt naast vermogensbehoud, de nadruk op maatschappelijke verantwoordelijkheid. De selectie van beleggingen is daarom niet alleen gebaseerd op financiële voorwaarden, maar ook op strikte duurzaamheidscriteria.

De financiële baten en lasten over het boekjaar 2020/2021 bedragen €4,2 miljoen en zijn daarmee €2,8 miljoen gestegen ten opzichte van vorig boekjaar. Het totale rendement op beleg-gingen bestaat uit rente, dividend, valuta- en koersresultaten. Het netto beleggingsresultaat is het beleg-gingsresultaat na aftrek van de kosten voor vermogensbeheer en bedraagt over 2020/2021 €4,2 miljoen.

Beleggingen

Bedragen x €1.000	2020/ 2021	2019/ 2020	2018/ 2019	2017/ 2018	2016/ 2017
Obligatierente	264	407	487	517	597
Rente op beleggings- en spaarrekeningen	-118	0	0	10	3
Dividend	213	631	220	225	215
Gerealiseerd koersresultaat	877	316	767	262	766
Ongerealiseerd koersresultaat	3.057	114	667	586	-149
Bruto beleggingsresultaat	4.293	1.468	2.141	1.600	1.432
Kosten beleggingen	120	122	150	137	160
Netto beleggingsresultaat	4.173	1.346	1.991	1.463	1.272
Rendement beleggingen	10.9%	3,77%	5,27%	3,77%	3,28%
Gemiddeld rendement 2017-2021 %	5,4%				
Gemiddeld rendement 2017-2021 bedrag	2.049				

Netto-resultaat liquide middelen	-119	-9	1	31	33
----------------------------------	------	----	---	----	----

In het verslagjaar 2020/2021 heeft WWF-NL 0,5% rente betaald aan de bankier over de aanwezige liquiditeiten, rekening houdend met een rentevrije voet. Dit resulteert in een rentelast op de beleggings- en spaarrekening ter grootte van €118.000.

Kostenverdeelstaat

Kostentoerekening

Zoals voorgeschreven in Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties worden kosten toegerekend aan de doelstelling, werving baten en beheer en administratie.

Toerekening vindt plaats op basis van de volgende grondslagen:

- direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend
- niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend op basis van de onderstaand beschreven toerekeningsmethodiek

bedragen x 1.000	DOELSTELLING				Werving baten	Beheer en administratie	Totaal 2020/2021	Begroot 2020/2021	Totaal 2019/2020
	Natuur- bescherming buitenland	Natuur- bescherming binnenland	Voorlichting en educatie						
Bestedingen (inter-)nationale projecten	46.882	2.733	0		54	0	49.669	29.304	31.679
Bijdragen internationaal netwerk	2.378	0	148		179	1.442	4.147	3.898	4.453
Publiciteit en communicatie	104	52	1.824		1.413	-25	3.368	3.756	3.375
Personeelskosten	3.898	1.348	3.890		3.191	843	13.170	13.078	13.686
Kantoor- en algemene kosten	263	88	630		542	306	1.829	1.845	2.137
Huisvestingskosten	54	19	56		45	13	187	262	247
Afschrijvingen en bankkosten	176	63	726		890	74	1.929	2.004	1.887
Totaal	53.755	4.303	7.274		6.314	2.653	74.299	54.147	57.464

Kostentoerekening niet direct toerekenbare kosten

Kostensoort	Toerekening aan beheer en administratie	Toelichting
Bijdrage Internationaal Netwerk	gedeeltelijk	De bijdrage van WWF-NL aan het Internationale Netwerk is, waar van toepassing, toegerekend aan internationale natuurbescherming, voorlichting & educatie en werving. Toegerekend aan beheer en administratie zijn die kosten die betrekking hebben op de operationele kosten van de internationale WWF-organisatie.
Publiciteit en communicatie	gedeeltelijk	Kosten voor publiciteit en communicatie zijn zo veel mogelijk toegerekend aan het onderwerp waarop deze betrekking hebben.
Personeelskosten	naar rato	Personeelskosten zijn op basis van geschatte urenbesteding toegerekend aan het onderwerp waarop deze betrekking hebben. Conform de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor ‘kosten beheer en administratie’ van GDN zijn de personeelskosten van de financiële administratie geheel toegerekend aan beheer en administratie. De personeelskosten met betrekking tot de directie, juridische zaken, ICT, Human Resources en de facilitaire medewerkers zijn naar rato van het aantal medewerkers toegerekend aan de betreffende bestedingscategorie.
Kantoor- en algemene kosten	naar rato	Kantoor- en algemene kosten zijn naar rato van het aantal medewerkers toegerekend aan de betreffende bestedingscategorie. Dit met uitzondering van de accountantskosten en kosten van juridisch adviseurs. Deze zijn volledig toegerekend aan beheer en administratie. Notariskosten zijn toegerekend aan kosten werving aangezien deze kosten voornamelijk de afhandeling van nalatenschappen betreffen.
Huisvestingskosten	naar rato	Huisvestingskosten zijn toegerekend naar rato van het aantal medewerkers aan de betreffende bestedingscategorie.
Afschrijvingen en financiële lasten	gedeeltelijk	De afschrijvingskosten zijn zo veel mogelijk toegerekend aan het onderwerp waarop deze betrekking hebben. De afschrijvingskosten van het financiële systeem zijn geheel toegerekend aan beheer en administratie. De afschrijvingskosten met betrekking tot het gebouw zijn toegerekend naar rato van het aantal medewerkers aan de betreffende bestedingscategorie. De kosten van vermogensbeheer zijn toegerekend aan de financiële baten en lasten; deze post maakt geen deel uit van de kostenverdeelstaat. De kosten van inkomend betalingsverkeer zijn toegerekend aan de kosten werving, aangezien dit voornamelijk de kosten van de donateursincasso's betreft.

Personeelskosten, kantoor- en algemene kosten, huisvestingskosten, afschrijvingen en financiële lasten

De personeelskosten, kantoor- en algemene kosten, huisvestingskosten, afschrijvingen en financiële lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personeelskosten			
Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Salarissen	9.063	9.192	9.392
Sociale lasten	1.530	1.544	1.527
Pensioenen	817	847	890
Inhuur derden	1.346	892	1.283
Overige personeelskosten	358	441	451
Reiskosten	56	162	143
Totaal personeelskosten	13.170	13.078	13.686

Het gemiddeld aantal fte's over het verslagjaar bedroeg 148 (2019/2020: 145).

De beloning van de directie over 2020/2021 is als volgt:

Naam	K.D. Schuijt
Functie	Algemeen directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
Uren	40
Parttime percentage	100%
Periode	1 juli 2020 – 30 juni 2021
Bezoldiging (EUR)	Jaarinkomen
Bruto loon/salaris	119.185
Vakantiegeld	9.520
Vaste eindejaarsuitkering	-
Jubileumuitkering/ uitbetaling niet	-
Uitbetaalde vakantiedagen	2.246
Totaal	130.951
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	-
Pensioenlasten (wg deel)	11.136
Pensioencompensatie	-
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindigen dienstverband	-
Totaal 2020/2021	142.087
Totaal bezoldiging 2019/2020	137.712

Zowel het salaris als het totale jaarinkomen vallen binnen de maxima zoals opgenomen in de “Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties” ten behoeve van besturen en raden van toezicht, zoals deze gold per 1 januari 2021. Voor 1 FTE bedraagt het maximale salaris voor functiegroep J €162.397 per jaar per 1 januari 2020 en €168.893 per jaar per 1 januari 2021. Het maximale jaarinkomen (salaris plus belaste vergoedingen/bijtellingsen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn) is vastgesteld op €201.000 per jaar.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of financiële garanties verstrekt.

Kantoor- en algemene kosten

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Licenties, onderhoud en schoonmaak	889	900	877
Telefoon en internet	108	118	136
Notaris- en advieskosten	401	448	590
Accountantskosten	105	77	84
Overige kantoor en algemene kosten	326	302	450
Totaal kantoor- en algemene kosten	1.829	1.845	2.137

De accountantskosten hebben voor een bedrag van €50.000 betrekking op de jaarrekeningcontrole door Ernst & Young Accountants LLP. Een bedrag van €55.000 betreft specifieke controleopdrachten inzake subsidieverantwoordingen uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP.

Huisvestingskosten

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Onderhoudslasten	119	148	150
Verzekeringen, belastingen en bewaking	42	54	51
Water, gas, electra	26	60	46
Totaal huisvestingskosten	187	262	247

De huisvestingskosten zijn ten opzichte van voorgaand jaar gedaald, met name vanwege het beperkte gebruik van het kantoorpand in 2020/2021 als gevolg van de Covid-19-pandemie en het daarmee gepaard gaande thuiswerken.

Afschrijvingen en financiële lasten

Bedragen x €1.000	2020/2021 werkelijk	2020/2021 begroot	2019/2020 werkelijk
Afschrijvingen immateriële vaste activa	1.137	1.185	1.036
Afschrijvingen materiële vaste activa	580	589	610
Bankkosten	212	230	241
Totaal afschrijvingen en bankkosten	1.929	2.004	1.887

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum, maar voor het opmaken van de jaarrekening, bedraagt de omvang van de gewaardeerde baten nalatenschappen op basis van de ontvangen voorschotten, ontvangen aktes van verdeling of rekening en verantwoording €1,3 miljoen.

Er hebben zich na de balansdatum tot aan de goedkeuring van de jaarrekening door de Raad van Toezicht op 28 oktober 2021, behoudens bovenstaande alinea, geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

De jaarrekening 2020/2021 is op 28 oktober 2021 vastgesteld.
Zeist, 28 oktober 2021, K.D. Schuijt, algemeen directeur

OVERIGE GEGEVENS

Stichting Het Wereld Natuur
Fonds-Nederland kent geen
statutaire bepalingen omtrent
de resultaatbestemming.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020/2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020/2021 voor het jaar eindigend op 30 juni 2021 van Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland op 30 juni 2021 en van het resultaat over de periode 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2021 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties".

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 30 juni 2021;
- de staat van baten en lasten over de periode 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Wereld Natuur Fonds-Nederland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ◆ het bestuursverslag;
- ◆ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ◆ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ◆ alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 “Fondsenwervende organisaties” is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 “Fondsenwervende organisaties”.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 “Fondsenwervende organisaties”. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en

omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ◆ het identificeren en inschatten van de risico’s dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ◆ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ◆ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ◆ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante

gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ◆ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ◆ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 28 oktober 2021

Ernst & Young Accountants LLP

drs. J. Waals RA

Colofon

Stichting Het Wereld
Natuur Fonds-Nederland
Driebergseweg 10
3708 JB Zeist
030 – 6937333

Redactie
Brigit Hietbrink
Saskia van den Berg
Stéphanie van den Merkhof
Tessel in 't Veld

Vormgeving
Levent Köseoglu
Laurens Verhoeven

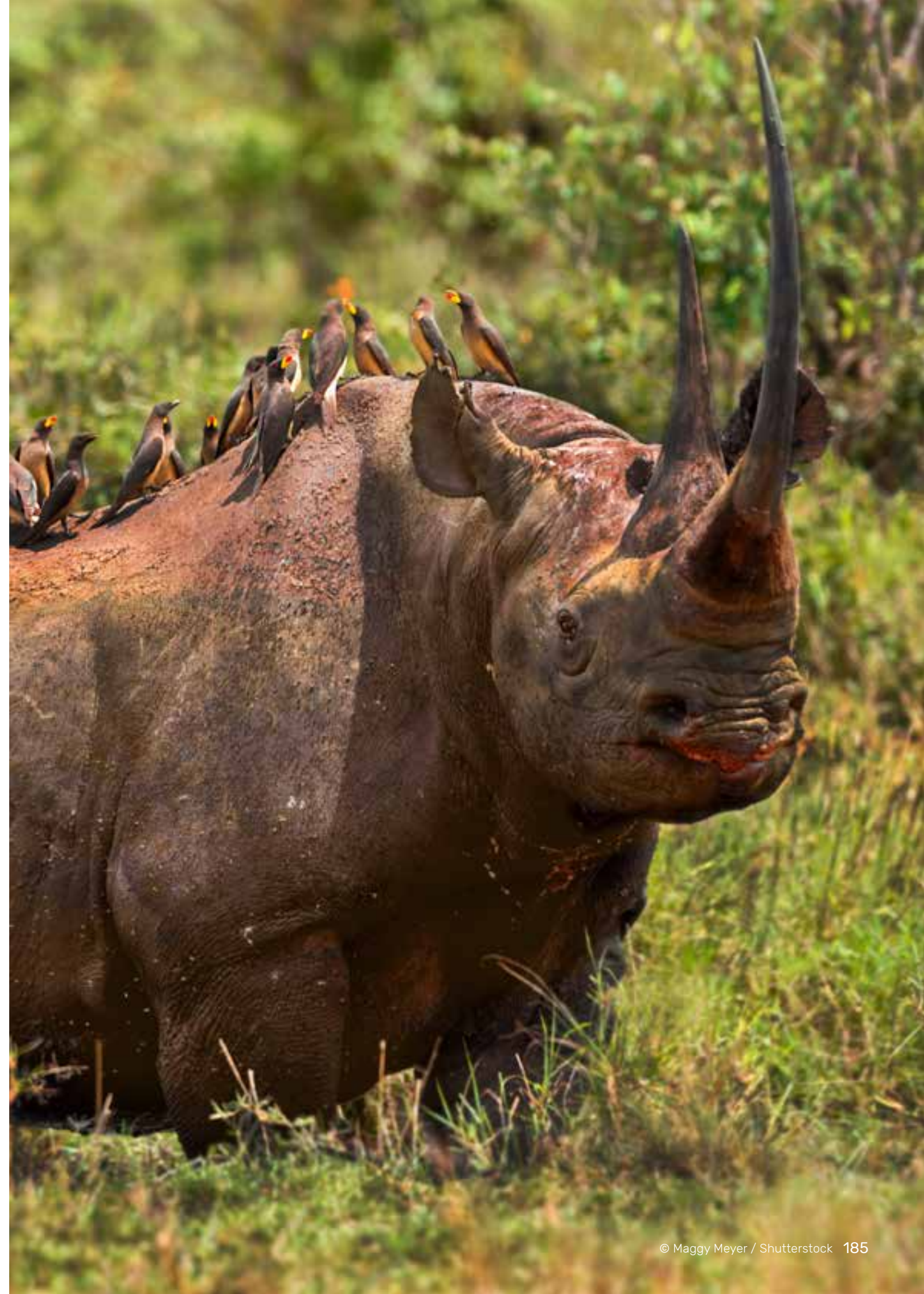

Fotografie credits

p 0	© Ranjan Ramchandani / WWF	p 69	© Luis Barreto / WWF-UK
p 4	© Ondrej Prosicky / Shutterstock	p 70	© Simon Rawles / WWF UK
p 7	© Karine Aigner / WWF-US	p 71	© Luis Barreto / WWF-UK
p 8	© Willyam Bradberry / Shutterstock	p 73	© Gordon Congdon
p 10	© Suzi Eszterhas / Wild Wonders of China / WWF	p 77	© Ohrim / Shutterstock
p 14	© Luis Barreto / WWF-UK	p 79	© Willem Jan de Bruin
p 17	© Luis Barreto / WWF-UK	p 80	© Humberto Tan / WWF-NL
p 18	© Muhammad Osama / WWF-Pakistan	p 82	© Adriano Gambarini / WWF-US
p 20	© naturepl.com / Andy Rouse / WWF	p 83	© Georgii Shipin / Shutterstock
p 22	© Carla Nichiata / Shutterstock	p 84	© Krists Luhaers / Unsplash
p 24	© Humberto Tan / WWF-NL	p 93	© Luke Chesser / Unsplash
p 25	© Martin Harvey / WWF	p 94	© Agami Photo Agency / Shutterstock
p 26	© Aaron Gekoski / WWF-US	p 97	© Florian Hänggeli / WWF-Switzerland
p 28	© Brent Stirton / Getty Images / WWF	p 101	© Seb c'est bien / Shutterstock
p 29	© naturepl.com / Anup Shah / WWF	p 102	© Roger Clark / Shutterstock
p 30	© Gail Johnson / Shutterstock	p 111	© MintImage
p 32	© Casper Douwma / WWF-NL	p 113	© Daan Noordhuizen / WWF
p 33	© Casper Douwma / WWF-NL	p 114	© L-N / Shutterstock
p 33	© Merijn Hougee / WWF-NL	p 116	© Dalibro / Shutterstock
p 34	© Henrique Seiko Arakaki / WWF-Brazil	p 119	© Stanislav Duben / Shutterstock
p 37	© Aline Santana da Hora / WWF-Brazil	p 122	© Luis Barreto / WWF-UK
p 38	© Anton Agarkov / WHITEROAD.ME	p 127	© Willyam Bradberry / Shutterstock
p 41	© Ola Jennersten / WWF-Sweden	p 128	© Aelice / Shutterstock
p 42	© Shutterstock / Ethan Daniels / WWF	p 131	© Rafael de Castro Bento / WWF-Brazil
p 44	© Jürgen Freund / WWF	p 134	© AzizAlbagshi / Shutterstock
p 45	© Jürgen Freund / WWF	p 137	© Chris Johnson / WWF-Australia
p 46	© Jacob Kaptein	p 140	© Ondrej Prosicky / Shutterstock
p 49	© Sergey Uryadnikov / Shutterstock	p 142	© John Cobb / Unsplash
p 50	© Vladsilver / Shutterstock	p 145	© Luis Barreto / WWF-UK
p 54	© Travel Stock / Shutterstock	p 148	© Jasper Doest / WWF-NL
p 57	© Jaap van der Waarde / WWF-NL	p 163	© Vladimir Melnik / Shutterstock
p 58	© Will Burrard-Lucas / WWF-US	p 166	© Jasper Doest / WWF
p 61	© Johann Mader / Shutterstock	p 177	© Wildestanimal / Shutterstock
p 62	© Inventbbart / Shutterstock	p 178	© 2021 Photography / Shutterstock
p 65	© Shutterstock / Megan Betteridge		
p 66	© Jamesteohart / Shutterstock		

Norwegian Agency for Development Cooperation

We streven ernaar de rijkdom aan dier- en
plantensoorten op aarde te beschermen. Samen
met anderen willen we een wereld tot stand
brengen waarin mens en natuur in harmonie leven.
Be one with nature.

